EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı:63 , Aralık 1992

EKİM Olağanüstü Konferansı Bildirisi

EKİM, bir süredir yaşamakta olduğu iç örgütsel bunalımın bir zorunluluk haline getirdiği Olağanüstü Konferansını bir iç mücadele sürecinin ardından başarıyla gerçekleştirdi. Olağanüstü Konferansımız, soldaki yeni dönem tasfiyeciliğinin içimizdeki kaba bir yankısı olan ve konferans öncesinde yıkıcı bir hizip karakteri kazanan unsurları **ihraç ederek** saflarımızın dışına attı. Konferansımız, ilkesizliğin ve ideolojik omurgasızlığın yalnızca **EKİM'e karşı birlik** gibi uğursuz bir amaçla bir araya getirdiği bu "beş benzemez"ler tasfiyeciliğini tasfiye etmekle sınırlamadı kendini. EKİM'in ideolojik ve örgütsel gücü bakımından bu önemli bir başarı olmakla birlikte, konferansımız için bundan da önemli olan, soldaki yeni dönem tasfiyeciliğinin saflarımızda bu denli kaba bir biçimde yankı bulabilmesinin temellerine inebilmekti. Bu, EKİM'in oluşum ve gelişme süreçlerini yeniden irdelemek ve değerlendirmek, liberal tasfiyeciliğin gelişme zemini haline gelen önderlik zaafiyetlerini ve örgütsel sorunlarımızı tartışmak, değerlendirmek ve gerekli sonuçları çıkartmak demekti. Konferansımız bu amaca asgari bir başarıyla ulaştığı inancındadır. Elde edilen ilk sonuçların süreç içinde derinleştirilmesi, EKİM'de liberal tasfiyeci savrulmalara kaynaklık edebilen zaafların köklü bir biçimde yokedilmesi olanağını verecektir örgütümüze.

Sermayenin devrimci güçlere karşı "topyekün savaş"ında ifadesini bulan olağanüstü koşullara ve tasfiyeciliğin örgütümüzü saldırılara açık hale getiren kural tanımazlığına rağmen, EKİM konferans öncesi süreci gerçek bir iç demokrasi uygulayarak yaşamıştır. EKİM'in girdiği iç örgütsel bunalımın kavranmasını kolaylaştıracak tüm belgeler, MK içi yazışmalar, MK toplantı tutanakları örgüte sunulmuştur. Tasfiyeci öğelerin kişisel saldırı ve spekülasyon numunesi metinleri tüm örgüt üye ve aday üyelerine iletilmiştir. Oluşan alt örgütsel platformlarda tasfiyeciler görüşlerini dilediklerince ortaya koyma olanaklarını bulmuşlardır. Türkiye'nin küçük-burjuva devrimci örgüt geleneklerinin alışık olmadığı bu yeni davranış biçimi, bu gerçek iç demokrasi karşısında EKİM'in tasfiyeci öğelerden tek beklentisi, Olağanüstü Konferansa kadar örgüt ilke ve kurallarına, örgüt disiplinine riayet etmek olmuştur. Ne var ki, ideolojik olarak geriye, geçmişin o eskimiş ve bugün artık bir liberal yozlaşma zemini haline gelmiş platformuna düşen tasfiyeci öğeler, iç mücadele araç ve yöntemlerinde de geçmişin davranış biçimlerini en berbat haliyle uygulamışlardır. Örgüt kurallarını, disiplinini ve güvenliğini hiçe sayarak her yolu mübah görmüşler ve **örgütlü bir hizip** olarak çalışmışlardır.

Bu karakterlerini konferans platformuna da taşıdılar. Daha ilk oturumlarda düştükleri ideolojik zavallılık ve kendi iç birliklerini ellerinde olmayarak yitirme doğrultusundaki açık gelişmeler, onları ucuz bahanelerle konferans çalışmalarını sabote etmeye ve platformu terketmeye yöneltmiştir. Böylece konferans öncesi süreçte denemeye çalıştıkları, fakat örgütün sabırlı ve dikkatli tutumuyla engellediği konferanstan kaçış girişimlerini, konferansın ilk oturumlarının ardından gerçekleştirmiş oldular. Fakat bu ilk oturumlar bile bu öğelerin ilke ve fikirden yoksun olduklarını, ideolojik aczini, kendi aralarında **ideolojik dağılma** ve **hizipçi suç ortaklığı** dışında herhangi bir ortak zemine sahip olmadıklarını göstermeye yetmiştir. Bundan dolayıdır ki konferansımız, EKİM'in iç demokraside sonuna kadar ısrar ederek ve hizipçi tahriklere karşı sabır göstererek bu öğeleri konferans platformuna

kadar getirmiş olmasını, herşeye rağmen bir kazanım saymaktadır.

Öte yandan EKİM, koşulların tüm olağandışılığına rağmen, mevcut tüm örgütlerinin tam ve geniş bir temsiline dayanan bir Olağanüstü Konferans toplamak yoluna giderek de başarılı bir iç demokrasi örneği vermiştir. Konferansta temsil edilmeyen iki çalışma bölgesi (Ankara ve Zonguldak), tasfiyeciliğin başını çeken iki eski MK üyesinden birinin, kendi önderlik anlayışı ve pratiğinin yansıması bir sorumsuzluk ve kaba ihmalkarlık sayesinde **tümden** tasfiye etmeyi başardığı çalışma bölgeleri olmuştur. (Bir öteki tasfiyeci yöneticinin örgütsel ilişkileri sıfırlamayı başardığı bir diğer temel çalışma bölgesi (İzmir) ise, ancak hemen konferans öncesinde bölgeye gönderilen bir üye tarafından temsil edilebilmiştir.)

*

Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi başlıklı değerlendirmede, EKİM'in Olağanüstü Konferansımızla noktalanan örgütsel bunalım süreci, genel çerçevesiyle şöyle özetlenmektedir:

"1987'de ortaya çıkan ve en büyük olanaksızlıkları altederek I. Genel Konferansı'nı toplamak aşamasına ulaşabilen EKİM, yazık ki konferansla başlayan bu yeni süreçte önüne koyduğu görevleri gerçekleştirmede başarısızlığa uğramıştır. EKİM, kendini yaratan ilk atılımı, kendini geliştiren yeni bir atılımla birleştirememiştir. EKİM, o güne kadarki gelişmesini esası itibarıyla ideolojik gelişmesine borçluydu. İdeolojik gelişmenin gücüyle yaratılan güç ve olanakları örgütsel bakımdan en iyi biçimde düzenleyerek sistematik bir politik faaliyet ve mücadeleye yöneltmek aşaması, aynı zamanda teori-pratik bütünlüğünün, EKİM'in kendi teorik-ideolojik perspektiflerinin maddi bir kuvvete dönüştürme yeteneğinin pratikte sınanacağı bir aşama demekti. Beşinci yıla giriş değerlendirmesinde de ifade edildiği gibi, EKİM bunda belirgin bir zorlanma yaşamış, "kan uyumsuzluğu" olarak tanımlanan olgu ortaya çıkmıştır. Aynı değerlendirmede bunun asıl kaynağının önderlik planındaki zaafiyetler olduğu, giderilememesi, kan uyumsuzluğunun sürmesi durumunda hareketi sıkıntılara, giderek bunalıma iteceği vurgulanmıştı. EKİM geride kalan yıl içinde önderlik planında doğan tıkanmayı gideremedi ve bunun sonuçları giderek bir örgütsel bunalıma vardı." (s.16)

EKİM I. Genel Konferansı'nın çalışmaları kapsamlı bir gündem çerçevesinde gerçekleşmiş, ortaya *Değerlendirme ve Kararlar* başlığı altında kamuoyuna sunulan ideolojik, politik ve örgütsel perspektifleri çıkarmıştı. Bu konferans yeni bir hareket olan EKİM'in gelişme süreçlerinde gerçek bir kilometre taşıydı. O güne kadarki gelişmesi EKİM'e nihayet bir siyasal örgüt kimliği kazandırmış, I. Genel Konferansını toplamak bunun somut bir ifadesi olmuştu. Şimdi EKİM'in önünde onu parti öncesi bir siyasal örgütten gerçek bir sınıf partisine ulaştıracak bir gelişme çizgisi uzanıyordu. *Değerlendirme ve Kararlar*'da ifadesini bulan ideolojik, politik ve örgütsel perspektifler, bu gelişme çizgisinin temel ve taktik esaslarını içermekteydi. Hedefler yeterli açıklıkta, görevler yeterli somutlukta belirlenmiş, örgütün önüne ideolojik, politik ve örgütsel tüm cephelerde yeni bir atılımı gerçekleştirme görevi konmuştu. Özetle, EKİM I.Genel Konferansı'nın sonuçları açık ve sağlam perspektifler, güçlü bir iddia, kuvvetli bir misyon bilinci demekti.

Ne var ki ve ne yazık ki, EKİM I. Genel Konferansı, bu perspektiflerin gerçekleştirilmesine başarıyla ve kararlılıkla önderlik edebilecek, EKİM'in iddiasını kendinde cisimleştirmiş, onun misyonunun taşıyıcısı bir önderlik ekibini kendi içinden çıkarmayı başaramamıştır.

Geleneksel hareketten kopmuş ve tümüyle yeni temeller üzerinde kendini şekillendirmeye çalışan bir harekete önderlik etmenin tüm zorluklarına kararlılıkla katlanan, bu zorluklar karşısında işin kolayına kaçmayan, sözde kolay çözümlere eğilim duymayan, aynı anlama gelmek üzere temel ideolojik ve ilkesel konumlarda ısrarlı, stratejik öncelikleri gözetmede kararlı, kendi içinde uyumlu ve anlaşmış bir kollektif önderlik ekibini kendi bünyesinden çıkarmayı başaramamak, örgütümüzün daha ilk oluşumundan beri süregelen temel bir zaafı olmuştur. Olağanüstü Konferansımız, oluşum süreçlerinin başlangıcından alarak, bu temel zaafı bir çok yönüyle irdelemeye ve sonuçlar çıkarmaya bu nedenle özel bir önem vermiştir.

Bu, EKİM I. Genel Konferansının önemine uygun biçimde ve kapsamda ele almayı ihmal ettiği bir temel sorundu. Her ciddi devrimci örgütte önderlik organının taşıdığı özel kritik önem ölçüsünde, ilk konferansımızın bu zaafı örgütümüze ağır bir faturaya dönüşebilmiştir. Önce görev ve hedeflerin gerçekleştirilmesinde bir önderlik zayıflığı olarak kendini gösteren olgu, hızla bir tasfiyeci yozlaşma zemini haline gelebilmiştir.

Bu zaafın yarattığı ağır tahribat, EKİM I. Genel Konferansını izleyen dönemin kendine özgü zorluklarıyla orantılı olmuştur. Bu, gerek genel siyasal koşullar, gerekse EKİM'in gelişme sürecinin girdiği yeni evrenin kendi sorunları bakımından gerçekten ciddi zorluklarla dolu bir dönemdi.

'90 yılının kitle kaynaşmaları büyük umutlar yaratmış olmakla birlikte, yeni dönemin karşı-devrim cephesinden bir karşı-saldırı dönemi olacağı, I. Genel Konferansımız tarafından daha başından tespit edildi. Doğu Avrupa'daki çöküşün Arnavutluk'ta utanç verici bir çöküntüyle noktalanmasının, Körfez savaşında emperyalist pervasızlığın, işçi hareketinin tam bu günlerde karşı karşıya kaldığı kapsamlı saldırıya tepkisizliğinin, tüm bu olayların devrimci hareketin zayıf öğeleri üzerinde kaçınılmaz olarak geriletici etkileri olacaktı. Fakat I. Genel Konferansımız bundan ötesini gördü. Politik olayların genel seyrinin ve kitle hareketliliğinin "gözle görülür hale getirdiği Türkiye'nin devrimci olanakları, Türk burjuvazisini işi sıkı tutmaya, baskı ve teröre dayalı temel politikalar yedeğinde, onları tamamlayacak bir biçimde bazı yeni taktikler ve yöntemler izlemeye yöneltmiş bulunuyor" değerlendirmesini yaptı. Karşı-devrimin buna ilişkin amaç ve hedefleri konusunda açık uyarılarda bulundu:

"Konferansımızın çalışmalarını sürdürdüğü günlerde ilk öğeleri açıklanan 'Kürt reformu' ve 141-142. maddelere ilişkin değişiklik planı, bu çerçevede bir anlam taşımaktadır. Bu yeni girişimin en belirgin hedefi, gerek Türkiye genelinde gerekse Kürdistan'da solun reformist ya da reformizme eğilimli kesimleri düzen legalitesi içine alınıp ehlileştirilirken, devrimci çözümlerde ve iktidar perspektifinde, bunun bir gereği olarak da ihtilalci örgütlenme ve yöntemlerde ısrar eden kesimleri tecrit edip ezmeyi kolaylaştırmaktır." (*Değerlendirme ve Kararlar*, s.46)

Burada konferansımızı izleyecek dönemin dış zorluklarına ilişkin açık bir perspektif yansımaktadır. Ne var ki aynı konferansımızın seçtiği Merkez Komitesi'nin bir bölümü daha işin başında, bu zorlukları göğüsleyecek, örgütün ideolojik ve taktik perspektiflerinde kararlılık gösterecek, bu zorluklar ortamında ve hareketin belirlenmiş çizgisi doğrultusunda örgüte önderlik edecek kimliğe, kişiliğe, kapasiteye ve özgüvene sahip olmadığını göstermekte gecikmemiştir. Siyasal koşullardan gelen güçlüklerin ve basıncın bu unsurlar üzerindeki etkisi, kendi gücüne güvensizlik, atalet, iddiasızlık biçiminde başgöstermiş ve utanç verici bir ideolojik dağılmaya varmıştır. Benzer her durumda olduğu gibi, dikkatler kendi dışına kaymış ve bu çerçevede liberal birlik eğilimleriyle legalist çözümler kolaycılığına varmıştır. Konferansta ortaya konulmuş örgüt iradesini kaba bir biçimde çiğneme, örgüte ve örgütsel sorumluluklara yabancılaşma, bunun öteki yüzü olmuştur.

Özetle, I. Genel Konferansımızı izleyen dönemde karşı-devrimin kendini en şiddetli biçimde hissettiren basıncının EKİM Merkez Komitesi'nin bir bölümü üzerindeki ilk yankısı gerçek bir yalpalama olmuş, bu ideolojik dağılmaya varmış, giderek liberal tasfiyeciliğin bugünkü zeminini döşemiştir. (EKİM saflarında boyveren bu liberal tasfiyeciliğin baş kişisinin, 12 Eylül'ü izleyen karşı-devrim döneminde solda boyveren liberal tasfiyeci odaklardan birinin de başkişilerinden biri ve kendi deyimiyle "gevşek bir yurtdışı grubu"nun başı olmasını, bugünkü olayların ışığında bir rastlantı saymıyoruz. Kuşku yok ki böyle öğelerin EKİM saflarına kabul edilmesinin siyasal sorumluluğu örgütümüzündür ve bizim bundan çıkaracağımız önemli dersler vardır.)

I. Genel Konferansımızı izleyen dönemin EKİM'e özgü iç cephesine gelince. Bu alandaki sorunlar ve görevlerin oluşturduğu güçlükler de önderliğin ideolojik-politik konumu ve sağlamlılığı için gerçek bir sınav alanıydı. Bu güçlükler herşeyden önce, EKİM'in bütünüyle yeni temeller üzerinde gelişmek perspektifine sahip yeni bir hareket olmasından kaynaklanmaktaydı. O güne kadarki gelişme süreci içinde esası itibarıyla ideolojik gelişmesi sayesinde biriktirdiği güçleri, en iyi şekilde düzenleyip örgütlemek ve tespit edilmiş siyasal görevlere yöneltmek, konferansın hemen ardından EKİM'i bekleyen en temel ve en acil görevlerden biri, birincisiydi. Bu aynı zamanda

geleneksel küçük-burjuva devrimci hareketten köklü bir ideolojik kopuş yaşamış olan yeni bir hareketin, buna uygun bir örgütsel yapı, politik faaliyet ve mücadele pratiğini gerçekleştirme kapasitesi ve yeteneğinin sınanacağı bir görev alanıydı. İdeolojik kavrayışlar, politika ve örgüt pratiğinin gerçekleşmesi sürecinde sınavdan geçecekti. İdeolojik gelişme süreci içinde fikir planında anlaşmış görünen kadroların, işin lafzında mı yoksa devrimci özünde mi birleştikleri bu dönemin faaliyeti içinde açığa çıkacaktı.

Hareketin tümü için bir sınavdı bu. Ama I. Genel Konferans'ın seçmiş bulunduğu Merkez Komitesi için bu daha da özel bir sınavdı. O bir önderlik organıydı; EKİM'in bu doğrultudaki gelişmesine önderlik etmek ve yönetmek sorumluluğu ile yüzyüze idi. İdeolojik gelişmeyi kendine uygun düşen bir politik ve örgütsel gelişmeyle etekemiğe büründürmek, onun görev ve sorumluluğunun asıl kapsamıydı ve merkezi yönetici organ olmasının getirdiği geniş yetkilerinin asıl çerçevesiydi.

Fakat yazık ki, yeni Merkez Komitesi'nin sonradan içinden tasfiyeci elebaşların çıktığı bir bölümü, bu denli zorlu bir görevin yanına bile yanaşmadı. Bunlar, EKİM için henüz başlayan gerçek bir siyasal pratik evresinin daha ilk adımında, EKİM çizgisinin özüne yabancı olduklarını, onunla hiç de gerçek manada birleşemediklerini, o güne dek tapındıkları görüşleri yalnızca içeriksiz sözkalıpları düzeyinde anladıklarını ortaya koydular. Bugün, EKİM'i EKİM yapan herşey üzerinde tepinme düşkünlüğünün bir parçası olarak, ideolojik çizgimizi "boş söz kalıpları" olarak niteliyorlar. Bununla aslında EKİM çizgisine ilişkin dünkü gerçek kavrayışlarını bilince çıkarmış oluyorlar. EKİM'in ideolojik çizgisinin gelişmesine bir nebze dahi katkıları olmayan, yalnızca kapıldıkları umutlar çerçevesinde bu çizgiye ruhsuzca tapınan ve anlamına nüfuz etmeden ezbere tekrarlayan bu öğeler, bugünkü umutsuz ruhhalleri içinde bu çizgiyi tepiyorlar ve ondan "söz kalıbı"ndan öte bir şey alamadıklarıyla kendilerini ele veriyorlar.

EKİM I. Genel Konferansı sonrası süreç, dış ve iç zorlukların EKİM üzerinde oluşturduğu birleşik basınç altında, bazı EKİM "yönetici"lerinin yeni bir hareketi tüm zorluklara rağmen yaratmanın dinamik ve sürükleyici öğeleri değil, eski geleneksel hareketin gelişme süreci içindeki yeni bir harekete bir süre için katılma gücü bulabilen kalıntıları olduğu gerçeğini açığa çıkarmıştır. Bu unsurlar ilerleme dinamizmi gösteremedikleri için geriye düşmüşler, olayların seyri içinde düşkünleşmişler, bu sürecin son safhasında ise EKİM'e karşı gerici bir tasfiyeci güruha dönüşmüşlerdir.

*

Şüphe yok ki EKİM'de ortaya çıkan tasfiyecilik solun genelinde yeni bir tasfiyeci çürümeye yolaçan şu son iki yılın kendine özgü koşullarıyla sıkısıkıya bağlantılıdır. Bu koşullar öncesiyle ilişki içinde *Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi* (EKİM 6. Yılında) başlıklı değerlendirmede irdelenmiştir. Bu, EKİM'deki tasfiyeciliğin kavranmasını kolaylaştıran genel çerçeveyi de vermektedir. Fakat bizzat aynı değerlendirmede de ifade edildiği gibi, bu koşulların ve bunun solda yolaçtığı tasfiyeci eğilimlerin EKİM'de de yankısını bulması, EKİM'in kendi zaafları ve zayıflıkları temelinde olanaklı olabilmiştir. Bu zaaflar ve zayıflıklar, birikip yoğunlaşıp içinde bulunduğumuz bu evrede belli unsurların şahsında bir tasfiyeci kimlik ortaya çıkarmış olmakla birlikte, hiç de yeni değildir. Tersine EKİM'in ilk oluşum evresinden ve gelişim özelliklerinden kök almaktadır. EKİM buna ilişkin değerlendirmelerini kamuoyuna ayrıca sunacaktır.

Önderlik sorunu da dahil genel olarak EKİM'in sorunu, geleneksel hareketten kopmayla ortaya çıkan yeni bir hareketi her cephede geliştirmek, yeni temeller üzerinde varetmek sorunudur. EKİM, bu iddialı ve zorlu sürece, zorluklarla dolu bir tarihsel kesitte, **en az hazırlık ve en sınırlı güçlerle** girmiştir. Bu onun yaşadığı gelişme güçlüklerinin genel zeminidir. Bu genel zemindir ki, hareketi şekillendirmekle yüzyüze olan ilk kadroların bir kısmını süreç içinde bunaltıp eleyebilmiştir. EKİM'in öznel zaafları ise bunu kolaylaştırmıştır.

EKİM, gelişmesinin daha ilk anından itibaren temel önemde bir zaaf gösterdi. Kendisine kopma, yeni bir hareket olarak ileriye çıkma olanağı veren nesnel ve öznel etkenleri sürekli irdeleyip değerlendirdiği halde, tersinden olarak, kendi gelişmesini sınırlayan ve bozan nesnel ve öznel

etkenleri yeterince irdeleyip değerlendiremedi. Bu onu buna ilişkin ihmal ölçüsünde savunmasız bıraktı ve bir zaaf alanı olarak rol oynadı.

Geçmişe egemen küçük-burjuva devrimciliğini bilince çıkarmak ve onunla mücadele içinde kendini geliştirmek, EKİM'in temel bir üstünlüğü idi. Fakat bu üstünlüğün ortaya çıkardığı ilk güçler, tam da bu aynı geçmişin ürünüydüler, onun tarafından şekillendirilmişlerdi. Bu olgu, küçük-burjuva devrimciliğinin ideolojik platformuna, mücadele ve örgüt anlayışına, gelenek, zihniyet ve alışkanlıklarına karşı genel planda yürütülen mücadeleyi, **hareketin kendi iç cephesinde** de aynı şiddet ve kararlılıkla sürdürmeyi gerektiriyordu. Bu ihtiyaç ve görev aslında erken bir tarihte ifade de edilmişti. Örneğin: "EKİM, yeni bir ideolojik konumu ifade ediyor olsa da, bu hareketi oluşturan kadroların, insan malzemesinin, geçmiş siyasal ve örgütsel pratikten geldiğini, uzun yıllar geçmiş çizgiyle eğitildiğini, eski örgütlerin alışkanlıklarıyla yoğrulduğunu unutmamak gerekir ... Geçmişin siyasal ve örgütsel pratiğinden bize miras kalan kusur ve alışkanlıkların zamanla aşılabileceği gerçeği, zamana dönük kaderci bir bekleyişi değil, geçmişin kalıntılarına karşı bilinçli ve sürekli bir mücadeleyi gerektirir." (*Ekim*, sayı:15, Aralık 1988)

İç mücadele ve dönüşüm ihtiyacına ilişkin bu açık perspektif, sonuç alıcı bir müdahale ve mücadele pratiği haline gelememiştir EKİM içinde. Bu mücadele eksik, zayıf, sınırlı ve kesikli kalmıştır. Bu, EKİM'in genel planda mücadele konusu ettiği küçük-burjuva devrimciliğine **bizzat kendi içinde bir yaşama alanı bırakması** demekti. Bunun tahrip edici etkisi tepeden tabana tüm örgütte yaşayagelmiş, iç ve dış güçlüklerin kesiştiği ilk uygun ortamda, tasfiyeciliğin yeşerdiği bir zemine dönüşebilmiştir.

Öte yandan EKİM'in gelişme süreci, aynı zamanda, soldaki tasfiyeciliğin her çeşitine karşı kesintisiz bir mücadele süreci olmuştur. Fakat eğer buna rağmen o gelişmesinin ileri bir aşamasında ve üstelik bir kısım yönetici kadrosunun şahsında kendi içinde bir tasfiyeci eğilimle yüzyüze kalmışsa, bu açık ve dikkate değer olgu, EKİM'in tasfiyeciliğe karşı mücadelesinin belli bir alanda son derece zayıf kaldığına işaret eder. Bu, bir kez daha EKİM'in kendi **iç alanıdır.** Devrimci hareketin genelinde yaşanan tasfiyeci sürece karşı açık ve kararlı bir mücadele yürüten hareketimiz, bu aynı sürecin saflarımızda kaçınılmaz olarak yankı bulacağı gerçeğini yeterli açıklıkta hesaba katamamıştır. Bu belli bir rehavete yolaçmış, bugünkü liberal savrulmanın daha başlangıçta varolan köklerine ve sonraki süreç içinde kendini belli biçimlerde ortaya koyan ilk belirtilerine karşı verilmesi gereken açık ve sonuç alıcı mücadeleyi ihmal etmeye götürmüştür.

İşin aslında soldaki tasfiyeci cereyanın EKİM'de yankı bulması ilk değildir. Bu yankı, bugün saflarımızın dışına düşmüş bir kısım başka öğelerde, tam da bugünkü biçimiyle, ayrım çizgilerini silme, liberal birlikçilik ve legalist eğilimler olarak ifade bulmuştur. Fakat 1987-90 dönemi, dünyadaki ters gelişmelere rağmen Türkiye'de kitle hareketliliği dönemiydi. EKİM ise ilk güçlü ideolojik mevzilerini oluşturmuştu ve bununla güç topluyordu. Bu iki avantaj zayıf öğelerin tasfiyeci eğilimlerinin kolayca bertaraf edilmesi olanağı sağlıyordu EKİM'e. Fakat tam da bu kolaylık iç ideolojik mücadelede rehavete yolaçan bir etken haline gelebilmişti. Öte yandan, EKİM'in bu avantajlardan gelen gücü, saflardaki potansiyel tasfiyeci eğilimleri dizginliyor, geriletiyor, uykuya yatırıyordu.

Tasfiyeciliğin yeşerdiği bir başka alan, EKİM'in kendi ideolojik gelişmesi ile örgütsel gelişmesi arasında gerekli uyumu kuramamanın yarattığı sorunlardır. Bunun ayrım çizgilerini silmede ifadesini bulacak bir liberal ideolojik dağılma alanına dönüşebileceğine, EKİM daha bir yıl önceden, beşinci yıla giriş değerlendirmesinde işaret etmiştir. Bugün gerçekleşen ise bu olmuştur.

Asıl olumsuz etkisini I.Genel Konferans'tan sonra ortaya koymuş olmakla birlikte, bu uyumsuzluğun kökleri de hareketin başlangıç evresindedir. EKİM'in yaşadığı ideolojik sıçramanın hareketi şekillendirmek sorumluluğu üstlenmiş tüm yönetici kadroları aynı biçimde kucaklayamaması, politik ve örgütsel önderlik sorumluluğu üstlenmiş bir kısım kadroların şahsında ciddi sorunlara yolaçmış ve örgütsel gelişmeyi zaafa uğratmıştır.

Bu nedenledir ki, örgüt sorunu, EKİM'in bu en güçlü alanı aynı zamanda onun için bir sorunlar ve zaaflar alanına dönüşebilmiştir.

EKİM'in gelişme süreçlerini değerlendiren temel belgelerin önemle altını çizdiği bir temel olgu var: EKİM'i ortaya çıkaran sürecin ilk hareket noktası geleneksel hareketin anti-leninist küçük-burjuva örgüt ve parti anlayışını sorgulamak ve bunun karşısına leninist parti ve örgüt anlayışını çıkarmak olmuştur. Buradan hareketle sınıfsal kimlik, bakışaçısı ve giderek teorik ve programatik temelin sorgulanmasına ve eleştirisine ulaşılmış, EKİM'i geleneksel hareketten kopmaya bu zincirleme süreç ulaştırmıştır. (Bkz. Örneğin, EKİM'in Doğuşu ve Örgütsel Şekillenişi Üzerine, *Değerlendirme ve Kararlar*, s.277-305)

Bir ikinci temel olgu canalıcı bir ilkesel kavrayışa ilişkindir. EKİM çıkışından itibaren teori-pratik bütünlüğü üzerinde döne döne durmuş; "Bu bütünlüğün temel, olmazsa olmaz koşulu örgüttür. Teori, taktik ve örgüt bütünlüğü ancak ve yalnızca örgüt aracılığıyla gerçekleştirilebilir", temel kavrayışı ile hareket etmiştir.

Üçüncü temel olgu ise ikincisinin uzantısıdır. EKİM, "sağlam temellere dayalı bir ihtilalci örgüte ve ancak böyle bir örgüt sayesinde her koşul altında kesintisiz olarak sürdürülebilecek olan sistemli bir politik-pratik çabaya sahip olmaksızın" tüm ideolojik-politik iddiaların havada kalacağı düşüncesine kararlılıkla sarılmıştır. Bu nedenledir ki, legalizm furyasının dorukta olduğu ve 20 yıllık geleneksel hareketlerin kolay güç toplamak kaygısıyla legal dergilere sarıldıkları bir sırada, en zor yolu seçmiş, illegal bir yayın organıyla işe başlamıştır. Bunu ihtilalci bir örgütü yaratmanın temel bir aracı ve yöntemi olarak görmüş, ilk sayısının başyazısının son satırlarında, bu bilinçli ve cüretli tercihi şu kuvvetli sözlerle ilan etmiştir: "*Ekim*, bu gerçeklerin bilinciyle ve ihtilalci bir proletarya hareketinin sınıf örgütünün gelişim ekseni olmak hedefiyle illegal olarak çıkıyor." EKİM, Türkiye devrimci hareketinin geçmiş ve o günkü gerçeklerinin bilinci ve eleştirisiyle bu yolu tuttuğu sırada, henüz yola çıkmış yeni bir hareket olarak kadro, güç ve imkan bakımından düşünülebilecek en elverişsiz başlangıç koşullarına sahipti.

Bu sağlam perspektif ve politika sayesindedir ki, bugün tüm kusurlarına rağmen Türkiye'de tümüyle ayrı bir konuma sahip EKİM isimli bir örgüt vardır ve 20 yıllık örgütler eriyip yokolurken, o içindeki tortulardan arınarak yolunu yürüyor.

Ama bu temel olgulara ve onlar sayesinde bugün ulaşılan sonuçlara rağmen, yine de örgüt sorunu, EKİM'in bu en güçlü alanı, aynı zamanda onun için gerçek bir zaaf alanıdır. Bu zaafın anlamı ve kapsamı, Beşinci Yıl değerlendirmesinde (*Ekim*, sayı:49, Ekim 1991) ve Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin başlıklı henüz kamuoyuna yayınlanmamış örgüt içi belgede (Mayıs 1992) ortaya konmuştur. Politik faaliyet ve örgütsel şekillenme alanında kendini ortaya koyan bu zaafın gerisinde ise, her iki belgede vurgulandığı gibi bir önderlik zaafı vardır.

Yeni bir hareket olarak EKİM'in temel bir yetersizliği, yaşadığı ideolojik gelişmeyi ve ortaya koyduğu temel iddiayı kişiliğinde somutlamış, ideolojik gelişme ile somut örgütsel gelişmeyi birarada gerçekleştirecek bir önderlik ekibine sahip olamaması, zaman içinde de bunu çıkarmayı başaramamasındadır. Hareketin başlangıç döneminden kaynaklanan bu yetersizlik, I. Genel Konferansımızın ardından hızla gerçek bir zaaf alanına dönüşmüş, o güne kadar örgütsel şekillenme ihtiyacına yanıt veremeyen örgüt yöneticileri, bu andan itibaren örgütün ideolojik perspektiflerinden, iddiasından ve misyonundan uzaklaşma sürecine girmişlerdir. Bunun pratik sonuçları örgütü sahipsiz bırakmak olmuş, ideolojik dağılmayı tamamlayan bu kaba sorumsuzluk, çok geçmeden bugünkü tasfiyeci kimliğin şekillendiği bir zemine dönüşmüştür. Böylece Ekim I. Genel Konfransı tarafından aynı zamanda bir "örgütsel atılım" dönemi olarak tanımlanan son birbuçuk yıl, örgütsel sorunların biriktiği, zamanında yapılmış bir uyarıdaki ifadeyle, ideolojik gelişme sayesinde kazanılmış ve biriktirilmiş güçlerin örgütsel beceriksizlik nedeniyle heba edildiği bir döneme dönüşmüştür. Bu tahribat konusunda fikir edinebilmek için, bu süre içerisinde, bugün tasfiyeci olan iki eski yöneticinin temel çalışma bölgelerinin tasfiye olduğunu hatırlatmak bile yeterlidir.

*

EKİM'in geçmişten beri süregelen zaafları ve yetersizlikleri tasfiyeciliğe uygun bir yeşerme

zemini yaratmış olmakla birlikte, I. Genel Konferansımız sonrasında buna eklenen yeni zaaflar, buna zamanında bir müdahaleyi geciktirerek sorunu ağırlaştırmıştır. Bu zaafların en önemlisi çıkışından itibaren EKİM'in en temel değerlerinden ve silahlarından birini oluşturan **açıklık** ilkesinin çiğnenmiş olmasıdır.

EKİM I. Genel Konferansı çalışmalarını Şubat 1991 sonunda tamamladı. Bu konferansta seçilmiş Merkez Komitesi'nin hareketin politik ve örgütsel faaliyetini yönetmek görev ve sorumluluğunu üstlenmiş bölümü, ilk toplantısını 1991 Mayısı'nda yaptı. Daha bu ilk toplantısında yaptığı ilk ve tek gerçek iş ise, örgütün iradesinin gerçekleştiği en üst platformu, kendisini seçmiş ve yürüteceği faaliyetin ideolojik, politik, örgütsel çerçevesini ve doğrultusunu belirlemiş örgüt konferansını, onun çalışmalarını "yalana çevirmek" oldu. Kendisini bizzat seçmiş, görev ve yetkilerle donatmış bir örgüt konferansına karşı alınmış bu eşi benzeri görülmedik tutum, ilgili MK bölümü için bir siyasal iflas göstergesi olmanın ötesinde, içlerinden ikisi için EKİM'in ideolojik platformundan ve politik misyonundan kopma doğrultusunda atılmış bir ilk kocaman adımdı.

Bu adım ilk sonuçlarını, örgütün merkezi önderlik sorumluluklarını bir yana itmek, hareketin önündeki görevlere ve elindeki güçlere sırtını dönmek, gözünü dışarıya dikmek ve bu çerçevede kendi sorumluluklarını birlik politikasına ihale olmuştur. Başlangıçta bunun için masum bir alan seçilmiş, konferansın ayrıntılarıyla tartıştığı ve dayatılan koşullar nedeniyle kesin bir biçimde reddettiği "Kurtuluş Hareketi" çevresiyle birlik gündeme alınmıştır. İlgili MK bölümü sayesinde örgütümüzü bir yıl meşgul eden ve sonunda kaba bir iflasla noktalanan bu özel olayın sembolik anlamı şuradadır. İdeolojik bakımdan belirsiz ve kaypak, örgüt kimliğinden yoksun bu çevreyle, ancak onların EKİM çizgisinde, EKİM çatısı altında ve EKİM örgütü içinde özümsenmeleri temelinde birlik yapılabilirdi. Konferansın çizdiği çerçeve özü itibarıyla bunu emrediyor ve eşit koşullarda bir birliği net bir biçimde reddediyordu. Bunun gerisinde kalan her birleşme formülü, EKİM'in ideolojik platformunu, kimliğini ve misyonunu tartışmalı hale getirmek olacaktı. Nitekim MK'nın ilgili bölümünün KH çevresi ile birlik girişiminin kendileri için sonucu bu olmuştur.

Fakat tüm bunlardan örgüt ancak tam bir yıllık gecikmeyle haberdar olabilmiştir. Bunun zamanında yapılamaması tasfiyeci dağılmanın örgüt üzerindeki tahrip edici etkisini artırmış, örgüt zamanında buna müdahale olanağından yoksun bırakılmıştır. Tümü olduğu gibi kamuoyuna sunulacak MK içi yazışmaların tanıklık ettiği gibi MK'nın bir grubu, örgüt ilkelerinin suç derecede çiğnenmesi demek olan bu kapalılığı kırmak için her safhada çaba göstermiş, fakat nedenleri ne olursa olsun sonuçta bunu başaramadığı ölçüde, ortaya çıkan suçun sorumluluğuna bir yönüyle ortak olmuştur.

Devrimci bir örgüt yaşamının kurulup korunmasında, örgütün ve örgüt çizgisinin karşı karşıya kalacağı iç ve dış saldırıların örgütün tüm güçlerini seferber ederek göğüslenmesinde açıklık ilkesinin, Lenin'in "Işık, daha çok ışık!" şiarının taşıdığı muazzam devrimci önemi EKİM'in son bir yıllık deneyimi yeniden kanıtlamıştır. Örgütümüz bu ilkenin çiğnenmesine bir daha olanak tanımamak kararlılığındadır. Şu ana kadar örgüte sunulmuş bulunan ve son bir yıllık iç örgütsel süreçlerimize ışık tutan her şey konferansımız sonrasında olduğu gibi devrimci kamuoyuna sunulacaktır.

*

EKİM, kamuoyuna *Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi* başlıklı bir broşür olarak sunulan 6. yıla giriş değerlendirmesinde, solda yaşanmakta olan tasfiyeci erozyonun son iki yılın kendine özgü koşulları ve sorunları içinde aldığı yeni biçimleri tahlil etmektedir. Bu değerlendirme **tüm temel noktalarda** içimizde yeşeren liberal tasfiyeciliğe de ışık tutmaktadır. İçimizdeki tasfiyecilik aynı **koşulların** ve **aynı sorunların** bir yan ürünü olmuştur. Benzerlik yalnızca aynı koşulların ürünü olmakta değil, fakat daha da önemlisi, bunun beslediği ideolojik, politik ve örgütsel eğilimlerin **paralelliğinde** de kendini göstermiştir. Bunu şaşırtıcı bulmuyoruz. Zira bugün içimizde tasfiyeciliğin taşıyıcısı olan öğeler, tam da geleneksel sol hareketin o geleneksel ideolojik platformundan, politika ve örgüt anlayışından, zihniyet ve alışkanlıklarından köklü bir biçimde kopmayı başaramayanlardır. Zor koşullar içinde doğan fakat büyük umutlar yaratan EKİM, bir süre için bu öğelere de umut

vermiş, onları beraberinde **sürüklemiştir**. Fakat siyasal koşullardaki ağırlaşmanın örgütümüzün gelişme süreçlerindeki ilk güçlüklerle kesiştiği yerde, bu kişiler **geçmişten kopamadıklarını**, EKİM'le bütünleşemediklerini göstermekte gecikmemişlerdir. Önemsiz gibi görünen sorunlarda kendini ortaya koyan kaymaların yarattığı kaygan zemin, hızla kendi içinde bir mantıksal bütünlüğe varmış, onları EKİM öncesinde bulundukları yerlere, halkçı oportünizmin o bugün artık yalnızca bir **tasfiyeci yozlaşma** zemini olan ideolojik-politik mevzilerine savurmuştur. Aydın oportünizmi ile halkçı oportünizmin bugüne kadar eleştiri adına EKİM'e yönelttiği ne varsa, geriye düşen bu öğelerin elinde bugün EKİM'e karşı bir "platform"a dönüştürülmüştür.

Bu bir ideolojik dağılma ve iflas platformudur. Tüm temel noktalarda EKİM'in ideolojik platformundan kopma, örgüte yabancılaşma, sınıfa güvensizlik, özgüven duygusunu ve misyon bilincini yitirme, bu dağılma ve iflasın birbirine eklenen, içiçe oluşan halkalarıdır.

Tasfiyecilik ideolojik çöküntüsünü, EKİM ile geleneksel halkçı-devrimci hareket arasındaki temel ideolojik-programatik ayrım çizgilerini silme girişiminde ortaya koymaktadır. EKİM I. Genel Konferansı belgelerinde, bugün tasfiyeci saldırının ana hedefi olan bu ayrım çizgilerinin özü ve niteliği şöyle tanımlanır: "Halkçı bir ideoloji ve küçük-burjuva bir toplumsal kimlikle karakterize olan geçmiş devrimci hareketten bir kopma olarak ortaya çıkış, hareketimizin en belirgin özelliklerinden biridir. Halkçılıktan bu kopuş, özü ve niteliği bakımından, teoride ve pratikte küçük-burjuva sosyalizminden proleter sosyalizmine bir geçişti hiç kuşkusuz." (*Değerlendirme ve Kararlar*, s.14) Aynı yerde net bir biçimde ifade edilmektedir ki, EKİM'in yaşadığı ideolojik sıçramanın iki temel ve dinamik öğesi, "marksist dünya görüşünün proleter sınıf özü ve devrimci yöntemi konusunda ulaştığı açıklıklar" olmuştur. İlki halkçılığı anlamanın ve aşmanın itici gücü olurken, ikincisi onun dogmatik donmuş kalıplarını ve önyargılarını bir bir kırıp geride bırakma olanağını sağlamıştır. EKİM'in proleter sosyalizminde ifadesini bulan ideolojik, politik ve örgütsel kimliği, bu temel üzerinde ve bu çaba içinde şekillenmiştir.

Saflarımızda ortaya çıkan tasfiyecilik ise, EKİM'i Türkiye solunun sosyalist devrim programını savunan bir yeni grubu sanmakta, öyle algılamakta, buna indirgemektedir. EKİM'i sol hareketin "41. grubu" olarak sıradanlaştırma tasfiyeci eğilimi ve girişiminin gerisinde bu kavrayış yatmaktadır.

Tasfiyeci iflas "platformu"nun en ayırdedici unsurlarından biri olan liberal birlikçilik düşüncesi de bu çerçevede temellendirilmektedir. Tasfiyeci düşünüş tarzına göre, "lafta ne derlerse desinler" devrimci hareketi oluşturan tüm gruplar kapitalizme karşı sosyalizm için mücadele etmektedirler ve bölünmüş bir "genel sosyalist hareket"i oluşturmaktadırlar. Bu, Türkiye solunun liberal tasfiyeci çevrelerinin o çok bilinen liberal argümanıdır. EKİM'in ideolojik konumu sosyalist devrim programına indirgenince ve bu programatik ayrım da sokaktaki adam "sağduyusu"nu aşmayan bir muhakeme tarzıyla aşılınca, liberal tasfiyeci "platform" için geniş bir birlik alanı ve olanağı kendiliğinden doğmaktadır. Gerçekte ise deneyimlerin hep kanıtladığı gibi bu bir ideolojik omurgasızlaşma, politik kimliğini ve misyonunu yitirme, yitip gitme alanıdır. Bu bir dağılma ve iflas alanıdır.

Solda liberal birlikçilik eğiliminin büyük güç kazandığı evre ile bunun EKİM saflarında yankı bulması zaman dilimi olarak tamı tamına örtüşmektedir. Bu, 1987'de hız kazanan kitle hareketliliğinin doruğu 1990 yılını hemen izleyen o hız kesme ve nispi gerileme evresidir. Örtüşme liberal birlik eğiliminin gerekçelendirilmesinde de görülmektedir. Bugün tasfiyecilik biçimini alan EKİM saflarındaki liberal birlikçilik eğiliminin kendine özgü yanı ise, onun bir ideolojik dağılmadan doğmaktan çok, böyle bir dağılmaya gidip varmasıdır. Bizdeki tasfiyecilik, ayrım çizgilerinin silikleştirilmesinden birlik sorununa varmamış, daha çok tersinden yolalmış, birlik sorununu kendisi için hızlı bir biçimde geriye düşmenin bir eğik düzlemi haline getirmiştir. Tasfiyeciliğin taşıyıcısı olan öğelerde **öteden beri izlenegelen** ideolojik zayıflık ve yalpalama ile EKİM'in ideolojik cereyanı altında geri plana düşmüş geçmişin liberal-halkçı ideolojik önyargıları, bu eğik düzlemin hızlı bir biçimde oluşmasının kaynağı olmuş, işi hayli kolaylaştırıcı ve hızlandırıcı bir rol oynamıştır.

Sınıfa yabancılaşma ve güvensizlik, tasfiyeci ideolojik dağılma ve politik iflasın bir öteki temel alanıdır. Bu yabancılaşma ve güvensizlik, EKİM'in sınıf yöneliminden, bu yönelimde ifadesini

bulan politik ve örgütsel perspekiflerden kopmaya, popülist geleneğin en ilkel önyargılarına kaba bir dönüşe yolaçmıştır. Bu "parti güçleri" adı altında solun mevcut yıpranmış güçleri üzerine politika yapma ile "sınıf temelinden bağımsız" sözde bir "profesyonel devrimci çekirdek" örgütlenmesi düşüncelerinde ifadesini bulmuştur. Bunlardan ilki, o liberal birlikçilik politikasının yeşerdiği alandır; ikincisi ise, sol hareketin 20 yıllık sınıfdışı mezhepçi-bürokratik örgüt anlayışına çekilmiş yeni bir ciladır. Tasfiyecilerin sınıf heyecanı ve yönelimi 1987-90 döneminin genel sol modasının o köksüz ve yüzeysel sınırlarını aşamamış, son iki yılın nispi durgunluğu bu heyecanı ve yönelimi hızla "demode" etmiş, sınıfa yabancılaşma ve güvensizlik, eski halkçı argümanlar eşliğinde yeniden önplana çıkmıştır.

İşçi sınıfına yabancılaşma ve güvensizlik, Türkiye sol hareketinin temel bir karakteristiği ve tarihsel bir geleneğidir. Zaman içerisinde incelmiş, kılık değiştirmiş, farklı teori ve anlayışlarda ifade bulmuş, fakat hep **yaşayagelmiştir.** EKİM'in ortaya çıkışı bu ideolojik-politik geleneğe büyük bir darbe olmuştur. EKİM bu geleneğe vurarak ve popülist önyargıları parçalayarak, Marksizm-Leninizmin özü demek olan proletaryanın tarihsel rolü düşüncesini boş bir soyut söz olmaktan çıkarmış, politik ve örgütsel perspektiflerini bu temel teorik kavrayış çerçevesinde şekillendirmiştir. Bu halkçı ideolojiden kopuşun en temel halkalarından biri olmuş, bu soruna ilişkin kavrayışı EKİM'in marksist-leninist kimliğinin **temel taşlarından** birini oluşturmuştur.

Tasfiyecilik EKİM'in ideolojik gelişmesinin dinamik özünü kavramadaki yeteneksizliğini, onun muhtevasını oluşturan temel görüşleri anlayamamak yeteneksizliği ile de birleştirmektedir. EKİM çizgisinin ideolojik özünü "sosyalist devrim" gibi bu çizgiiçindeki bir **yan sonuca** indirgeyenler, EKİM'in sınıf yönelimini de '87-90 döneminde solda kendiliğinden yaşanan sınıfa akışla karıştırma budalalığına düşebilmişlerdir. Bunca yıl EKİM saflarında yer almış bu budalalar çoktan kavramış olmalılardı ki, EKİM'de sınıf yönelimi ve sınıfa dayalı örgüt perspektifi, '87-90 dönemindeki işçi hareketliliğinin kendiliğinden yarattığı bir politik-pratik refleks değil (böyle sanmak EKİM'i geleneksel halkçı gruplarla karıştırmak olurdu), fakat halkçı geleneğin en temel ideolojik zaaflarından birine yöneltilmiş köklü eleştirinin bir "yan ürünü", bir zorunlu ve mantıksal sonucuydu. EKİM için marksist-leninist teorinin temel bir sorunu etrafında, proletaryanın modern kapitalist toplumdaki yeri ve tarihsel devrimci rolü çerçevesinde oluşmuş bir politik ve örgütsel perspektifi götürüp işçi hareketinin gündelik gel-gitleri içinde değerlendirmeye kalkmak, gerçek bir şaşkınlığın ve tam bir cehaletin ürünü olabilir ancak.

Tasfiyeci dağılmanın bir öteki karakteristiği, soldaki genel legalist cereyanın içimizdeki kaba bir yankısı olmaktır. EKİM'de boyveren tasfiyecilik, illegal temellere dayalı bir ihtilalci sınıf örgütlenmesini geliştirmenin güçlükleri karşısında tam bir gerileme ve yılgınlık, legal alan araç ve yöntemler kolaycılığına ise tam bir teslimiyettir. Bu ise, EKİM'in temel stratejik önceliklerinden ve bunlara dayalı örgüt ve taktik çizgisinden temelli bir kopuştur.

"İhtilalci örgütlenmeye karşı güçlü bir legalist tasfiyeci akımın varolduğu günümüz koşullarında, parti örgütlenmesini illegal temeller üzerinde hazırlama pratik çabası sağlam ve sarsılmaz bir inatla sürdürülmeli ve bu çaba tasfiyeciliğe karşı sürekli bir mücadele ile birleştirilebilmelidir. Fakat öte yandan, partinin bu zorunlu varoluş biçiminin tamamlayıcı öğesi, onun legal biçim, araç ve yöntemleri en iyi şekilde ve sonuna kadar kullanabilmesidir. Düzen karşısında partinin ihtilalci varoluş biçimini ilkesel önemde gören komünistler için, sorun legal araç ve olanakları küçümsemek ya da bunları illegal örgütlenmenin karşısına koymak değil, illegal bir parti örgütlenmesi ve faaliyeti **temeli üzerinde, bu temel koşulla uyum içinde**, tüm legal biçim, yöntem ve araçlardan sonuna kadar ustalıkla yararlarabilmektir. Legal olanakları illegal örgütlenme ve faaliyete **tabi** bir biçimde, onun **hizmetinde** kullanabilmektir." (*Değerlendirme ve Kararlar*, s.131)

Bu açık ve ilkesel perspektife rağmen, tasfiyeciler, illegal örgütlenme ve faaliyeti geliştirip güçlendirmeye **tabi**, onun **hizmetinde** kullanılması gereken legal araç ve yöntemleri, bu örgütlenme ve faaliyetin güçlüklerinden **kaçışın** bir alanı ve olanağı olarak görmüşlerdir. Güçsüzlük ruh haliyle liberal birlik platformuna kayanlar, birliği güç yetersizliğini gidermenin sözde bir çözüm yolu olarak görenler, illegal temellere dayalı bir ihtilalci örgütlenme yaratmanın güçlükleri karşısında ise

legalizme kapılmışlardır. EKİM'in daha başlangıç adımında, ihtilalci bir sınıf örgütlenmesinin temel "gelişme ekseni" olarak tanımladığı Merkez Yayın Organını güçlendirmek ve yaymak için I. Genel Konferansımızdan beri kılını kıpırdatmayanlar, bu aynı süreç içinde tüm umutlarını bir legal siyasal gazeteye bağlamışlar ve bunu hareketimiz üzerinde tasfiyeci bir basınca dönüştürmüşlerdir. Bu aynı sürecin tasfiyecilerin tüm umutlarını liberal birlik girişimlerine kilitlediği bir dönemi işaretlemesi, dikkate değer bir olgudur. Kendi dışına ve "açık alana" bakakalan tasfiyeci öğeler, bu arada örgütümüze, kendi özgüçlerimize ve olanaklarımıza yabancılaşmışlar, bunların düzenlenişine, örgütlenişine ve seferberliği görev ve sorumluluklarına sırt çevirmişlerdir. Üstelik bu işlerden birinci derecede sorumlu oldukları halde...

EKİM'in ideolojik çizgisi ile bundan kaynaklanan sınıf yönelimi ve ihtilalci örgüt çizgisi arasında teorik-organik bir bütünlük vardır. "Dünya görüşüyle, ideolojik-politik çizisiyle **marksist-leninist,** sınıfsal temeli, yapısı ve bileşimiyle **proleter,** düzen karşısında politik-örgütsel konumlanışıyla **ihtilalci,** bir devrimci sınıf partisi yaratma perspektifidir bu." *(Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin)*

Tasfiyeci dağılma, aynı bütünlüğü, tüm bu temel noktalarda geriye düşerek izlemiştir. EKİM'in popülizme ve reformizme karşı kazandığı temel ideolojik mevzilerin terki, zorunlu ve kaçınılmaz olarak, politik ve örgütsel sonuçlarını da ortaya koymuş, sınıf yönelimi ve ihtilalci sınıf örgütü fikrinden ve pratiğinden kopuşla sonuçlanmıştır. Tasfiyeci dağılma, EKİM ile olan tüm ideoljik-politik bağların yitirilmesi, EKİM gerçekliğine ve misyonuna tam bir yabancılaşmadır.

Geleneksel devrimci küçük-burjuvademokrasisinin büyük bir bölümüy lereformculuğa evrildiği bir aşamada onun popülist ideolojik platformuna dönüş, siyasal ve örgütsel sorunlarda da bu reformist-legalist eğilimin bir parçası haline gelmesiyle sonuçlanırdı. Olan tümüyle budur. EKİM saflarında ortaya çıkan tasfiyecilik, soldaki "ters akıntı"nın içimizde beliren küçücük bir dereciğidir. 20 Ekim 1991 erken genel seçimleriyle birlikte solda kendini ortaya koyan ne kadar tasfiyeci politik ve örgütsel açılım varsa, bugün EKİM'de tasfiyeciliğin taşıyıcısı olan öğelerde anında yankısını bulmuştur. Kimisi olduğu gibi, kimisi "kendine özgü" bir biçimde. Yeni hükümeti izleyen "yumuşama" beklentileri ve bu çerçevede "açık alanın önemi", SP'nin seçim "başarısı' ve bu çerçevede "HEP'de birlik projesi" bunun tümüyle açık örnekleri olurlarken; legal alana güç yığma ve bu alanı, hem bir ilde **tüm çalışma alanlarının** "açık cephesi" olarak ve hem de tüm ülke çapında kendi içinde, hiyerarşik bir merkezi organizasyona kavuşturmak düşüncesi ise bunun nispeten örtük örnekleri olmuşlardır. Kendi içerisinde yeterince açık olan bu sonuncusunun "örtük"lüğü, onun gerçekte, solun yeni modası "açık devrimci parti"nin bir kısım işlevleri yerine düşünülmesindedir. EKİM bünyesinde olunduğu sürece, bu kadar kaba bir tasfiyeci düşünce ancak böyle inceltilmiş biçimler içinde ileri sürülebilirdi. Hatırlatalım ki, "HEP'te birlik" gibi o masum görünümlü önerinin gerisinde de aynı tasfiyeci düşünce vardır.

Karşı-devrimci basıncın, devrimci siyasal mücadeledeki zorlukların, bu basınç ve zorluklar karşısında dayanıksız küçük-burjuva öğelerdeki dağılmanın bir ürünü ve ifadesi olan tasfiyecilik; teorik sorunları küçümseme, ideolojik ayrımları karartma, politik sorunlarda liberalizm, örgüt sorunlarında legalizm demektir. İlkesiz ve omurgasız bir oportünizm demektir. Devrimci iddianın yitirilmesi, misyon duygusunun felce uğraması demektir. Tasfiyecilik, EKİM saflarında ortaya çıkan kendi küçücük örneği üzerinden, tüm bu temel ve evrensel özelliklerini yeniden kanıtlamıştır.

Tasfiyecilik iddiasız bir kimlik ve kişiliktir; içimizden çıkan tasfiyeciler bu kimliğin ve kişiliğin prototipleri olmuşlardır. Onların EKİM'e yönelttiği en temel suçlamalardan biri, "EKİM kendini amaçlaştırıyor" biçimindedir. EKİM'i "41.grup" olarak algılamanın ürünü bu beylik suçlamanın ilk sahipleri hiç de bugünün tasfiyecileri değildir. EKİM'in ideolojik-politik sınır çizgilerini net çizmesi ve bu çerçevede kendi iddiasını ve misyonunu net bir biçimde tanımlaması, bugüne kadar güçlükler karşısında yılgınlığa kapılan ve yorulan tüm öğeler tarafından, ama yalnızca onlar tarafından, EKİM'in kendini amaçlaştırması olarak nitelendi ve bize kendimize "bölünmüş sosyalist hareketin" yeni bir grubu gözüyle bakmamız önerildi. Ayrım çizgilerini silme, ideolojik omurgasızlık, liberal

birlikçilik eğilimi, politik ve örgütsel sorunlarda gevşek bir oportünizm, örgütten ve sorumluluklardan kaçış, "açık alan" ve aydın çevre hayranlığı, tüm bunlar eksiksiz olarak hep bu suçlamaya ve öneriye eşlik ettiler. Fakat ilgi çekicidir; bu öğelerin tümü de ideolojik olarak yozlaştılar, devrimci kimliklerini koruyamadılar, dosdoğru düzenin içine yuvarlandılar. EKİM'in ulaştığı düzeyden aşağıya düşüşün yaratacağı kaçınılmaz bir sonuçtur bu. Şimdiki tasfiyeci güruhu bekleyen akibet de kesin olarak budur.

*

İdeolojik çizgimizden kopmuş, örgütümüze ve misyonumuza yabancılaşmış, bunu hizipçi bir suçortaklığı ile birleştirmiş bu unsurlar, konferansımızca EKİM'den ihraç edilmişlerdir. Bu karar konferansımız toplantı halinde iken kendilerine bildirilmiştir. Aynı bildirimle birlikte kendilerinden ellerinde bulunan ve EKİM'e ait olan tüm maddi değerleri en kısa sürede örgütümüze teslim etmeleri istenmiştir Bu istemimizi devrimci kamuoyu önünde bir kez daha yineliyor ve tasfiyeci yol arkadaşlarını bu konuda bir yanlışa düşmemeleri konusunda önemle uyarıyoruz.

*

EKİM'de tasfiyecilik tasfiye edilmiştir. O yürüyüşünü zayıflatan ayak bağlarından kurtulmuş, son aylarda örgüt içi yaşamımızı kirleten kokuşmuş bir tortuya dönüşen unsurlardan kendini arındırmıştır. Gücünden bir şey kaybetmemiş, tersine son bir yıldır bu gücün kullanımını sınırlayan ağırlıkları silkip atmıştır.

Konferansımız bunu işin en acil fakat en kolay yanı olarak değerlendirmektedir. EKİM'de düşkünlük derecesinde bir liberal tasfiyeciliği besleyen tüm kaynakların kurutulması ile kendi asli sorumluluklarını gerçekleştirecek bir çalışma ve seferberlik, görevlerimizin asıl alanıdır. Komünistler tüm güç ve iradeleri ile bu zor alanı kucaklayacaklardır. EKİM'in ideolojik çizgisi, bu güç ve iradenin hem kaynağı hem güvencesidir.

Hareketimiz en büyük olanaksızlıklar ile en zor engelleri altederek bugüne ulaşmıştır. EKİM, bu mücadeleler içinde oluşturulmuş bir ideolojik ve örgütsel kimliktir. EKİM, bir siyasal ve örgütsel değerler sistemidir; bunlarda ifadesini bulan bir ileri düzeydir. Komünistler bu kimliği ve kişiliği, bu değerler sistemini ve düzeyini kararlılıkla savunacak, özenle koruyup geliştireceklerdir.

Komünistler işçi sınıfının devrimci öncüsü partiyi yaratacak, devrime ve sosyalizme yürüyeceklerdir.

Yaşasın Marksizm-Leninizm!
Yaşasın Komünizm!

EKİM Olağanüstü Konferansı
Aralık 1992

Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin

Ekim Olağanüstü Konferansı, örgütümüzün yaşadığı iç mücadele sürecinin tüm belgelerini kamuoyuna açıklama kararı almıştır. Bu belgeler belli konulara göre kitaplaştırılarak yayınlanacaktır. İçlerinden bazılarını, iç mücadelenin safhalarını ve sorunlarını kavramayı kolaylaştırmak amacıyla, bu sayımızdan itibaren Ekim'de yayınlayacağız.

Bu sayıda birbiriyle bağlantılı dört belge yayınlıyoruz. Bunlardan esas olanı "Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin" başlıklı metindir. Diğer üçü bu metnin yolaçtığı gelişmelerle ilgilidir; onun ortaya çıkışına ve yolaçtığı sorunlara ışık tutmaktadır. Bunlar kendi içinde yeterli açıklıkta oldukları için burada herhangi bir ek açıklama ya da yorumu gereksiz görüyoruz.

Bu dört belgenin kendine özgü yanı, MK içi sorunların uzlaşmaz bir noktaya vardığı safhanın ürünleri olmalarındadır. "Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin" başlıklı metnin sorunlarımızın kapsamı, niteliği ve çözücü halkasına ilişkin tespitleri bu uzlaşmazlığın bir ifadesidir. Bu nedenledir ki, MK'nın oportünist öğelerinde tepki ve paniğe yolaçmış, onları tasfiyeci *konumlarını ortaya koymaya yöneltmiştir.*

Üçüncü sırada yayınladığımız metin "Pratik Görevlerle Yükümlü MK üyeleri" imzasını taşımaktadır. Bu MK üyelerinden ikisi, Adil ve Nesimi, bu tarihten itibaren tasfiyeci bir platforma sürüklenmişlerdir. Üçüncü imzacı Nadir yoldaş ise, biçime ilişkin masum tartışmaların arkasında gizlenen liberal tasfiyeci kimliği farkeder etmez, bu unsurlara karşı kesin ve kararlı bir tutum alarak tüm gücüyle EKİM'i, onun ideolojik çizgisini ve örgütsel varlığını savunmuştur.

I

İdeolojik gelişmemizde örgüt sorunu başından itibaren özel bir yer tutmakla birlikte, sorunun pratik gündemimize asıl kapsamıyla girişi yaklaşık olarak 1990 yılı başına tekabül eder. 1989 Kasımında gerçekleşen Merkez Komitesi toplantısı bu doğrultuda bir dönüm noktası kabul edilebilir. *Ekim*'in yayınlanmasından yaklaşık iki yıl sonrasıdır bu. Harcanan tüm çabalara rağmen kalıcı bir örgütsel şekillenmenin ilk dayanakları olabilecek sınırlı bir kadrolaşma ancak bu süre içinde gerçekleşebilmişti. Gündemdeki sorun, eldeki güçleri örgütsel bakımdan en iyi şekilde düzenleyerek, örgütsel gelişmeyle içiçe yürüyecek bir politik faaliyeti organize etmek ve onu sürekli bir biçimde geliştirmekti.

Bu, doğal olarak, örgüt sorununa ilişkin o güne kadar daha çok konunun genel ideolojik anlamı ve önemi çerçevesinde kalmış tartışmaların, gitgide daha çok kendi özgül durumumuzla bağlantılı olarak pratikleşmesini de gündeme getirdi. S. Engin yoldaşın kısa ama sorunun sunuluşu yönünden özlü ve anlamlı yazısı (*Örgütlenme ve Politik Çalışma, Ekim*, sayı: 28, Ocak 1990) bu doğrultuda bir ilk ciddi girişimdi. *Ekim*'de bunu izleyen bir başka yazı, *"Örgütsel ve Politik Çalışma: Sorunlarımız, Görevlerimiz..."* başlığı ile yeraldı (sayı:30, Mart 1990). Bu yazıda yeralan bir paragrafı, bugün gündemimizin en önemli ve acil konusu olan örgüt sorununun taşıdığı kritik önemin ilkesel ve siyasal anlamını yeniden vurgulamak için, buraya aktarmak yararlı olacaktır.

"Teorik görüş ve ilkelerimiz ne denli doğru ve isabetli olursa olsun, sağlam temellere dayalı bir ihtilalci örgüte ve ancak böyle bir örgüt sayesinde her koşul altında kesintisiz olarak sürdürülebilecek

olan sistemli bir politik-pratik çabaya sahip olmaksızın ve olamadığımız sürece, bunlar güzel ama ölü sözler olmaktan öte bir anlam ifade etmezler. Böyle bir durumla yüzyüze kalırsak eğer, devrimci bir sınıfın temsilcisi komünist bir siyasal hareket olarak değil, olsa olsa sınıf dışı devrimci bir aydın çevre olarak adlandırılmaya hak kazanırız. Zamanla kaçınılmaz olarak ilke ve amaçlarımızdan uzaklaşır, açmazlar ve çaresizlikler içinde yozlaşır, kaybolur gideriz."

Bu açık ve anlamlı uyarıdan bu yana iki yılı aşkın bir zaman geçti. Bu iki yıl içinde örgütsel ve politik çalışmada öncesiyle kıyaslanamaz düzeyde ciddi adımlar atıldı. EKİM, bir örgütsel omurgaya oturdu. Yeni güçler edindi, kadrolaşmada belli masafeler katetti. Demokratik temsil esasına dayanan bir konferans topladı. En acil görev olan partileşme sorununa ilişkin görev ve hedeflerini saptadı. Yeni Merkez Komitesini seçti. Daha etkin bir siyasal faaliyet yürütecek olanaklara kavuştu. Legal olanakları gitgide daha geniş ve değişik biçimleriyle kullanmaya başladı.

Kısaca EKİM, örgütsel oluşum ve politik faaliyet yeteneği bakımından bugün hiç bir biçimde iki yıl öncesiye kıyaslanamaz bir gelişme düzeyine ulaşmıştır. Pratik göstergeler yönünden her bakımdan daha ileridedir. Bu, EKİM'in bir siyasal hareket kimliği kazanmaya başladığı bir dönemdir.

Fakat tüm bunlara rağmen, yukarıya aktarılan sözlerde ortaya konan uyarının hareketimiz için taşıdığı kritik önem, aradan geçen süre içinde azalmamış, tersine artmıştır. Örgütsel durumumuza ilişkin olarak hemen tüm örgüt çapında genel bir rahatsızlık ve acil bir müdahale beklentisi bulunduğuna göre, bu demektir ki bütün bir örgüt ortadaki bu çelişkiyi şu veya bu biçimde görmekte, hissetmektedir.

İçinde bulunulan durumdan genel rahatsızlık ve acil müdahale beklentisi, sorunları aşmak bakımından önemli bir avantaj olmakla birlikte, sorunlarımızın özü, niteliği ve kapsamı doğru kavranmadığı sürece, örgüt içinde bu konuda bir görüş ve kavrayış birliği oluşmadığı sürece, tek başına fazla bir anlam ifade etmeyecektir. Bunun için öncelikle sorunu etraflıca tartışmak, bu tartışmalarla içiçe yürüyen bir müdahaleyi planlamak ve gerçekleştirmek gerekmektedir. Bu, artık daha fazla ertelenemez bir görev olarak durmaktadır önümüzde.

II

Bundan altı ay önce yayınlanan *Ekim Beşinci Yılında* başıklı başyazıda, örgütsel sorunlarımızın niteliği ve genel çerçevesine ilişkin şu değerlendirmeye yer verilmekteydi:

"Öncelikle örgütsel sorunlarımızın özünü ve genel çerçevesini iyi tespit etmek gerekiyor. Bizim sorunlarımız, hiç de belli bir ideolojik çizginin doğasına ve ihtiyaçlarına göre şekillenmiş bir örgütsel yapıda pratik faaliyet süreci içinde sık sık ortaya çıkması kaçınılmaz olan gelip geçici türden aksaklıklardan oluşmamaktadır. Böyle olsaydı eğer, sorunun kendisi sınırlı, çözümü ise nispeten kolay olurdu. Bizde sorun çok daha temelli ve kapsamlı nedenlere dayanmaktadır. Konferansımız EKİM'i 'yeni bir çizgi, yeni bir gelenek, yeni bir kültür' olarak tanımladı. **Bu yeniliğin örgüt anlayışımıza ve politika pratiğimize henüz yeterince nüfuz edememiş olması gerçeği, örgütsel sorunlarımızın asıl kaynağını vermektedir. EKİM, ideolojik konumuna ve sınıf yönelimine uygun bir örgütsel yapı ile çalışma tarzı ortaya koymakta henüz zorlanmaktadır.** Hareket geliştikçe, faaliyetin kapsamı genişledikçe bu uyumsuzluk ve zorlanma daha açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır. **Sorunlarımızın özü ve esası bu çelişkide düğümlenmektedir.** Bugün, EKİM'in ideolojik gelişmesi ile örgütsel gelişmesi arasında yalnızca birincisi lehine bir mesafe değil, aynı zamanda **bu iki gelişme alanı arasında deyim uygunsa belli bir kan uyuşmazlığı da var.** Yeni ideolojik konumun siyasal-sınıfsal doğasına uygun bir örgüt anlayışı ve uygulaması yeterince geliştirilemediği ölçüde, doğan boşlukta, geçmişten miras küçük-burjuva anlayış ve alışkanlıklar yeni örgüt yaşamımızın üstüne bir ağırlık olarak çökebilmektedir. Önderlik anlayışında, ilişkilerde, işleyişte, çalışma biçimi ve yöntemlerinde, iç demokrasi ve disiplin anlayışlarında, bu eski zihniyetin sayısız örneğini görmek ve göstermek hiç de zor değil."

"Bu son derece ciddi bir durumdur. **Yalnızca örgüt yaşamımızı bozmakla, örgütsel-pratik faaliyetimizi zaafa uğratmakla kalmamakta, EKİM'in yeni kimliğinin pratikte somutlaşmasını güçleştirdiği ölçüde, bilinç karışıklıklarına da neden olmaktadır.** İdeolojik çizgimize, politik görüşlerimize yakınlık duyan, ama farkımızı politik-örgütsel pratiğimiz içinde de görmek isteyen dışımızdaki bazı devrimcileri tereddüte düşürdüğü

gibi, pratik bir farklılığı sergileyememek ölçüsünde, bizzat içimizde, proleter sosyalizmi ile küçükburjuva sosyalizmi arasındaki ayrım çizgilerini silikleştirmede ifadesini bulabilecek bir liberal eğilime de zemin olmak tehlikesini taşımaktadır." (Vurgular şimdi yapıldı.)

Bu yazı yazık ki yeterince tartışılamadı. Tartışıldığı kadarıyla da yüzeysel ve kısır değerlendirmelere konu edildi. Hatta bundan hareketimizin katettiği önemli mesafenin gözden kaçırıldığı, kazanımlarımız konusunda inkarcı davranıldığı şeklinde tuhaf sonuçlar çıkaran yoldaşlarımız bile oldu.

Oysa bu yazıdaki değerlendirme ve tanımlamalar son derece önemliydi ve ideolojik çizgimizin esaslarını **kavramış** her Ekimcinin anlayabileceği açıklık ve netlikteydi. Bu yazının özellikle de yukarıya aktarılan değerlendirmeleri, saflarımızda yaygın ve hareketi gerçek bir silkinşe götürecek verimli bir tartışmanın başlangıcı olabilmeliydi.

Beşinci yıl başyazısının bir çözüm reçetesi sunmadığı tartışmasızdır. Fakat sorunu doğru koyuyor ve tanımlıyordu. Bu bir sorunun doğru çözümünün önkoşuludur. Gerekli olan çözüm reçetesi değil, ideolojik çizgimizle uyumlu, doğru ve sağlam bir örgüt perspektifidir. Buna ise öncelikle sorunun doğru konuluşu ile ulaşılabilir. Beşinci yıl başyazısının anlamı, önemi ve değeri asıl olarak buradadır. Henüz yeni ve son derece dar olan örgüt yaşamımızın hergün kendini yeniden üreten sayısız sorunları var. Bunları kendi içinde tartışarak ve her birine kendi başına bir çözüm bularak örgütsel sıkıntılarımızın geride kalacağını sanmak vahim bir yanılgı olur. Bu tür bir tartışma ve çözüm arayışı, bir kısır döngü yaratmanın ötesinde, gerçek bir tuzaktır da. Bu, ideolojik çizgimizin sınıf perspektiflerimizin gereklerine uygun bir politik ve örgütsel gelişmenin sorunlarını tartışmak yerine, bugünkü verili örgütsel varlığımızın darlığına kendimizi hapsetmek, gide gide ideolojik çizgimizden kopmak olur.

Teknik yönleri dışında tutulursa, örgüt sorunu hiç bir zaman kendi başına konulamaz. Özü ve esas içeriği yönünden o her zaman ideolojik çizginin bir öğesi, bir türevi olarak ele alınmak zorundadır. Bir örgüt her zaman, yapısıyla, yönelimiyle, kadrolarıyla, faaliyetinin muhtevasıyla, kendisine rehberlik eden ideolojik çizgiye göre şekillenmek zorundadır. Bu çizginin doğasına uygun olmalı, onun ihtiyaçlarına göre biçimlenmeli ve konumlanmalıdır. Ancak bu takdirde kendisini şekillendiren ideolojik çizginin gerçek taşıyıcısı ve onu pratikte gerçekleştirmenin bir aracı olabilir.

Cesaretle sormamız gereken soru şudur: EKİM'in mevcut örgütsel gelişmesi ideolojik çizgisinin içeriği ile ne ölçüde uyumludur? Soruyu yanıtlamadan önce, yukarıda sözü edilen Mart 1990 tarihli yazıda, yani bundan iki yıl önce, örgütsel biçimlenme ve gelişmenin önümüze ciddi bir pratik sorun olarak ilk kez çıktığı bir sırada, sorunun ortaya nasıl konulduğuna bir bakalım.

"Bizde yeni olan, geçmişin küçük-burjuva teorik-siyasal kavrayışını geride bırakmış olmamızdır. O halde örgüt ve politik çalışma pratiğinde de buna uygun bir değişim içinde olabilmeli, her bakımdan daha ilerde, devrimci sınıfın konumuna yakışır nitelikte bir pratik koymalıyız ortaya. Şöyle de diyebiliriz: Teorik kavrayışında geçmişi aştığını söyleyen bir hareket, bunu pratik davranışında da göstermek ve kanıtlamak zorundadır.

"... Halihazırdaki örgütsel sorunlarımız, öz olarak, teorik perspektiflerimize uygun yeni bir örgüt ve politika pratiği yaratmadaki uyumsuzlukların ya da zorlanmaların yansımalarıdır. **Bu aynı şeyi, geçmişin teorik-politik perspektiflerinden kopmuş, ama bu aynı geçmişin küçük-burjuva zihniyetinden, örgüt ve politik çalışma alışkanlıklarından henüz yeterince kopamamış, kendini bu açıdan henüz gereğince yenileyememiş olmanın** ifade ettiği çelişkinin sonuçları olarak da tanımlayabiliriz. Bugün gönlüyle, ideolojik tercihiyle, teorik ve programatik görüşleriyle bizden olan, saflarımızda bulunan, fakat alışkanlıklarıyla, örgüt anlayışı ve çalışma tarzıyla hala 10 yıl öncesinde yaşayan çok sayıda yoldaşımızın varlığı bir gerçektir..."

"... Yeni bir çalışma tarzına intibakta zorlanan, bir bütün olarak hareketimizin kendisidir. Çözümü de, doğal olarak bir önderlik sorunudur. **Geçmişten devralınan mevcut kadrolarda her yönüyle bir dönüşümü gerçekleştirebilmek**, leninist çizgimizin ruhuna ve ihtiyaçlarına uygun leninist bir örgüt yapısı ve yaşamı kurmak, bu örgütü devrimci sınıfa yaraşır bir politik pratik içine sokabilmek, tüm yoldaşların aktif katılımını ve katkısını gerektirse de, temelde bir önderlik sorunudur. Dolayısıyla mevcut durumun sorumluluğu da herkesten çok hareketimizin önderliğinin omuzlarındadır."

"Öncelikle kavramamız gereken, **tüm bu sıralananları gerçekleştireceğimiz maddi-toplumsal zeminin işçi sınıfı olduğudur.** Küçük-burjuva teori ve politikalardan kopmayı küçük-burjuva ortam ve pratiklerden kurtulma adımıyla tamamlamak, temel bir sorunumuzdur. **Örgütsel şekillenmenin, mevcut kadroları yenilemenin, yeni kadrolar edinmenin, etkin bir politik çalışmanın temel alanı işçi hareketidir. Teorik yönelimimizle tutarlı olabilmek için, örgütsel şekillenmemizi ve politik faaliyetimizi, gecikmeksizin işçi sınıfına yöneltmeliyiz.** Bunun anlamını, önemini ve gereklerini kavrayamamış bir yoldaş, bizim popülist harekete yönelttiğimiz eleştiriden bir şey anlayamamış demektir." (Vurgular şimdi yapıldı.)

EKİM, Türkiye devrimci hareketinin geçmiş dönemine damgasını vurmuş popülist ideolojik kimlik ileonu tamamlayan küçük-burjuva toplumsal tabana dayalı örgüt pratiğinin eleştirisi temelinde gelişti. Bugüne dek bir çok vesileyle vurgulandığı gibi, geçmiş hareketin ideolojik kimliğini kavramada, onun örgüt ve politika pratiğinin küçük-burjuva toplumsal-siyasal niteliği bizim için önemli bir uyarıcı olmuş, bir bakıma eleştirinin bir ilk hareket noktasını oluşturmuştur. Geçmiş hareketin bu politika ve örgüt pratiği ile ideolojik-politik kimliği arasındaki ilişkiyi ve bütünlüğü açığa çıkarmak ve sergilemek, EKİM'in geleneksel devrimci hareketten kopuşunun esas halkasıdır.

Bu nedenledir ki, ortaya çıktığı dönemde EKİM, parti sorununun sosyalizm ile işçi hareketinin örgütsel birliğinde ifadesini bulan asıl içeriğine, dolayısıyla da **bu nitelikte bir partiyi ortaya çıkaracak bir politik ve örgütsel gelişme sürecine** özel bir önem vermiştir. Doğal olarak, ortaya çıkış döneminde, bu yalnızca bir perspektif olarak kalabilirdi. Bu perspektifi gerçekleştirecek güç ve olanaklar ancak zamanla biriktirilebilirdi. Ne var ki bu ilk birikime ulaştığı andan itibaren hareketimiz, **ideolojik yönelimini pratikte ciddi bir sınıf yönelimi ile birleştirebilmeli, örgütsel şekillenmesini bu çaba içinde gerçekleştirmeli,** geliştirmeli, güçlendirmeliydi. EKİM, ideolojik kimliği ile tutarlı olabilmek için, örgütsel gelişmesini ve kadrolaşmasını, **sınıf hareketine bir politik müdahale süreci olarak** yaşayabilmeliydi. EKİM'in hala da gereğince yapamadığı,, başaramadığı tam da budur. İdeolojik gelişme ile örgütsel gelişme arasındaki "belli bir kan uyuşmazlığı" buradan gelmekte, anlamını bu başarısızlıkta bulmaktadır.

Dolayısıyla yukarıda sorulan sorunun yanıtı da kendiliğinden belirmektedir. Pratik olarak yaşadığı tüm gelişmeye rağmen, mevcut durum ideolojik çizginin ışığında değerendirildiğinde, sorun esas itibarıyla hala iki yıl önce konulduğu gibi durmaktadır önümüzde: EKİM ideolojik çizgisinin ifade ettiği yeniliği politik ve örgütsel kimliğinde de gerçekleştirmek zorundadır. **Bu ise eldeki tüm güçleri sınıfa yönelik bir çalışma doğrultusunda yeniden konumlandırmak ve bu çalışma içinde yeniden şekillendirmek demektir.** Geçmişin küçük-burjuva teori ve politikalarından kopmayı aynı geçmişin küçük-burjuva zihniyetinden, örgüt ve politik çalışma anlayışlarından kopmak adımı ile birleştirmek; sınıf çalışmasını, sınıfın öncü kesimini kazanma faaliyetini, aynı zamanda **bu yenilenme sürecinin kendisi olarak kavramak,** bugün de önümüzde duran asıl görevdir. EKİM'in temel "örgütsel sorun"u, tam da budur.

III

Eldeki imkanlarla siyasal faaliyetimizi geliştirmek için harcadığımız çabalara rağmen, Konferansı önceleyen dönemde kazandığımız kadrolar, hemen tümüyle, yaşadığımız ideolojik gelişmenin etkisiyle şu ya da bu gruptan kazandığımız eski yada yeni devrimcilerdi. İdeolojik platformumuza yaklaştıkları ölçüde saflarımıza akan bu yoldaşlar, beraberlerinde kendi eski şekillenmişliklerinden kaynaklanan fakat bize yabancı olan anlayış ve alışkanlıkları da taşımaktaydılar. Hazırda bu insan malzemesini yeniden biçimlendirecek oturmuş bir örgütsel yapımız ve politik faaliyetimiz yoktu. Atılmış bulunan ilk adımlara rağmen, her şey henüz çok yeni, zayıf ve oturmuşlukan uzaktı. Bu yapıyı tam da sürekli kazandığımız bu yeni güçlerle örmek, sistmeli ve oturmuş bir pratik siyasal faaliyeti bizzat onlarla gerçekleştirmek ihtiyacındaydık.

Bu durum, sürekli kazanılan yeni yoldaşların kendi ideolojik çizgimizde sıkı ve sürekli denetlenen iyi bireğitimini, politik ve örgüsel perspektiflerimizle donanımını gerektirirdi. Bu yapılabildiği ölçüde, bu kadrolarla ideolojik çizgimizle uyumlu bir politik faaliyet ve örgütsel şekillenme sürecini yaşamak olanaklı hale gelir, kolaylaşırdı. Yapılamadığı ölçüde, bu tür bir insan malzemesiyle oluşturulan bir örgütsel yapı, hareketin ideolojik çizgisine

uygun bir pratik yönelimin taşıyıcısı olmakta kaçınılmaz olarak zorlanırdı. Konferans, bu sorunu, bunun örgüt yaşamı için yarattığı gerçek ve potansiyel sakıncaları, bunun önünü almanın yol ve yöntemlerini şöyle özetledi:

"EKİM, yeni bir çizgi, yeni bir gelenek, yeni bir kültür demektir. Ama bu, yeni dönem kadrolarının belli bir oranına rağmen, **tüm bu yeniliklerin aslında geçmişten devralınan kadrolarla başarılmaya çalışıldığı gerçeğini** değiştirmez. İşçi kökenli kadrolarımızın bir kesimi için de aynı şey geçerlidir. Bu, ideolojik, politik ve örgütsel her düzeyde, değişik kadrolarda değişik ölçülerde olmak üzere geçmişin izlerinin, önyargılarının, alışkanlıklarının yeni örgüt yaşamına taşınabilmesi demektir. **Geçmişin bu etkilerini kazımak, örgüt yaşamımızın önemli bir sorunu ve kadro politikamızın önemli bir unsurudur.** Sorun yalnızca geçmişin kalıntılarından da gelmiyor. EKİM, gelişme sağladığı ölçüde, bu, bugünün çok değişik örgüt ve çevrelerden ona en ileri öğelerin akmasını da sağlıyor. Bu yoldaşlar, hareketimizin temel teorik görüşleri ve politikalarıyla birleştikleri için saflarımıza geliyor olsalar bile, iradeleri dışında geldikleri örgütlerin bir kısım ideolojik önyargılarını ve örgütsel alışkanlıklarını da birlikte getiriyorlar. Gerek mücadelenin yeni kazanımları olsun, gerekse başka saflardan gelsin, **tüm yeni yoldaşları kendi ideolojik ve örgütsel potasında yeniden biçimlendirmek, örgüt yaşamımızın bugünkü temel sorunlarından biridir.**" (Konferans Bildirisi, vurgular şimdi yapıldı.)

Şüphesiz ki, Konferansın kapsamlı ve ayrıntılı tartışmaları içinde, yukarıda tanımlanan sorun ve ondan çıkan görevler, daha genel bir çerçeve içinde, bu çerçevenin organik bir iç ve alt öğesi olarak ele alınmıştı. Bu genel çerçeve, hareketimizin partileşme perspektifinde ifadesini bulmaktadır. Bu perspektif konuya ilişkin konferans metninde, tüm temel öğeleriyle, bu öğelerin birbirleriyle olan organik ilişkileri içinde ortaya konulmuş bulunmaktadır. (Ne yazık ki bir çok yol gösterici temel belgemiz gibi, bu metin de örgütçe yeterince incelenmemiş, tartışılmamış, sonuçta yeterince anlaşılamamıştır.) Burada, ideolojik çizgi, sınıf yönelimi ve örgütsel şekillenme teorik-organik bir bütünlük oluştururlar. Dünya görüşüyle, ideolojik-politik çizgisiyle **marksist-leninist**, sınıfsal temeli, yapısı ve bileşimiyle **proleter**, düzen karşısında politik-örgütsel konumlanışıyla **ihtilalci**, bir devrimci sınıf partisi yaratma perspektifidir bu.

EKİM'de kazandığı güçleri yeniden biçimlendirme sorunu, bu güçlerin ortaya konulmuş bulunan partileşme çizgisi doğrultusunda bir pratik seferberliği görevi ile örtüşür. Bu pratik görev, sınıfı eksen alan, ısrara dayalı sürekli ve sistemli bir politik faaliyetten başka bir şey değildir. Çok daha somut ifade edersek, sözkonusu olan, işçi sınıfı içinde belirlenmiş alanları ve fabrika birimlerini ısrarlı ve sürekli bir biçimde "döven" (bu ifade "alan dövme" şeklinde ve Konferans tartışmalarında kullanılmıştı.) bir politik faaliyet çizgisine oturmaktır. Örgütsel biçimlenmemiz ancak bu faaliyet içinde asıl şekline kavuşacaktır. İdeolojik planda proleter sosyalizmi perspektifine ulaşmış kadroların, pratikte sınıf devrimciliğine uygun bir yeniden biçimlenmesi ancak bu faaliyet içinde gerçekleşecektir. Sınıfın en ileri, sınıf bilincine ulaşmış devrimci öğeleri bize ancak bu tür bir çabanın ürünü olarak akacak, saflarımızı devrimci sınıfsal özellikleriyle güçlendirebileceklerdir. Bu süreç, bu tür bir çalışma, bir yanıyla sınıf öncülerini bize iterken, öteki yönüyle sınıf kitlesi üzerindeki politik etkimizi günbegün artıracak, yayacaktır. Politik ve örgütsel kültürümüz, mücadele değerlerimiz, ihtilalci geleneklerimiz de, sınıfı devrimcileştirme çabasında ifadesini bulan bu pratik mücadele süreci içinde oluşacak, gelişecek, yerleşecektir. **Fabrika hücreleri temeline kavuştuğu ölçüde** gerçek bir komünist sınıf örgütü olarak adlandırılmaya hak kazanacak bir devrimci sınıf partisi de, ancak bu çizgide bir çabanın ürünü olabilecektir.

Örgütsel gelişmemizin ve dolayısıyla sorunlarımızın gerçek ve geniş alanı aslında budur. Ne varki, bu tür bir yönelime girmedeki yetersizliğimiz ve yeteneksizliğimiz, bizi deyim uygunsa kendi içinde şekillenen ve zaman zaman dışa dönük hedefsiz ve sistemsiz bir faaliyet yürüten bir örgüt olmak ve öyle kalmak riskiyle yüzyüze bırakmaktadır. Bu aynı zamanda, kazanılan güçlerin "kendi ideolojik ve örgütsel potamızda yeniden biçimlendirmek" görevinin de kendiliğinden zaafa uğraması demektir. Bu ikisinden birarada çıkan sonuç ise, hareketin genel ideolojik-politik gelişmesiyle ve devrimci hareketin geçmişine yönelttiği eleştirinin yardımıyla edindiği yeni anlayış ve değerler dışında tutulursa, geçmişten kalma küçük-burjuva politik ve örgütsel kültürün yeni örgütsel yapıda da kendini göstermesi, yeniden

üreme olanağı bulmasıdır. Zira fiili planda değişim sürecine girilememiştir. Küçük-burjuva teori ve politikalardan kopuş, küçük-burjuva ortam ve pratiklerden kopuş adımıyla birleştirilememiştir. Bu durumda, sınıf dışı bir kendi içinde örgütsel şekilleniş kısırlığı, beraberinde, aynı kısırlıkta tartışmalarla içiçe büyüyen bir dizi anlamsız "örgütsel sorun"da üretecektir kaçınılmaz olarak.

Mevcut örgütsel durumumuz yazık ki bugün biraz böyledir.

IV

Yeni bir soruyla yüzyüzeyiz. EKİM, kendi ideolojik gelişmesine uygun düşen, saptanmış politik-örgütsel perspektiflerinin gereği olan bir politik faaliyet ve örgütsel oluşumu gerçekleştirmede neden zorlanmıştır? Burada tarihsel dönemden, dış ortamdan, işçi hareketindeki güçlü zaaflardan sözetmenin fazla bir anlamı yok. Zira tartıştığımız sorun objektif güçlükler ve engeller değil, kendi zaaflarımız ve yetersizliklerimizdir. Gelişme dönemimizin kendine özgü koşullarında, biriktirdiğimiz güç ve imkanlarla yapabileceklerimizin, neden gereğince yapılmadığıdır. Daha da açıkçası, tartıştığımız sorun, yaşadığımız gelişmenin nicel boyutları değil (ki bu dış koşullara yakından bağlıdır), fakat bizzat niteliğidir. Bu ise, dış koşullardan çok ideolojik çizginin bir sorunudur.

Yeni sorunun kısa ve özlü yanıtı şudur: İdeolojik zayıflık! Muhtemeldir ki, ideolojik çizgide kazandığımız doğrultuyu pratikte gerçekleştirmede zayıf kalışımızın çok daha özgün ve karmaşık nedenleri olması gerektiğine inanan yoldaşlar, böyle bir yanıtı belli bir şaşkınlıkla karşılayacaklardır. Kabarık bir liste olarak sıralabilecek bir dizi başka zaaf ve yetersizliğimiz düşünüldüğünde, belli sınırlar içinde bu yoldaşlar haksız da sayılmayacaklardır. Fakat göremedikleri ya da yeterince değerlendiremedikleri nokta şu olacaktır: Tüm bu zaaf ve yetersizliklerin gerisinde bulunan, tüm bunları bir tek ortak paydada kesip birleştiren asıl zayıflık nedir? Bunun tartışmasız yanıtı olacaktır ideolojik zayıflık.

Peki nedir ideolojik zayıflık? Onu nasıl anlamak gerekir? Bu soru yersiz değildir. Zira ideolojik güçlülük kavramı Türkiye'de özellikle elitist aydın çevrelerce dejenere edilmiş, asıl anlamından saptırılmıştır. Bunun etkileri saflarımıza da yansıyabilmektedir. Bu entellektüel üretim ile, çok yazmak ve "yeni" şeyler yazmak ile karıştırılabilmektedir. Oysa ideolojik güçlülük özü itibarıyla, sağlam bir ideolojik platformda bulunabilmek ve onda ısrar edebilmektir. Temel sorunlarda doğru bakabilmek, ilkelerde tutarlı ve sağlam olabilmektir. İdeolojik birikim ancak bu koşulla bir anlam ifade edebilir, ideolojik konumu pekiştiren bir faktöre dönüşebilir.

EKİM'in yaşadığı ideolojik gelişmenin gücü de ancak bu bakışla doğru olarak değerlendirilebilir. Bizim için ideolojik planda geçmişi aşmanın birbirine sıkı sıkıya bağlı iki temel halkası, "Halkçılıktan proleter sınıf çizgisine, demokratizmden net bir sosyalizm perspektifi ve proleter devrim programına" ulaşmak oldu. Bu "marksist dünya görüşünün proleter sınıf özü ve devrimci yöntemi konusunda ulaştığımız açıklıklar" sayesinde başarıldı. Halihazırda da EKİM'in ideolojik çizgisinin asıl anlamı, gücü ve dinamizmi burada ifade bulmaktadır.

Fakat ideolojik planda doğru bakmanın, ilkelerde tutarlı ve sağlam durmanın gerçek ölçütü, temelde her zaman, bizzat izlenen pratiktir. İdeolojik planda sağlanan ilerleme kendine uygun bir pratikte ifade bulmuyorsa, bu çizgiyi uygulama ısrarı ve kararlılığı ile birleşmiyorsa, buradaki tutarsazlığın gerisinde aslında ideolojik zayıflık var demektir.

Bu, hareketin bütünü düşünüldüğünde, ideolojik çizginin kavranamadığını, özümsenip içselleştirilemedeğini gösterir.

Dolayısıyla, ideolojik zayıflık, bir tutarsızlığı ifade eder. Kaçınılmaz olarak ve sürekli bir biçimde karşımıza çıkacak olan şu veya bu güçlük, terslik ya da engel karşısında kolay bir gerilemeyi anlatır. İşçi eylemlerinin dalgalar halinde geliştiği bir ortamda sınıfa yönelim çabasının ve heyecanının bir olağandışılığı yoktur. Bu bir ideolojik yenilenme yaşanmadan da gösterilebilir bir davranıştır. Nitekim geleneksel devrimci grupların büyük çoğunluğu bunu kendiliğinden yaşamışlardır. Sınıf hareketi yarattığı sarsıcı etki ile onları kendine çekebilmiştir. Bizim için önemli ve ayırdedici olması gereken, sınıf hareketinin somut seyrinden bağımsız olarak, işçi sınıfının "tarihsel devrimci misyonu ve bu sınıf karşısında komünistlerin özel misyonu konusunda bilimsel bir açıklığa ve kesinliğe sahip" olarak, onun politik ve örgütsel gelişimi için her türlü çabayı tutarlı ve ısrarlı bir çizgide sürdürebilmektir. Onun "yolgösterici, eğitici ve örgütleyici öğesi" olmak için ısrarla çalışmak, bu ideolojik, politik ve örgütsel konumu fiilen

gerçekleştirmede inatçı, ısrarlı ve kararlı olabilmektir. Oysaki, bu çabanın ortaya çıkardığı ilk güçlüklerin ardından ya da sınıf hareketinde son bir yıldır yaşanan nispi durgunluk dolayısıyla, kafası karışabilen yoldaşlarımız olabilmektedir. Bu kafa karışıklığı birazcık yolalsa, öğrencilerin "daha devrimci" olduğunu yeniden keşfetmeye, hatta hareketimizde "uvriyerizm" belirtileri görmeye bile varabilecektir. Fakat ideolojik zayıflık işte tam da budur. Temel perspektiflerde, onlardan doğan taktik hedef ve görevlerde, geçici güçlükler ve konjonktürel dalgalanmalara aldırmadan ısrarlı olma gücü ve iradesini yeterince gösterememenin gerisindeki gerçek zayıflık, bundan başka bir şey olamaz.

Yayınlanmış bulunan Konferans Belgeleri içinde, EKİM'in ilk örgütsel şekilleniş sürecini değerlendiren bir metin yeralmaktadır. Bugün saflarımızda yeralan yoldaşlarımızın çok büyük bir çoğunluğunun harekete sonradan katıldığı ve bu nedenle bu ilk oluşum dönemini somut olarak yaşamadığı düşünülürse, bu belgeyi örgütte dikkatle incelemenin ve tartışmanın önemi daha iyi anlaşılır. Fakat bu önem, yalnızca hareketin ilk dönemlerini kavramak ihtiyacından gelmemektedir. Bu belgeyi inceleyip tartışmak, aynı ölçüde, hareketin bugünkü sorunlarını bu geçmiş süreçlerin ışığında doğru değerlendirebilmek bakımından da önemlidir.

Bu konuda şimdilik bizim için önemli olan nokta şudur: Başlangıçta bir elin beş parmağını zar zor geçen bir grup yoldaştık. İki yıl boyunca güçlerimiz son derece sınırlı, ilişkilerimiz zayıf, olanaklarımız kıttı. Fakatideolojik perspektiflerimiz, tersinden olarak son derece kuvvetliydi. Yaşadığımız ideolojik gelişmeden doğan kuvvetli bir misyon duygusuna ve bilincine, ona denk düşen bir iddiaya sahiptik. Hiç bir şeyimiz yoktu, fakat çok şeyi varedebilirdik... İdeolojik güçlülük bu inancı tok bir biçimde yaratıyordu içimizde. İlk adımdaki bir çok güçlük ve hayalkırıklığı, bazı yoldaşları yarı yolda bıraksa bile, hareketin ısrarlı ve kararlı yürüyüşünü durduramadı. Bu ısrarlılık ve kararlılık EKİM'e sürekli bir biçimde güç kazandırdı. Ağır, güç, gerilimli ve zayıfları döken bir süreç, hareketi bir dönemin ardından bir ilk Konferans toplayabilecek bir siyasal-örgütsel düzeye ulaştırdı. EKİM, bir siyasal hareket düzeyine ulaştı.

Konferans, EKİM'in o aşamaya kadarki gelişmesini önemli bir başarı olarak değerlendirmekle birlikte, onun için gerçek bir komünist siyasal sınıf örgütüne dönüşme döneminin asıl şimdi başladığını da isabetle tespit etti. Zira bazı ilk ilişkilere rağmen EKİM hala sınıf dışı bir kadro örgütüydü. İşçi sınıfının en gelişmiş kesimleri içinde politik etkisini yaymak ve onların en iyi öğeleriyle saflarını sürekli bir biçimde güçlendirmek sorunuyla yüzyüzeydi. Yaratmayı başardığı "örgütsel omurga"yı, "fabrika tabanına dayalı hücre örgütlenmesi ile gerçek bir temele kavuşturmak gibi asli bir sorun ve görev" vardı önünde. Bu acil ve aynı zamanda stratejik önemde politik-örgütsel görev doğrultusunda mesafe katetmedikçe, demek oluyor ki EKİM ayağını işçi sınıfı tabanına basmadıkça, adına ve iddiasına uygun gerçek bir komünist hareket olarak nitelenemez, sınıf partisi olmaya doğru büyüyemezdi.

Örgüt Konferansı, bu görev ve hedefleri tespit etmekle kalmamakta, bunu, bu görev ve hedeflere yönelteceğimiz önemli güç ve olanakların da biriktiği tespiti ile birleştirmekteydi.

Çelişki ve tutarsızlık şurada ki, EKİM tam da güç kazandığı, pratikte önemli adımlar attığı bir evrede, ideolojik perspektiflerinde belli bir zayıflık göstermeye başladı. Bu zayıflık, **politik ve örgütsel çizgi doğrultusunda yürümekte yeterli kararlılık gösterememek** olarak ortaya koydu kendini. Kazandığı güçleri yeniden eğitmede ve tespit edilmiş hedeflere yöneltmedeki yetersizlikler besledi bu zayıflığı.

Bir çok vesileyle belirtildiği gibi, buradaki esası itibarıyla bir önderlik yetersizliğidir. Merkez Komitesi, hareketin birikmiş güç ve imkanlarını, Konferans'ın tespit ettiği görev ve hedeflere yöneltmekte başarısız kalmıştır. Bunun nedenleri üzerineçokşey söylenebilir. Fakat temeldeki neden, bir kez daha ideolojik zayıflıktır. Tespit edilmiş doğrultuda yürümede yeterli kararlılığı ve tutarlılığı öncelikle MK gösterememiştir. MK'daki bu zayıflığın örgütün toplamına ve toplam faaliyetlerine yansıması ise kaçınılmazdı. MK edinilen yeni güçleri eğitmede ve dönüştürmede, bu dönüşümü ise bizzat saptanmış politik-örgütsel doğrultularda bir pratik seferberlik olarak gerçekleştirmede zayıf kaldığı ölçüde, bu yeni güçler, daha önce değinilen nedenlerle objektif olarak hareketi geriye çekeceklerdi.

Az tartışılan, bu nedenle pek anlaşılamayan Beşinci Yıl başyazısında yeralan temel tespitlerdin biri şuydu:

"Sorunun bir başka boyutu daha var. Örgüt

politik müdahale ve önderlik aracıdır; bu tür bir çaba içinde kendi gerçek yapısını, işleyişini, kadrolarını bulur, geleneklerini ve değerlerini oluşturur. Ne var ki örgütün politik müdahale faaliyeti, bu faaliyetin sorunlarında ideolojik ve politik bakımdan tam bir açıklık gerektirir. Örgütün önüne sınıf hareketine müdahale ve sınıf öncüsünü kazanmayı görev ve hedef olarak koymak, kendi başına yeterli ve anlamlı değil. Bu çabaya ışık tutacak somut politika ve taktikler geliştirmek, bu tür bir çabanın ortaya çıkardığı ve çıkaracağı sorunları sürekli irdelemek, örgüt kadrolarını ve birimlerini bu alanda donatmak da gereklidir. Yürüteceği faaliyetin somut sorunları konusunda donanımsız kalan örgüt birimleri ya atalet içinde kalırlar, ya da verimsiz ve sonuçsuz bir çaba içinde çırpınıp dururlar. Bu alandaki önderlik boşluğunu kendi kavrayışlarıyla gidermeye çalıştıkları ölçüde ise, bu, bir dizi sağlıksız sonuçla birlkte örgütün pratik faaliyet hattında birliği yokeder. Her birim ya da mahalli alan kendine göre bir pratik faaliyet hattı saptar ve uygular. Sonuç kaçınılmaz olarak bir amatörlük ve kargaşa olur."

Nispeten pratik bir alana ilişkin gibi görünen bu zaafın gerisindeki asıl neden de yine ideolojik zayıflıktır. Bir hareketin temel ideolojik çizgisi yeterince sindirilemediği sürece, onu özgül alanlara uyarlamak ve ona bir pratik uygulama gücü kazandırmak da olanaklı olmayacaktı. Bunu kolaylaştırmanın bir yolu, bir ideolojik çizgiyi sürekli geliştirmek, ayrıntılarda işlemektir Ama bir türlü kavranamayan bir diğer yolu ise, bir çizgiyi ayrıntılarda işleyebilmenin çok büyük ölçüde, onun konulmuş bulunan genel çerçevesinden çıkan ilk sonuçlarını pratikte gerçekleştirmek çabasıdır. Teorik gelişme ile pratik gelişme arasında çoğu zaman gözden kaçırılan bu türden bir diyalektik ilişki vardır. Pratikte sorunların içine gerçek anlamda girilmedikçe, bu sorunların zorlamasıyla şu veya bu genel görüşü ayrıntılarında ve somut bir politika olarak geliştirmek de olanaklı olamamaktadır.

V

Bir hareketin kendi ideolojik-politik doğrultusunda yürümede zorlanması şüphe yok ki çok kritik bir zaafın ifadesidir. Bu tutarsızlığı uzatmak ve ona katlanmak bir hareketi kaçınılmaz bir biçimde oportünizme götürür. Fakat bu zorlanmayı anlamak gücü ve yeteneği de gösterebilmelidir. Yeni bir hareketi her alanda ve her düzeyde şekillendirmek sanıldığı kadar kolay bir iş değildir. Hareketimiz, dünyada ve Türkiye'de geride kalmış bulunan bir tarihsel dönemin alışkanlıklarından, zaaflarından, önyargılarından sıyrılarak, yaşanmış bir tarihsel tahribatın olumsuz ağır yükünü göğüsleyerek, kendini bu geçmişi aşan bir yeni temel üzerinde yaratmaya çalışıyor. Bunda zorlanmasını, belli bocalamalar yaşamasını, zaman zaman geçmişten gelen zaaflara takılmasını, sukünetle düşünüldüğünde anlamak olanaklıdır.

Fakat yineleyelim ki, buna katlanmak, bunu olağanlaştırmak oportünizm olacaktır. Dolayısıyla hareketimiz, tepeden tırnağa silkinmek, kendisini bugünkü düzeye ulaştıran gelişmenin mantığını yeniden ve daha derinden kavramak, bu gelişmeyi, geleneksel hareketten kopuşumuzun ideolojik mantığı doğrultusunda sürekli bir biçimde ilerletmek ve her alanda kendine uygun sonuçlara vardırmak zorundadır.

Bir ideolojik yeniden silkiniş sorunun asıl canalıcı ve çözücü halkasıdır. Tüm örgüt EKİM'in yaşadığı ideolojik gelişmenin anlamı, kapsamı, politik ve örgütsel uzantıları üzerinde yeniden eğitilmek ihtiyacı ile yüzyüzedir. Tüm temel ideolojik belgelerimizi, politik yazılarımızı tekrar tekrar incelemek, örgütte ve organlarda tartışmak, tüm örgüt üye ve aday üyelerinin önünde erteleyemeyecekleri bir sorumluluk ve görev olarak durmaktadır.

Konferansımızın temel belgeleri yayınlanmış bulunmaktadır. Bu belgelerin esasını oluşturan *Değerlendirme ve Kararlar*, kendi konuları çerçevesinde, hareketimizin yaşadığı ideolojik gelişmenin en ileri ve özlü ifadeleridir. Bu belgelerin örgütün elinde yolgösterici birer gerçek silaha dönüşebilmesi gerekir. Zamanın eskiteceği metinler değildir bunlar. Örgüt bugüne kadar yapamadığını şu andan itibaren yapmalı, bu belgelere hakettiği ilgiyi gösterebilmelidir. Örgüt sorunlarımızın özünü kavramak sabırsızlığı içindeki yoldaşlar, *Değerlendirme ve Kararları* döne döne inceleyebilmelidirler.

Bu yazıya ek ve bu tartışmanın tamamlayıcı bir parçası olarak, bugüne kadar yayınlanmış bulunulan temel örgütsel yazılarımızın bir derlemesini ayrıca sunuyoruz. Buradaki değerlendirmeyi tam ve doğru anlayabilmek için bu derleme, aşağıda sıralanan Konferans Belgeleri ile bir arada ve özenle incelenmek zorundadır.

Kuşkusuz kendi başına bu inceleme ve bunun üzerine oturan tartışmalar sorunlarımızı çözmeyecektir. Fakat çözüme götürecek yolu açacaktır. Bundan kuşku duyulmamalıdır.

1) MK'nın I. Genel Konferansın Toplanmasına İlişkin Kararı
2) Parti: Proletaryanın Devrimci Öncüsü
3) İşçi Hareketi ve Sosyalist Hareket
4) Örgütsel Sorunlar
5) EKİM'in İlk Örgütsel Şekillenişi Üzerine Değerlendirme

*

EKİM, "kan uyuşmazlığı" olarak özetlenen çelişkinin sonuçlarına artık daha fazla katlanamayacağı ve katlanmak istemediği bir noktada bulunmaktadır. EKİM, bu çelişkiyi köklü bir zihniyet değişimi ile, güç ve olanakların bu değişime uygun bir yeniden düzenlenişi ile gidermek ihtiyaç veisteği içindedir. Örgüt bünyesinde MK'dan en alt birime kadar duyulan rahatsızlık bunun göstergesidir. Bunun tek bir önkoşulu var. Örgüt her düzeyde, gösterdiği değişim arzusuna uygun bir enerji ve kararlılıkla hareket etmeli, sorunlardan duyduğu rahatsızlığı bu sorunları anlamak ve aşmak inancı ve çabası ile birleştirmelidir.

Komünist bir siyasal sınıf örgütünü her alanda inşa etmek için ileri!

16 Mayıs 1992

HEP sorunu üzerine...

(Baştarafı s.47'de)

olurlar. Legal siyasal partinin bir pratik ihtiyaca dönüşmesi ve gerçekleştirilebilir hale gelmesi, ancak öteki alanda sağlanabilecek başarılar, atılacak adımlar ölçüsünde olanaklıdır. Daha kendini tanımlayamamış, daha programını oluşturamamış, daha kendi omurgası üzerinde politika yapmak yeteneğini kazanamamış olanlar, legal alana, legal imkanlara oturan bir siyasal parti faaliyetini gerçekleştirmeye kalkarlarsa, öteki imkanı tümüyle yitirirler.

Bu, stratejik hedefler ve kaygılar çerçevesinde, güçlerin ve tercihlerin doğru tespit edilmesi ve doğru mevzilendirilmesi sorunudur bence. Dolayısıyla HEP'i göğüslenmesi gereken bir basınç, bir ideolojik etki, bir pratik basınç olarak algılıyorum. Bunun insanları şaşırttığı, bunun insanları belli arayışlara ittiği, bunun insanları politika yapmak adına o platformlara ittiği bir gerçektir. Ama bu bir objektif güçlüktür. Bu güçlüğü o platforma kayarak değil, o platformu benimseyerek değil, o platformu aşan kendi platformlarımızdan göğüslemeye çalışmalıyız. Çok büyük dezavantajlarımız var. Bu dezavantajlar ölçüsünde göstereceğimiz çabalar, başarısız, etkisiz ya da zayıf kalacaktır. Ama buna direnç göstermekten, kendi kimliğimizi, kendi platformumuzu korumaktan başka da yapabileceğimiz bir şey olduğunu zannetmiyorum.

Bu "politika yapmak" kaygısından ileri geliyor. Ama ihtilalci bir örgütle, ihtilalci bir zemin üzerinde, o yöntemlerle, öyle bir örgütlenme içerisinde politika yapmak yeteneğinden yoksun olan, bu gücü ve bu bilinci gösteremeyen insanların gösterdiği bir geri davranış biçimi oluyor bu. Aslında bizim ideolojik etkimizin zayıflığını göstermesinin yanısıra, bizim kendi ideolojik konumumuzun gereklerine uyan bir politika yapış tarzından, buna uygun bir organizasyondan, buna uygun araç ve yöntemlerden yoksunluğumuzun da yarattığı, bu alandaki boşluğun da yarattığı bir sonuç oluyor. Biz kendi perspektiflerimizden, kendi platformumuzdan kendi araç ve yöntemlerimizi geliştirmeye bakmalı, kendi politik faaliyetimizi geliştirmeye çalışmalıyız. Bunu yapabildiğimiz ölçüde ve insanlar bunun anlamını görebildikleri ölçüde, bu tür sağlıksız eğilimlerden de geri durabileceklerdir.

Bitirmeden şunun altını net olarak çizmek istiyorum. HEP bir demokrasi partisidir. Demokratik mücadele partisidir. Ona bundan daha ileri bir misyon hiç bir biçimde atfedilmiyor; bir demokratik hakları geliştirme partisidir bu yönüyle. Bundan daha ileri bir misyon atfedilmiyor ve Türkiye devrimci hareketinde belli kesimlerin perspektifi (programatik perspektifi) zaten bunu aşamadığı için, onlar bu zemine rahat bir biçimde de oturmak eğilimi gösterebiliyorlar ya da böyle olabilir. Bu bizim için çok fazla bir şey ifade etmemelidir. Biz legal bir parti kurmak durumuna geldiğimiz zaman bile, bu bir sosyalizm partisi olacaktır, bu iddiayla kuracağız.

MK Tutanakları, 5. kitapçık, s.323-326, Mart '92

Aşağıdaki mektup "Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin" başlıklı yazıya ek olarak üç MK üyesi yoldaştan öteki üç MK üyesine gönderilmiştir

Sevgili Yoldaşlar,

Abartmasız tam bir aydır örgütümüzün içinde bulunduğu durumu, yakıcı hale gelmiş bulunan „örgüt sorunu"muzu tartışıyoruz. Geçmiş süreçlerimize daha yakından ve daha dikkatli bakmaya çalışarak, sorunun esasta nereden aksadığını anlamaya çalışıyoruz. Bu, yazıyı kaleme alma sorumluluğu ile yüzyüze olan yoldaş için özellikle zor ve bunaltıcı bir çaba oldu.

Bir aydır tartışılan sorunlara ilişkin olarak ulaştığımız temel sonucu, ilgili yoldaş son bir hafta içinde kaleme aldı. (Sözkonusu olan "Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin" başlıklı yazıdır- *Ekim*'in notu). Kaleme alınanın EKİM'in **asıl sorunu** olduğuna inanıyoruz. Bunun ötesindeki herşey bu aşamada bir ayrıntıdır. Sorun yazıda konduğu asıl çerçevesiyle kavranamadığı sürece, EKİM'in öteki hiç bir sorunu doğru bir biçimde kavranamayacaktır. Bu üçümüzün ortak düşüncesi ve inancıdır.

Örgütte haklı olarak merak edilen „birlik sorunu" üzerine bir şey yazılmasını istemedik. Zira EKİM'in kendi asıl sorunu kavranmadıkça, birlik sorununa ilişkin geçmiş dönemde hayli yıpratıcı olmuş sorunların da kavranabileceğini sanmıyoruz. Merkez Komitesi haftalar boyu süren toplantısında bu soruna ilişkin açık ve ortak bir fikir oluşturamadı. Buna şaşırmıyoruz, zira **ideolojik zayıflık** olarak nitelediğimiz kendi asıl sorununa ilişkin açık ve ortakbir fikir oluşturamamıştı.

Bu durumda birlik sorununa ilişkin geçmiş süreçleri de önümüzdeki toplantıda yeniden tartışmamız gerekecek. Örgütsel sorunlarımıza ilişkin tartışma, bu konu üzerinde anlaşmamızı kolaylaştırcaktır. Buna inanıyoruz. Açıklamayı da ancak bundan sonra yapabileceğiz. MK bu konuda açık ve ortak bir fikir oluşturarmamışken, örgüte ve kamuoyuna neyi nasıl açıklayacaktı?

Yoldaşlar,

MK toplantısının sonuçlarını bekliyordunuz, farklı bir metinle yüzyüzesiniz. Sizden sükunet göstermenizi, sorunlarımızın esasını ve bu çerçevede bizi anlamanızı istiyoruz. MK toplantısının esas gündemi hareketin birikmiş sorunlarına „köklü bir müdahale" idi. Yazık ki, gerilimli ve kısır tartışmalara konu olan ve bu nedenle verimsiz kalan toplantımız, bu tür bir köklü müdahalenin esas halkasına ulaşmayı başaramadı. Biz sizden sonra tartışmayı derinleştirme ihtiyacı duyduk. MK toplantısının ortaya çıkardığı bazı sonuçlardandan da yararlanarak, yazıda ifade edilen görüşlere ulaştık. Ancak buradan hareketle gerçekleştirilecek bir müdahale hareketimize yeni bir canlılık ve dinamizm kazandırabilir. Tartışmaları şimdiki darlığından kurtararak, asıl çözücü çerçevesine ulaştırabilir.

Bunu kolaylaştırmak için, bugüne kadar kaleme alınmış bazı temel örgüt yazılarımızı ayrıca broşür haline getirdik. Bu derlemeyi toplu olarak ve kuşkusuz başta parti yazısı olmak üzere bazı Konferans metinleri ile birlikte okuduğunuzda siz de şaşıracaksınız. Bu denli açık ve sağlam konulmuş örgütsel perspektifler, neden kadrolara maledilemedi de kağıt üzerinde kaldı?

Kaleme alınmış yazıyı yalnızca bir ilk adım sayıyoruz. Örgütsel derleme ve listesi verilmiş öteki örgütsel yazılarla birlikte incelendiği takdirde ancak doğru bir biçimde anlaşılabilecektir. Hakettiği ilgiyi görürse, örgütte sorunlarımıza ilişkin canlı bir verimli bir tartışmayı başlatacaktır. Gerisi bir bakıma kendiliğinden ve kolay gelecektir.

Fakat bu çok büyük ölçüde size bağlı. Siz onu gerekli özenle incelemez, dolayısıyla anlamaz, örgüt karşısında sahiplenmez ve güçlü bir biçimde savunmazsanız, bir kez daha istenilen sonuç elde edilemeyecektir. Derlenmiş metinler, geçmişte bizzat örgütsel sorumluluk üstlenmiş MK üyeleri tarafından sahiplenilmediği için, yeterince anlaşılamadı. Aynı şey sonradan Konferans değerlendirmelerinin başına geldi.

Bu talihsizlikler artık bir son bulmalıdır.

MK bu kez olsun bir fikir birliği kurabilmeli, örgütün karşısına sorunlara müdahalede birleşmiş bir organ olarak çıkabilmelidir. Yazıyla birlikte sunduğumuz örgütsel derlemeyi öncelikle ve gerekli titizliği göstererek sizler incelemeli, tartışmalı ve anlamalısınız.

Müdahalede asgari bir başarının kesin bir önkoşuludur bu.

Yoldaşça selamlar.

Mesut, Hüseyin, Cihan

16 Mayıs 1992

Tüm organlara, üye ve üye adaylarına

Yoldaşlar,

Örgütümüzün üretkenliği, iş yapma kapasite ve enerjisini sınırlayan bir dizi sorunla yüzyüze olduğu hepimizce biliniyor olmalı. Son bir yıllık süreçte hızla biriken sorunların büyük ölçüde M'nın durumundan kaynaklandığı ve ancak MK düzeyinde köklü bir müdahaleyle aşılabileceği ise genel kabul gören bir değerlendirmedir.

I. Genel Konfransımızda seçilen M, ilk toplantısını konferansın hemen ertesinde gerçekleştirmişti. Altı ay sonra 2. kez toplanmak, toplantının kararlarından biriydi. Bütün koşullar elverişli ve MJ çoğunluğunun ısrarına karşı uygulanmadı. 2. kez toplanabilmek altı ay gecikmeli olarak geçtiğimiz günlerde mümkün olabildi. Nedenlerine ve çok yönlü sonuçlarına girmek gerekmiyor. fiu kadarla ki; salt başına bu durumun kendisi kaçınılmz olarak sorunların birikerek ağırlaşmasına yolaçmıştı. Böyle de olsa, MK üyelerinin hayli uzun bir süre pratik faaliyetten uzak kalması pahasına gerçekleşen toplantıda tüm sorunlarımız enine boyuna tartışılmış, geride bıraktığımız dönemin ayırdedici özellikleri, örgüt yaşamımız ve politik faaliyetimizin zaafları irdelenerek önümüzdeki süreçte atacağımız adımlar belirlenebilmiştir. Hemen her sorunda çoğunluk eğilimlerinin belirlenmesiyle kalınmamış, kişisel yaklaşımları ne olursa olsun tüm MJ üyeleri için bağlayıcılığı tartışmasız olan, her MK üyesinin içtenlik ve kararlılıkla uygulamaya çalışacağı bir dizi karar da alınmıştı. Gündem boyunca süren tartışmaların büyük çoğunluğunun ve varılan sonuçların kaydedilmiş olduğu tutanaklar esas alınarak örgüte -gizililiğe ilişkin bölümleri çıkartılarak da kamuoyuna- sunulmak üzere bir MK raporunun hazırlanması da alınan kararlardandı. Bu hem örgütsel çizgimizin gereğiydi, hem de hayli gecikmiş olan ve örgütün ilerleyebilmenin öncelikli koşulu olarak sabırsızlıkla beklediği müdahalenin önünü açacak bir öneme sahipti. Tüm yoldaşların sorunlara bütün yönleriyle hakim olmaları, katkılarını sırf MK şöyle veya böyle istediği için değil, fikir yürütebilmek için bilinçle yapabilmeleri açısından yadsınamaz bir işlevselliği olacaktı raporun.

Bütün örgüt organları ve tek tek yoldaşlar bu yönde bilgilendirildi, bunun beklentisi ve hazırlığı içindeydi.

Yazık ki bu beklenti tasarlanan biçimde karşılanamıyor. Raporun hazırlanmasını üstlenen yoldaşlar rapor yerine örgüte sunulmak üzere kaleme alınmış "Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin" başlıklı ve MK imzalı bir metni bu tutumlarını gerekçelendiren bir mektupla birlikte iletmişlerdr.

Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri olarak, hayret ve şaşkınlıkla karşıladığımız bu tutumu tasvip edip paylaşmamız sözkonusu olamazdı. Ne var ki ilgili yoldaşların talebini gözardı etmek de düşünülemezdi. Sözkonusu metinle mektubu (hazırlanan derlemeyle birlikte) yoldaşların kendilerini bağladığını belirterek örgüte sunmuş bulunuyoruz. Böylece ideolojik uzantıları da olan bir tartışma tüm örgütün gündemine girmiş oluyor.

Örgütü bilgilendirmek üzere hazırladığımız bu mektupta yoldaşların sorunlara yaklaşım tarzını ve önersinin içeriğini tartışmayı gerekli görmüyoruz. Gerekli örgütsel dökümanı sağladığımızda sorunu bütün yönleriyle örgüt önünde tartışabileceğiz. Bu, parti ve devrim davasına karşı duyulan sorumluluğun gereğidir ve yalnıca MK üyelerinin değil, her üye ve üye adayının hakkı ve görevidir.

Burada yalnıca şu hususu belirtmekle yetineceğiz.

Bu, MK kararını ve örgüt hukukunu hiçe sayan bir emirvakidir. Verili koşullarımızda hiç bir meşruiyeti yoktur. İrade birliğini sarsan böylesi bir tutumla yüzyüze kalışımız ilk kez olmuyor, bu bakımdan yoldaşların hoşgörüsüne sığınan bir boşbulunma olarak algılanamaz. Başından beri sürüp gelen ve MK'da ciddi sıkıntılara yol açan bu yaklaşım tarzı son toplantının başlıca tartışma konularından biriydi. Toplantıyla birlikte aşıldığını umuyorduk. Anlaşılıyor ki, MK'nın kendi iç iradesi sorunun çözümü için yetmiyor. MK'nın kendi iç tartışmalarıyla üstesinden gelinemeyecek kadar köklü olmuş olacak ki gelip tüm örgütün gündemine oturdu. Tüm örgütün sorunudur artık.

İnanıyoruz ki, tüm yoldaşlar sorunu parti davasının ayrılmaz bir unsuru olarak algılar, asıl olarak ideolojik ve örgütsel boyutlarında yoğunlaşarak tartışmayı örgütümüzün eylem ve irade birliğini

geliştirip pekiştirecek tarzda sürdüreceklerdir. Eleştiri ve tartışmanın açtığı yarayı iyileştirdiği ölçüde devrimci olduğu bilinciyle, soğukkanlı, düzeyli ve kapsamlı olarak sürdürüldüğünde bu tartışma, hareketimizi ileriye sıçratan bir kilometre taşı da olabilecektir.

Birikmiş ve hemen şimdi çözülemeyen sorunların örgütü bunaltıcı bir atmosfere soktuğunu biliyoruz. Bu atmosfere rağmen örgütsel-politik faaliyetlerimizin herhangi bir gevşemeyi kaldıramayacağının bilinciyle davranmak durumundayız. Boşluk tanımayan politik yaşama ilgisiz kalarak çözülecek hiç bir sorunumuz olamaz. Devrimci bir örgütün gündeminde her zaman tartışılacak sorunlar olacaktır ve hiç bir tartışma onun dünyayı değiştirme eylemini sekteye uğratmamalıdır.

Bu ikisini birlikte sürdürebildiğimiz ölçüde adımıza ve iddiamıza layık olabileceğiz.

25 Mayıs '92
Pratik Görevlerle Yükümlü MK üyeleri
(Adil- Nesimi-Nadir)

EKİM üye ve aday üyelerine

Sevgili Yoldaşlar,

„Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri" imzalı açıklamayı muhtemelen bir çok yoldaştan sonra ve özel bir şaşkınlıkla öğrendik. İçlerinden MK toplantısı öncesine kadar içimizden Hüseyin yoldaşın da yer aldığı ve kendilerine „pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri" sıfatını yakıştırdıklarını yaptıkları açıklama sayesinde öğrendiğimiz bu yoldaşlar, son bir yılda o kadar çok tuhaflık örneği sergilemişlerdi ki, buna eklenecek yeni halkalara şaşırmayabilirdik. Ne var ki ve ne yazık ki, bu yeni örnek, eskilerle kıyaslanamayacak ve örgüt yaşamımız bakımından iyiye işaret olmayan bazı özellikler taşıyor.

1) Açıklıkla altını çiziyoruz; bu açıklamada devrimci bir örgüt içinde olması gereken yoldaşça iyiniyetin zerresi yoktur. Bu açıklama; bazı MK üyelerinin davranış biçimlerinde, ideolojik-siyasal mücadeleninin araç ve yöntemlerine ilkesel yaklaşımlarında, yeni bir safhayı işaretliyor. Bunu eskinin alışkanlıklarına dönme anlamında bir geriye „düşüş" olarak değerlendiriyoruz.

İlk belgelerimizin yayını esas alınırsa, EKİM 5 yıllık bir siyasal harekettir. Bu süre içinde popülizmden aydın oportünizmine, devrimci hareketin çok değişik kesimleriyle tartışma ve çatışmaları oldu. Fakat bir kez olsun gerçeği çarpıtmaya, olguları olduğundan farklı sunmaya ve bu yolla karşıtlarına sözde üstünlük sağlamaya itibar etmedi. Kendi değerleri açısından bunu devrimci siyasal ahlaka aykırı saydı. Tam da bu sayededir ki, karşıtları tarafından üzerine yığılmaya çalışılan çarpıt-ma, iftira ve spekülasyon yığınını her seferinde kolayca bir yana itip attı. Tartışmayı ve çatışmayı, kendi gerçek alanında, ilkesel ve ideolojik çerçevesi içinde tutmayı başardı ve kuşkusuz bundan hep kazançlı çıktı.

„Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri" imzalı açıklama EKİM'in bu davranış çizgisinden, onun bu en önemli değerlerinden kaba bir kopuşun örneğidir. Bu açıklamadaki düzey bizim düzeyimiz değildir. Bu açıklamadaki yöntem bizim yöntemimiz değildir. Öyle anlaşılıyor ki, ideolojik olarak geriye, geçmişe kayanlar, ellerinde olarak ya da olmayarak, davranış biçimlerinde de eskiye dönüyorlar. Çok yazık!

MK içi sorunların tüm belgeleri örgüte açıklandığında, bunun çok yeni bir gelişme olmadığı açıklıkla görülecektir. Meşru olmayan yöntemlere başvurmak, Konferansta seçilen yeni MK'nın bir bölümünün gitgide ölçüsünü kaçırdıkları bir davranış çizgisi haline gelmişti. Gerçekleri çarpıtmak, olguları olduğundan farklı sunmak, spekülasyona eğilimduymak, bu davranış çizgisinin bazı unsurlarıydı. Fakat yeni olan şu ki, düne kadar tek tek bireylerin ikili üçlü ilişkilerde kapalı devre yaptıkları, bugün akılalmaz bir rahatlıkla örgüt önünde yapılmaya çalışılıyor. Burdaki cürete gerçekten şaşılır.

2) EKİM, „Işık, daha çok ışık!" şiarıyla yola çıktı ve açıklık ilkesinin her alanda egemen olacağı bir örgüt yaşamı kurmayı hedefledi. Merkez Yayın Organımız kendi platformunun elverdiği ölçüde bunun bir aracı olmaya bugüne kadar özel bir özen gösterdi. Fakat ne yazık ki, EKİM'in ayırdedici özelliklerinden biri olagelen açıklık ilkesi, Konferans sonrası dönemde ve MK içi sorunlar çerçevesinde, kaba bir biçimde çiğnendi.

Örgüte sunulacak MK içi belgelerin de açıklıkla tanıklık edeceği gibi, biz Cihan ve Mesut yoldaşlar, MK içi sorunların uç verdiği andan (Konferans sonrası günler) itibaren MK çoğunluğundan (içlerinden Hüseyin yoldaş da vardı ve çoğunluğu oluşturuyorlardı) döne döne örgüt ve kamuoyu önünde açıklık ve açık tartışma talep ettik. Buna rağmen bu ısrarlı istekten sonuç alınamamasındaki sorumluluğumuzun bilincindeyiz. Bunu, örgüt ve onun çok geçmeden toplanması gereken en yetkili platformu olarak örgüt konferansı önünde ortaya koyacağız.

Şimdilik, MK içi sorunların nihayet örgüte intikal etmiş olmasından duyduğumuz sevinci ve mutluluğu dile getirmekle yetiniyoruz. Bunun yolunu açacak bir adım olarak, 16 Mayıs '92 tarihli mektubumuzun ve öteki MK üyelerinin buna eklenecek açıklamalarının örgüte sunulmasını; örgütün, son MK toplantısına ve dolayısıyla MK içi sorunlara ilişkin durumu „olduğu gibi" bilmesi gerektiğini, bizzat biz istemiş ve savunmuştuk. Sorunlarımızın örgüte açıklanmış olması, bu sorunların sağlıklı bir biçimde tartışılmasının ve nihayet kesin bir sonuca bağlanmasının da temel bir güvencesidir bizim için. Buradaki tek talihsizlik „Pratik görevlerle yükümlü M üyeleri" imzalı açıklamanın gerçeğe aykırı ve bütünüyle spekülatif içeriğidir. Bugüne kadarki tutum ve davranışlarıyla az umut kırmamış bu yoldaşlardan yine de bu yol ve yönteme itibar etmemeleri beklenirdi. (Özellikle içlerinden birinin (Nadir), gerçekleri ve süreçleri en dolaysız bilen biri olarak, böyle bir metne nasıl imza atmış olduğunu henüz anlayabilmiş değiliz.)

3) *„MK üyelerinin hayli uzun bir süre pratik faaliyetten uzak kalması pahasına gerçekleşen toplantıda tüm sorunlarımız enine boyuna tartışılmış, geride bıraktığımız dönemin ayırdedici özellikleri, örgüt yaşamımız ve politik faaliyetimizin zaafları irdelenerek önümüzdeki süreçte atacağımız adımlar belirlenmişti. Hemen her sorunda çoğunluk eğilimlerinin belirlenmesiyle kalınmamış, kişisel yaklaşımları ne olursa olsun tüm MK üyeleri için bağlayıcılığı tartışmasız olan, her MK üyesinin içtenlik ve kararlılıkla uygulamaya çalışacağı bir dizi karar da alınmıştı."* („Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri" açıklaması)

Son derece güzel, pespembe, heyecan verici bir MK toplantısı tablosu!

Hayal kurmak bir haktır, son derece insani bir ihtiyaçtır, buna bir itirazımız yok. Fakat insanların kendi hayallerini başka insanlara, hele de komünist devrimcilerden oluşan bir örgüt topluluğuna gerçekmiş gibi sunmaya kalkmalarını, devrimci ahlak bir yana, sıradan insan ahlakı ile bağdaştırmak bizim için olanaksızdır.

Biz üç MK üyesinin, bu MK'nın yarısı demek oluyor, örgüte açıklanmış bulunan 16 Mayıs '92 tarihli mektubunda bir başka MK toplantısından sözediliyor ve bu, „gerilimli ve kısır tartışmalara konu olan ve bu nedenle verimsiz kalan" bir toplantı olarak tanımlanıyor. Aynı toplantı hakkında birbirine bu kadar zıt iki farklı tanımlama, bu aklın alacağı bir şey değil!

Fakat küçük ve aynı ölçüde basit bir soru var. Eğer bir MK toplantısı iddia edildiği gibi gerçekten de;

1) „Tüm sorunlarımızı enine boyuna" tartışmış ise,

2) „Geride bıraktığımız dönemin ayırdedici özelliklerini belirlemiş" ise,

3) „Örgüt yaşamımız ve politik faaliyetlerimizin zaafları irdelenerek önümüzdeki süreçte atacağımız adımları belirlenmiş" ise,

4) Üstelik „hemen her sorunda çoğunluk eğilimlerinin belirlenmesiyle kalınmamış",

5) Buna ek olarak, „her M üyesinin içtenlikle ve kararlılıkla uygulamaya çalışacağı bir dizi karar da alınmış" ise,

Peki nasıl olmuş da, bu MK'nın yarısı, bir önderlik için düşünülebilecek bu en başarılı toplantının, bir örgütü sıkıntılardan kurtaracak bu en iyi sonuçlarını sabote etmek yolunu tutmuştur? Bu MK üyeleri nasıl olmuş da bizzat katkıda bulundukları bu pespembe tabloyu, „içtenlik ve kararlılık"larını terketmek

pahasına bozup bulandırmak çılgınlığına düşebilmişlerdir?

Bu insanlar gerçekten çıldırmamışlarsa, ya da daha da kötü bir ihtimalle iflah olmaz sabotörler değillerse eğer, „pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri" açıklamasında çizilen pespembe başarı tablosunun sıradan çocuk aklı karşısında bile tuzbuz olmasına, bu soruları sormak bile yeter. Devrimci bir siyasal örgütte, canalacı siyasal ve örgütsel sorunları bazı bireylerin „keyfi davranma" alışkanlıkları ile izah etmek ise, en hafif deyimi kullanıyoruz, tam bir hafiflik örneğidir.

Devrimci bir örgütün önderliğinde önderlik kadrolarının onurunu paylaştıkları başarıları durduk yerde hasıraltı etmeleri hiç bir mantıkla bağdaşmaz. Ne var ki, tersi bir durum, yani kendi başarısızlıklarını örgütten ve kitlelerden gizlemek, bunun yerine hep bir yolunu bulup „vaziyeti kurtarmak", örgüte işlerin iyi gittiği izlenimi vermek, geleneksel devrimci hareketimizin yönetici kademelerinde gelenekselleşmiş bir davranış çizgisidir; küçük-burjuva önderlik kültürünün artık herkesçe bilinen temel öğelerinden biridir. MK'nın bu geleneksel davranış biçimine eğilim duyan bazı üyelerinin aynı zamanda ideolojik sorunlarda geriye kaymış olması olgusu, kendi içinde bir tutarlılık örneği olsa gerek.

„Gerilimli ve kısır tartışmalara konu" olsa ve „bu nedenle verimsiz" kalsa bile, bir MK toplantısının sonuçları neyse olduğu gibi ortaya koymak -bu başka bir şeydir. İstenilen bu ve eleştirilen bunun yapılmaması olsaydı, bunun neden yapılamadığına ilişkin sorunlar şimdilik bir yana, istek ve eleştiri kendi içinde bir anlam ve mantık taşırdı. Fakat bitimine yakın bir sırada, bizzat açıklamanın yazarı MK (Nesimi) üyesi tarafından **tümüyle başarısız** şeklindeki bir inkarcı değerlendirmeye tabi tutulan bir MK toplantısının, bizzat **aynı üye** tarafından örgüte, bu kez düşünülebilecek en iyi toplantı olarak resmedilmeye kalkılması- böyle bir davranışa, ne akıl, ne mantık ne de ahlak kuralları dayanabilir.

4) MK'nın yarısı olarak, „Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri"nin açıklamasında resmedilen türden bir toplantının tanığı değiliz. Böyle bir toplantıyı özlüyoruz, fakat henüz bu mutluluğu yaşayamadık. Bizim hazır bulunduğumuz toplantı, 16 Mayıs 1992 tarihli mektubumuzda tanımlanan özelliklere sahipti: „gerilimli ve kısır tartışmalara konu olan ve bu nedenle de verimsiz kalan (bir) toplantı..."

İlginç olan, bunun, MK toplantısının bitiminde, herkesin ortak yargısı olmasıdır.

Tek tesellimiz, yine ortak bir yargıyla „kayıp yıl" olarak nitelediğimiz son bir yılda hayli yıpranmış MK içi manevi ilişkilerin onarılmasında belli mesafeler katedilmiş olması inancı idi. Örgütümüzün temel sorunları üzerinde ortak bir bir değerlendirmeye maalesef varamamış, fakat „gönül bağlarımızı" bir parça onarmak sayesinde, bir kaç ay içinde gerçekleşecek yeni bir toplantıda bunu başaracak „manevi" önkoşulları elde etmiştik! Buydu ortak tesellimiz.

Elbette alınmış bazı ortak kararlarımız vardı. Fakat bunların hemen tümü yalnızca teknik boyutluydu. Örneğin; bir siyasal gazeteyi çıkarma kararı ve buna ilişkin görevlendirme; İst-İK'nın yeniden düzenlenmesi ve buna ilişkin görevlendirme; İzmir'e kadro aktarma ve yeni bir İK kurma; Ankara ve Zonguldak'ta kangrenleşmiş sorunlara artık köklü bir müdahaleyi gerçekleştirme; bazı üye ve aday üyelerin durumunu gözden geçirme vb.

Fakatöte yandan, örneğin, örgütün, *Beşinci Yıl* başyazısında temel unsurları ortaya konmuş hiç bir temel sorunu üzerinde açık bir birlik sağlayamamıştık. „Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri" + Hüseyin yoldaşın son bir yıldır en „ciddi" merkezi icraatı olmuş ve Konferansın mahkum ettiği „diplomasi yöntemleri"yle sürdürülmüş ve en vahimi, bugüne kadar örgütten kıskançlıkla gizlenmiş „X ile birlik ilişkileri"nin ilkesel ve politik anlamı üzerinde ortak bir değerlendirmeye ulaşmayı başaramamıştık. Devamla, örgütün hala da bilgi sahibi olmadığı bu garip „birlik" icraatı yüzünden son bir yılda hemen hemen tümüyle kilitlenmiş MK çalışmasının olumsuz dersleri üzerine hiç bir ortak sonuca varamamıştık. Ve en önemlisi de, tüm bu sıralanan sorunların ortak paydasını oluşturan asıl kritik sorun üzerinde, EKİM'in özü Konferans *Değerlendirme ve Kararlar*'ında ifadesini bulan ideolojik çizgisi temelinde, MK içinde bir ideolojik birliğin olup olmadığı sorusuna ve sorununa bir yanıt alamamıştık.

MK gündeminin bu en temel maddesi, bir kaç hafta süren MK toplantısında ele alınamadı bile!

Peki ama, Konferans sonrası dönemde yaşadığı iç **ideolojik dağılmayla**, Konferansın saptadığı politik ve örgütsel doğrultuda yürüme yeteneği gösterememiş, ve tam da bu yüzden, örgüte karşı politik ve örgütsel görevlerini yerine getirmeyerek bugün herkesin yakındığı sorunlar birikimine yolaçmış bir

MK, bu temel sorunu tartışmadan ve bu konuda ortak ya da hiç değilse çoğunluğun görüşlerini ifade eden bir değerlendirmede birleşmeden, tüm öteki sorunları tartışıp çözme başarısını nasıl göstermiş olabilirdi ki?

5) MK toplantısı „X ile birlik" ilişkilerinin açık bir iflasla sonuçlandığı bir sırada gerçekleşti. Bir yıl boyunca „MK çoğunluğu"nun tüm merkezi faaliyetlerini endekslediği bu icraatın açık iflası MK toplantısının ortak kabulü olmakla birlikte, yazık ki, bu iflasla sonuçlanması en başından belli ilkesiz serüvenin, bir yıl boyunca nasıl olup da iddia ve misyon sahibi bir hareketin yönetim organını kilitleyebildiği üzerine, ilgili yoldaşlar tarafından ciddi hiç bir şey ortaya konamadı. Bu konuda anlamlı sayılabilecek tek değerlendirme, serüvenin sahiplerinden değil, buna muhalefet edenlerden geldi. Fakat MK çoğunluğu bir yıllık angajmanın tutucu ruh haliyle ne bu değerlendirmeyle birleşebildi ve ne de kendi içinde ortak bir görüş oluşturabildi.

Sekreter olduğu için toplantının sonuçlarını „yazmak zorunda" olduğu iddia edilen Cihan yoldaş, bu tartışmanın bu biçimde sonuçlanmasından itibaren, bu toplantının sonuçlarını yazamayacağını; hele sorumluluğunu paylaşmadığı „X ile ilişkiler" sorununa hiç karışmayacağını açıklıkla ifade etti ve MK çoğunluğunu, neyse kendi değerlendirmesini örgüt ve kamuoyu önünde ortaya koymaya çağırdı. Ne var ki, „Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri"ne mensup bazı yoldaşlar, bu kadar ciddi bir ilkesel ve politik sorunun talebedilen gereklerine ciddiyetle yaklaşmak yerine, bir kez daha, „Sekretersin, yazmak zorundasın" ciddiyetsizliğinden öteye gidemediler. (Bu yoldaşlar devrimci bir organın sekreteri ile bir şirket yönetim kurulu sekreterini birbirine karıştırıyor olmalılar.)

6) MK çoğunluğu, Konferansın hemen ardından, Konferansın hükmedici iradesini çiğneyen bir birlik pratiği izledi. İçlerinden bazıları, biz Cihan ve Mesut yoldaşlar tarafından kaleme alınan Konferans *Değerlendirme ve Kararları*'nın Parti sorununa ilişkin olanında Konferans iradesinin doğru yansıtılmadığını bütün bir yıl boyunca, açık ya da ima yollu, hep iddia ettiler. Bu son derece ciddi iddianın Konferans'ın Parti ve Birlik Sorununa ilişkin tutanakları incelenerek tartışılması ve açığa kavuşturulması gerekiyordu. Bu sorun özel bir biçimde gündeme alındı. MK dörtlüsünden ikisi (Nadir) ve Hüseyin yoldaşlar) ilgili metnin Konferans iradesine uygun olduğunu açıklıkla ifade ettiler. Bir üçüncüsü (Adil), devrimci-demokrasi ile EKİM'in ideolojik konumu arasındaki ayrım çizgilerini silikleştiren bir savunmayla (TDKP'den TKİH'e bir takım gruplar bir anda „komünist" oluverdiler!) eski iddiayı sürdürdü. Bir dördüncüsü (Nesimi)ise açık tutumdan kaçındı. Fakat sonrası daha da tuhaf oldu. Bu tartışmalı metin oylamaya kondu ve şaşılacak biçimde oybirliği ile yeniden onaylanmış oldu. Bir yoldaş (Hüseyin) bu aynı metnin özünü maddeler halinde toparlayan bir önerge sundu, bu da onaylandı, ki Konferans metninin ikinci bir kez onaylanmasından başka bir anlama gelmiyordu.

Gelgelelim gerisingeri X ile ilişkiler tartışmasına dönüldüğünde Konferans metnine yeniden onay veren (toplantıdaki bir ifadeyle „hafıza yenileyen") „X ile birlik" politika ve pratiğinin sahipleri, buna rağmen ilkesiz icraatlarını tutarsız bir biçimde savunmayı sürdürdüler. (Yanlış anlaşılmasın, bu dörtlü kendi içinde ortak bir fikri değil, birbirinden ayrı dört ayrı fikri savunuyordu.)

Toplantının seyri aşağı yukarı buydu. Örgütsel sorunlara müdahale MK toplantısının en önemli maddelerinden biriydi. Fakat tutanakları sunulduğunda açıklıkla görülebileceği gibi, bu sorunlar „enine boyuna" olmak bir yana doğru dürüst bile tartışılamadı. Bu başarısızlıkta „Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri"nden bazılarının çok özel bir katkısı oldu. Bu yoldaşlar ne özü *Beşinci Yıl* başyazısında ve *Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin* yazısında konulan perspektifle birleştiler, ne de kendileri ortaya elle tutulur bir şey koyabildiler.

7) MK toplantısının sonuçlarını „yazmak zorunda" olan yoldaş, toplantı boyunca, toplantının bitiminde ve nihayet toplantı sonrasında (tek tek yoldaşlara), bu toplantının sonuçlarını MK adına kaleme almanın çok güç olduğunu, zira MK'nın **siyasal ve örgütsel sorunlarda** ortaya ortak ya da çoğunluk iradesi olarak nitelenebilecek açık bir şey koyamadığını, en azından sorunun kendisine böyle göründüğünü, hep ifade etti. Bu güçlüğü çözmesini MK'dan ve tek tek MK üyelerinden istedi. Değişmeyen beylik yanıtlar, „bir şeyler yaparsın", „bir şeyler yazmaya çalış" oldu.

İlgili yoldaş, „birşeyler" yazmaya çalışmak üzere sorunu önüne çektiğinde, tutulmuş notlarını ve özellikle „örgütsel sorunlar" başlıklı gündem maddesinin tutanaklarını incelediğinde, her kafadan bir ses çıktığını daha açık bir biçimde gördü. Bu durumda „bir şeyler" yapamayacağını, ortadaki duruma

rağmen „bir şeyler" yapmaya kalkışmanın „mızrağı çuvala sığdırma"ya çalışmak olacağını, bunu ise ilke ve ahlak bakımından kendine yabancı bulduğunu belirtti. Yazılması gerekenin MK toplantısından bağımsız olarak örgütün gerçek sorunları olduğunu, ancak bunun yazılabileceğini, fakat bunun MK adına yazılmasının **yeni bir** „hukuk çiğneme" tartışmasına yolaçacağını, buna ise katlanamayacağını ifade etti.

Tüm bunlar zamanında öteki MK üyelerine iletildi. Ne var ki, varır varmaz örgüte tozpembe bir MK toplantısı müjdesi verdikleri anlaşılan „pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri", bir yandan „yoldaş kendini sıkmasın, düşündüğü gibi yazsın" dediler, fakat öte yandan yine de bu MK toplantısının sonuçları olsun istediler. Bu en olmayacak şeyi istemekti.

Gerisi şu an yoldaşların bilgisi dahilinde olan 16 Mayıs '92 tarihli mektupta var. Cihan yoldaş, kendini „sıkmadı", „düşündüğü gibi" yazdı. Yazılanlar da **MK toplantısının sonuçları olarak sunulmadı.** Zira yazılanlaresas itibarıyla kendisinin ve Mesut yoldaşın MK toplantısında savundukları ve sonradan üçümüz tarafından geliştirilen düşünceler olsa bile, bunlar MK toplantısının üzerinde birleşmeyi başardığı sonuçlardeğildi. **Nitekim yazıda bunların MK toplantısının sonuçları olduğuna dair tek kelimelik bir ima bile yoktur.**

MK toplantısının sonuçlarının kaleme alınmasına ilişkin sorunun özeti budur. Fakat ne tuhaftır ki, olayın bütün bu seyrini baştan sona bilen „Pratik görevlerle yükümlü M üyeleri" buna rağmen kalkıp şunu iddia edebiliyorlar.

„Bu, M kararlarını ve örgüt hukukunu hiçe sayan bir emirvakidir".

Bu ve bunu izleyen iddialar ilkel bir demagoji örneği olmaktan öte bir değer taşımıyorlar bizim nezdimizde.

8) *„1. Genel Konferansımızda seçilen MK, ilk toplantısını Konferansın hemen ertesinde gerçekleştirmişti. Altı ay sonra 2. kez toplanmak, toplantının kararlarından biriydi. Bütün koşullar elverişli ve MK çoğunluğunun ısrarına karşın uygulanamadı. 2. kez toplanabilmek altı ay gecikmeli olarak geçtiğimiz günlerde mümkün olabildi. Nedenlerine ve çok yönlü sonuçlarına girmek gerekmiyor. Şu kadarla ki; salt başına bu durumun kendisi kaçınılmaz olarak sorunların birikerek ağırlaşmasına yolaçmıştı."* („Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri" açıklaması, abç.)

Bu, bazı MK üyelerinin biricik politika yapma alanı haline gelen „hukuk" tartışmasının üzerinde yükseldiği biricik sorundur. Fakat bu sorun, yukarıda resmedilenden o kadar geniş ve karmaşık bir sürecin içine oturuyor ki, madem „nedenlerine ve sonuçlarına girmek gerekmiyor"du, bu talihsiz yoldaşlar sorunun kendisine de girmeselerdi iyi ederlerdi. Oysa girmekle kalmamışlar, açıklamalarının bütün bir demagojik ve spekülatif içeriğini bunun üstüne oturtmayı „gerekli" görmüşler.

Ne iyi ki, sorunlar artık örgüte açılmıştır; bu, yayınlanacak belgelerin ışığında bir senedir yapılamayan **tam üyeli** MK toplantısının neden yapılamadığının „nedenlerine ve çok yönlü sonuçlarına" girmek olanağı verecektir örgüte. Bu „hukuk" tartışmasına bir ilk „ışık" olmak üzere, biz (Cihan ve Mesut) yoldaşlar tarafından öteki MK üyelerine yazılmış 29 Temmuz '91 tarihli mektubu, bu mektubumuza bir **özel ek** olarak sunmakla yetiniyoruz şimdilik.

Sevgili yoldaşlar,

MK içinde bu boyutlara varmış sorunların, bugüne dek örgütün bilgisi dışında kalmış olmasının ifade ettiği ağır siyasal sorumluluğun tümüyle bilincindeyiz. Yoldaşlara karşı yoldaşça sabır ve iyiniyet gibi normalde erdem sayılan bir davranışın, örgütün açıklık ilkesinin çiğnenmesi pahasına gerçekleşmesinin ağır sonuçlarını, bu deneyimin ışığında ayrıca görüyoruz. Bununla birlikte ortaya çıkmış durumun hesabını verecek bilince, cesarete ve kuvvete de fazlasıyla sahibiz. Dahası bir heyecan içindeyiz. Zira bir çok yoldaşın doğal olarak şaşkınlıkla karşıladığı bu beklenmedik „karışıklık", aslında örgütümüzü son bir yıldır kaplayan ve MK'nın içinde bulunduğu durumdan kaynaklanan paslanmaya karşı örgütü temellerine kadar sarsacak bir harekete geçişten başka bir şey değildir.

EKİM, onu geriye çağıran ya da fiilen çekmeye çalışan eğilimleri elinin tersiyle bir kenara iterek, kendi yolunu yürüyecektir. EKİM'in kendi yolunu yürümesi, aynı zamanda, „Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü"nün nihayet Türkiye topraklarında yaratılması anlamına da gelecektir. Bu, tüm komünistlerin özlemi olan „Proletaryanın Devrimci Öncüsü"nden, yani Parti'den başka bir şey olmayacaktır.

Tüm yoldaşlar bu mücadeleye cesaretle, yüreklice, heyecanla katılmalıdırlar. Spekülatif sorunları

değil, sorunların ilkesel yönü ve ideolojik-siyasal özü ile ilgili olmalıdırlar. EKİM'de henüz çok şey eksik ya da kusurludur. Fakat böyle davranmaya yetecek değerler birikimi onda şimdiden fazlasıyla vardır. Yola çıkışımızın daha birinci yılında (Ekim 1988) *Ekim*'de şu değerlendirme yapılmıştı:

„Ekimciler daha ilk ayrışma anından itibaren, devrimci harekette yerleşmiş köklü bazı alışkanlıkları yıkarak ortaya çıktılar. Ayrılık dönemlerinin olağan karşılanır hale gelmiş davranışlarından uzak durdular. Geride kalanlarla kısır ve bayağı çekişme, kişisel saldırı ve spekülasyon tutumlarını, sol hareketin bu alışılmış zaaflarını aşağıladılar. Buna dönük beklentileri boşa çıkardılar. Bünyesinden koptukları grupların bu doğrultudaki sınır tanımaz davranışlarını sükunetle ve hor görüyle karşıladılar.

"Yaşanan ayrışma Ekimciler için köklü ve kapsamlı ideolojik görüş ayrılıklarına dayalıydı. Kendi görüşlerini açık, net ve kesin bir dille tanımlama ve savunmaya verdiler dikkatlerini" (*Devrimci Harekette Reformist Eğilim*, s.56)

Belli değerlerin ifadesi bu üstünlük, aynı yazıdaki ifadeyle „bu pek alışılmadık davranış" biçimi, yeni dönemin yeni bir hareketi olarak EKİM'in daha başından edindiği en önemli kazanımlarından biridir. Geride kalan beş yıllık dönemde EKİM'in ideolojik-politik mücadeleye yaklaşımı hep bu ilkesel davranış çizgisini izlemiştir.

EKİM'in sorunu hiç de MK içi sorunların dar zeminine sığdırılamaz. Bunu da belirleyen asıl sorun, EKİM'in kendi çizdiği doğrultuda yürüyüp yürümeme sorunudur.

„EKİM, geçmişte ve bugün örnekleri hayli çok devrimci çevrelerden bir yenisi olmak istemiyor. Bu, kısırlaşma, yozlaşma ve sonuçta yokoluş demektir. Biz toplumumuzun en ileri, en devrimci sınıfının, Türkiye işçi sınıfının, en iyi, en diri, en ileri güçlerini bünyesinde toplayan, bu güçlerin birikimini, deneyimini, enerjisini, maddi varlığını en ileri derecede kucaklayan gerçek bir proleter sınıf öncüsünün yaratılmasını hedefliyoruz. Bir bütün olarak hareketimiz, tüm yoldaşlarımız buna uygun davranmalı, buna uygun bir perspektife ve hayal gücüne, buna uygun bir bilince ve yüreğe sahip olmalı, bunu karşılayacak bir enerji ve çaba koymalıdır ortaya." (*Devrimci Harekette Reformist Eğilim*, s.58)

Bu sözler de, Ekim'in üstte bahsi geçen aynı birinci yıl değerlendirmesinde yeralmaktadır. EKİM'in sorunu, bu sözlerde çizilen hedefler doğrultusunda kararlılıkla yürümek ve dolayısıyla da, dört yıldır gereğince yürüyememek olarak özetlenebilir. Bu, özünde, bir ideolojik çizgi ve her türlü güçlüğü göğüsleyerek bu çizgide yürüme kararlılığı gösterme sorunudur.

„Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri"nden bazılarının sorunu tam da bu ikincisidir. Her türlü güçlüğe rağmen bir çizgide yürümek bilincini, kararlılığını ve cesaretini artık eskisi düzeyde gösterememektir.

*

„Böylece ideolojik uzantıları olan bir tartışma tüm örgütün gündemine girmiş bulunuyor."

Bunu, „Pratik görevlerle yükümlü MK üyeleri" söylüyorlar. Güzel! Muhakkak ki tüm örgüt bu yoldaşların vakit geçirmeksizin bu „ideolojik uzantıları" ortaya koymalarını beklemektedir. Bizim ise tek temennimiz, bunun, EKİM'in devrimci harekette „pek alışılmadık davranış biçimi" çerçevesinde gerçekleşmesidir. Zira bunun ötesindeki davranış biçimlerini hiç bir biçimde muhatap almayacağımızı, buna ilişkin beklentileri özel bir kararlılıkla boşa çıkaracağımızı şimdiden ilan ediyoruz.

Ve çağrımızı yineliyoruz:

Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin İleri!

Yoldaşça selamlar
Cihan, Mesut, Hüseyin
16 Haziran '92

Ekim'in notu: Sonuçları taban tabana zıt iddialara konu olan Mart '92 tarihli MK toplantısının tüm tutanakları olduğu gibi örgüte sunuldu. 437 sayfa tutarında 6 kitapçık olarak yayınlanan bu tutanaklar yığını içinde başarılı bir MK toplantısının hiçbir izi görülemedi. "Pratik Görevlerle Yükümlü MK üyeleri" imzalı belgedeki temel spekülatif iddia olduğu gibi çöktü. Bununla kalmadı, tutanaklar tasfiyecilere karşı güçlü bir silaha da dönüştü. Zira örgüt kadroları MK içindeki görüş ayrılıkları ve çatışmasının tüm unsurlarını bu tutanaklarda görmekle kalmadılar, tasfiyeci iki MK üyesinin daha sonra "platform" diye ileri sürdükleri paçavra metinlerdeki görüş ve iddiaların büyük bir bölümünün bu tutanaklarda önceden yanıtlanıp yere çalındığını da gördüler.

EKİM Olağanüstü Konferansı tutanaklarından

Gündem üzerine tartışmalar

Cihan yoldaşın birinci konuşması:

Örgütümüz bir bunalımın içindedir. Konferansımız bu bunalım sürecinin bir aşamasıdır. Bunalımı tahlil etmek ve aşmak sorumluluğu ile yüzyüzedir.

Biz devrimciyiz yoldaşlar, ama marksist devrimcileriz. Biz kendi bunalımımızı marksist-leninist bir yöntemle tahlil edebilmeli, anlayabilmeli, çözümleyebilmeli ve aşabilmeliyiz. Marksist bir örgütün bunalım sürecini ve bu bunalım süreci içerisinde yaşanan tartışmaları (açıklıkla belirtmek istiyorum; bu, örgüte yönelttiğim bir eleştiridir de) ibretle izliyorum. Marksist yöntem kullanılmıyor bizde.

Her devrimci siyasal hareket canlı bir organizmadır; toplumun bir parçasıdır; siyasal süreçlerin içindedir; sol hareketin bir kesimidir. Onun bunalımı, ancak bu nesnel zemin üzerinde, bu nesnel zemin üzerinde seyreden olayların bu siyasal hareket üzerindeki baskısı, yarattığı sorunlar, harekete geçirdiği dinamikler temeli üzerinde kavranabilir. Burada, önümüzde üstüste yığıldığında belli bir yükseklik oluşturan bir dizi belge var. Ama EKİM'in bunalımını Türkiye'deki siyasal süreçlerin ve sol hareketin kendi sürecinin içerisine oturtarak tahlil etmek, ideolojik dağılmaları, sapmaları, varsa tıkanmaları, varsa bozulmaları, bu temel üzerinde tahlil etmek örneği bir yazı, malesef yoktur.

EKİM nereden doğdu yoldaşlar? EKİM, TDKP Olağanüstü Konferansından doğdu. Şuradaki her temel belgemize bakınız. Önemli bir vurgu vardır; bu oradaki en kritik tartışmadır: Yöntem sorunu! TDKP nasıl kavranacaktır? TDKP kendini kendi içine kilitleyerek, kendi içindeki bir takım aksaklıkları adlandırarak mı sözde kavrayıp aşacaktır? Yoksa TDKP Türkiye'deki genel süreçlerin, onun içinde sol hareketin yaşadığı süreçlerin bir parçasıdır da, kendini bu bütünlük içerisinde mi kavrayacaktır?

Marksist dünya görüşü bütünsel bakış demektir. Şu veya bu tekil olguyu, parçası olduğu bütünlük içerisinde kavrayabilmek demektir. Bu hareket bir bunalımın içindedir. Bunu herkes genel olarak tespit ediyor. Ama yoldaşlar, Marksizm-Leninizm bize bir canlı siyasal organizmanın bunalımının, kendi tarihsel siyasal zemini üzerinde, kendi süreçlerinin özgünlüğü üzerinde kavranabileceğini anlatıyor. EKİM buydu. Sonradan EKİM'i oluşturanlar, TDKP'ye bunu anlatmaya çalıştılar. TDKP bunu anlamadı. Bu yoldaşlar ulaştıkları yöntemi alıp uyguladılar. Türkiye sol hareketinin 20 yıllık süreçlerinden giderek, onu hazırlayan ön iktisadi-toplumsal süreçlerin tahlilinden, onun içine oturan sol hareketin süreçlerinden, onun içine oturan kendi örgütlerinin süreçlerinden giderek, geçmişi bilince çıkardılar ve ileriye sıçradılar.

Bunu ilk defa mı söylüyoruz yoldaşlar. Elimdeki I. Genel Konferansın belgeleridir. Bugün hala herkes savunduğunu söylüyor. Bu konferans belgelerinin birincisi, konferansa çağrı metnidir, okuyorum:

„Bilindiği gibi, bizi küçük-burjuva hareketten kopmaya götüren süreçler, içinden geldiğimiz örgütlerin geride bıraktığı yıkıntıyı sorgulamakla başlamıştı. Bu evrede tartışma ve eleştiri, henüz politika ve örgüt sorunları çerçevesinde sürüyordu. Fakat eski örgütlerimizin ve bir bütün olarak Türkiye devrimci hareketinin geride bıraktığı politik süreçlerin belirgin küçük burjuva toplumsal karakteri, bize hızla hareketin sınıfsal konumunu ve bakışaçısını sorgulamaya, buradan da teorik ve programatik temelini tartışmaya götürdü. (Altını çiziyorum şu andan itibaren.) ***Yaşadığımız ideolojik sıçramanın iki temel ve dinamik öğesi, marksist dünya görüşünün proleter sınıf özü ve devrimci yöntemi konusunda ulaştığımız açıklıklar oldu.*** (Tekrarlıyorum altını çizdiğim şeyi.) ***Yaşadığımız ideolojik sıçramanın iki temel ve dinamik öğesi, marksist dünya görüşünün proleter sınıf özü ve***

devrimci yöntemi konusunda ulaştığımız açıklıklar oldu. Birincisi, halkçılığı anlamanın ve aşmanın itici gücü olurken, ikincisi onun dogmatik, donmuş teorik önyargılarını ve kalıplarını bir bir kırıp geride bırakma olanağı sağladı bize. Bu ikili sayesinde gerisi bir bakıma kendiliğinden geldi."

Sınıf bakışaçısı ve marksist yöntem! Bunun olmadığı bir yerde Marksizmden sözedenler, ya cahildirler, ya da gerçekten ne dediklerinin farkında değiller. Sürdürüyorum:

„Halkçı teori ve program bütün büyüsünü bir anda yitirdi. Bu teori, program, politika ve pratikleri hedef alan eleştirici çaba, hareketimizi şekillendiren, ona bugünkü marksist-leninist kimliğini ve gelişme düzeyini sağlayan ideolojik atılımının temellerini ve kapsamını oluşturdu." (Tekrar altını çiziyorum:) ***Marksist dünya görüşünün proleter sınıf özünde ve bilimsel devrimci yönteminde açıklık, Türkiye devriminin temel ve taktiksorunlarında açıklık, Türkiye devrimci hareketinin geçmişten bugüne gelişme süreçlerinde açıklık, tüm bunlar birarada hareketimize belli bir ideolojik güç ve dinamizm kazandırdı."***

Bunu kavrayamayan yoldaşların hareketimizin ilk gelişme süreçlerini, onun sağladığı ilerlemeyi, onun yarattığı umutları olumlaması ve selamlaması ya bir kavrayışsızlığın, ya da bir samimiyetsizliğin ürünüdür. Eğer EKİM gerçekten bir avuç insanla Türkiye devrimci hareketinin bünyesinden koparak sıçrayabildiyse, bunun sırrı nerededir? Nerededir bunun sırrı? Bu, sosyalist devrim diye programatik bir görüşü savunmakta mıydı? Bu bize çok yakıştırıldı. Biz ise her seferinde bunu gülümsemeyle karşıladık. Çünkü daha EKİM denilen bir hareket yokken, 12 Eylül sonrasının liberal tasfiyeciliği içerisinde yeralan bir takım akımlar, sözde bir „sosyalist devrim" görüşünü bizden çok önce keşfetmişlerdi.

Hayır biz hiç de programatik sorunlardan yola çıkmamıştık yoldaşlar. Öyle bir tartışmamız da yoktu o safhada. Halkçılığın sırrı nedir? Kendine marksist diyen akımların küçük burjuva hereket içerisinde boğulmasının anlamı nedir, nedenleri nelerdir? Bizim sorularımız bunlardı. İçimizden Nesimi bu soruları çok iyi hatırlar. Biz öncepopülizm kavramına ulaştık. Devrim sorununu çok daha sonra sonuçlandırdık. Okumuş bulunduğum I. Genel Konferans değerlendirmelerinde de ifade edildiği gibi; marksist dünya görüşünün proleter sınıf özü ile Marksizmin bilimsel devrimci yönteminin kavranışı sayesinde. Birincisi, halkçılığı geride bırakmanın, ikincisi, dogmaları parçalamanın araçları ve olanakları oldular bizim için. Dogmatizmi, kalıpları ve şablonları parçaladığında, eline marksist dünya görüşünün en asli öğesi olan o devrimci bilimsel yöntem geçtiğinde, sen onunla alıp Türkiye'nin kendi gerçeklerine, sınıf ilişkilerine baktığın zaman, buradan doğru programatik sonuçlara ulaşıyorsun. Biz programdan başlayarak dünya görüşüne ulaşmadık. Dünya görüşünden ve yöntemden başlayarak programa ve taktiklere ulaştık. Bu EKİM'in şuraya dizilmiş belgelerinde defalarca tekrarlanmıştır. Bunu anlayamayanların EKİM saflarında olması, EKİM için çok ciddi bir zaafiyet göstergesidir. EKİM zaten bunun için bugün bir bunalımın içerisindedir. EKİM'i kavrayamayanların EKİM'de bunalım öğelerine, bunalım dinamiklerine dönüşmesi son derece normaldir.

Başladığım yere dönmek istiyorum. EKİM'in bunalımı tartışılıyor. Geçmişte EKİM'i yaratan tahlil yöntemi kullanılmadan, kim bu bunalımı nasıl tahlil edip anlayabiliyor, doğrusu çok şaşıyorum. Genç bir yoldaş (mücadelede genç ama, yaşı itibariyle demiyorum) demin bir çetele okuyor. Eski örgütlerin hataları sıralama tarzı aklıma geliyor. DHB konferans belgeleri aklıma geliyor. TDKP'nin, DHB'nin, onun bunun doğru yanlış cetveli aklıma geliyor. Şu doğruydu, şu yanlıştı, şu aksamıştı. Burada bir bütünlük yoktur. Harekette aydın oportünizmi mi vardır? Ülkenin koşullarına bakınız. Onu mutlaka besleyen belli süreçler ve zeminler vardır. Buradan bağını kurunuz. Tahlil ediniz, toplumsal mantığına da ulaşınız. Kanıtlayınız, ortaya koyunuz. Çok güzel! Ama yeter ki bunu yapınız! Ortalığa hiç bir inceleme ve tahlile dayanmayan belli yargılar savurmakla yetinmek, bu harekete en ufak bir ilerleme gücü kazandırmayacaktır.

Bu hareket yaşayan bir varlıktır. Koparak oluşmuştur; bir avuç insanla bir hareket olmak düzeyine ulaşmıştır. Yaşamı devam etmiştir; çocuk büyümeye devam etmiştir. Büyüme süreci içerisinde zaafiyet göstermeye başlamıştır. Nedir bu zaafiyet? Hangi süreçlere denk geliyor? Ülkedeki hangi gelişmelerin, dünya küçük olduğuna göre dünyadaki hangi süreçlerin baskısı altında, bu zaafiyet hangi iç zaaflarla birleşerek kendini ortaya koymuştur? Sorun ancak bu çerçevede tartışılabilir. Marksizm budur. Burası marksist-leninistlerin platformudur. Bu yöntem kullanılamadıktan sonra bu hareket

hiçbir yere gidemeyecektir. TDKP'den kopmuş bir avuç insanın, bir elin beş parmağını geçmeyen bir avuç insanın, üzerlerine yağdırılan iftira çamurlarına rağmen nasıl oldu da şu Türkiye toprağında yeni bir hareketi şekillendirmek, ve Türkiye'nin bu ağır ortamında ve bütün bu bunalıma rağmen böyle bir konferansı yeniden toplamak yeteneğine kavuşabildiğini biraz bilince çıkarınız, bunu anlamaya çalışınız. Bizim bu gücümüz olmasaydı yoldaşlar, biz çoktan o gelgeç örgütlerden biri haline gelmiştik.

Şurada bir belge var. Arkadaşın teki {Adil}, '84 yılında biz de aslında aynı programatik sonuçlara ulaştık da (nedense?!) bir sene sonra yozlaşarak çevreci tasfiyeci bir gruba dönüştük, diyebiliyor. *Teori ve Program Sorunları*'nın TKP-ML Hareketi eleştirisi bölümünü açınız. Orada aynı çevreci yozlaşma, aynı liberal yozlaşma anlatılıyor. Neden acaba çok daha uygun koşullarda olanlar, bu programatik görüşlere çok daha erken ulaşanlar, bir yıl içerisinde tasfiyeci bir çürümenin içerisinde kalıyorlar? Üstelik devrimci bir örgütün (TKP-ML Hareketi) olanaklarını dolaysız olarak devraldıkları halde! Ve neden acaba TDKP'nin içinden çıkmış bir avuç devrimci, üzerlerine yağdırılan bütün bir iftira çamuruna rağmen (ki bir kitap kapsamındadır; yayınlayıp kamuoyuna sunmuşuzdur), bu çamuru göğüsleyerek EKİM denilen hareketi şu Türkiye'nin gündemine kalıcı bir biçimde sokabilmiştir? Neden, neden? Bunu anlayamayanlar neden EKİM üyesidir? EKİM konferansı, Olağanüstü Konferansımız, bunu anlayamayanların neden EKİM üyesidir? sorusuna bir açıklık kazandırmak zorundadır. Bunu kavrayamayan hiç kimse bir daha EKİM'in kapısından içeri girememelidir. Bunu kavrayamayanların EKİM'in bugünkü bunalımından nasıl çıkacağına ilişkin de zerre kadar kavrayışı olamayacaktır.

Biz marksist-leninist bir örgütüz. Lenin'in sözü çok güzeldir; bunalımlar tahlil edilir, anlaşılır ve aşılır; bunalımların üstünden atlanmaz, diyor. Peki nedir bunalımımız? Biz yaşayan bir varlık mıyız? Şu toplumdaki süreçlerin bizim bunalımımızla ilişkisi nedir? Arkadaşın teki son okuduğu bazı kitaplardan da „esin" alarak, durmadan örgütün önüne yapay tartışma konuları sürebiliyor. Örgütümüz iyi ki böyle darkafalılıklar yükünden kurtulacaktır. Bizim örgütümüzde tahlile dayanmayan hiçbir iddia ortaya atılmamıştır. EKİM bir tahlil gücü demektir. Genel Konferansımızda net bir biçimde dile getirmiştim. Şu satırlarda da demin okudum. EKİM ideolojik bakımdan hala özü itibariyle marksist dünya görüşünün sınıf özü ve bilimsel yöntemi demektir. Ama bu öyle müthiş bir silahtır ki, EKİM nereye el atıyorsa oradan alnının akıyla çıkabiliyor. Şu konferans belgelerinin kendisi bile buna tanıktır. Herkesi bir biçimde bunaltan, ezen, dağıtan herşey, EKİM için bir başka anlam ifade edebilmiştir. Neden ama, neden? Nedir bunun sırrı? Nedir bu EKİM'in sırrı?

Kendi sorunlarımızı ve gerçeklerimizi, koptuğumuz süreçler ve devraldığımız miras temeli üzerine oturtmadan, bu temel üzerinde tahlil etmeden biz neyi nasılanlıyabiliriz? Nasıl olur da bir hareketin sorunları bir kişi üzerinden izah edilebilir? Biz eğer öyle kişiler tarafından idare edilen tekkeler olsaydık, şimdi kırk kere dağılıp gitmiştik. Ama dikkat ediniz! 5 aylık yıpratıcı bir sürece rağmen, biz bu konferansı toplama gücü ve iradesi gösterebiliyoruz. Bu ne birleştirici bir kuvvettir!

Evet, deminki sözümü tekrar ediyorum ilgili arkadaşa yönelterek. „Benim hakkımdır", diyor. Çok güzel! Ama bunu bir Ekimci der yoldaşlar. Bunu başka hiç kimse diyemez. Bir Ekimci MYO'ya gönderilip de yayınlanmadığı zaman, „ne hakla benim yazım yayınlanmıyor?" diyebiliyor. Bunu kazanılmış bir hak sayabiliyor. Ama bu hak **EKİM zemini üzerinde**, EKİM örgütünde kazanılmış bir haktır. Ekimci bunun bilincindedir. Çünkü EKİM Ekimcilere çok erken bir tarihte MYO sizin kürsünüzdür demiştir. Biz düşünen önderler/uygulayan militanlar geleneğini geride bırakmalıyız demiştir. Ama gidin de TİKB'de, TDKP'de ya da DHB'de "benim hakkımdır" deyin bakayım. O fırsatı verirler mi size?

EKİM evet, altını çiziyorum, yeni bir kültürdür. EKİM'in yapamadıklarını alıp yaptıklarını karartmanın aracına dönüştüremeyiz yoldaşlar. O mekanik bakışaçısı buna çok yatkındır. O tekyanlı bakış, EKİM'in yapamadıklarını sıralar. Bununla EKİM'i olumsuzlamaya çalışır. Evet, iki tezi arka arkaya yazıyorum. EKİM yeni bir kültür, yeni bir gelenek demektir. İkincisini ekliyorum; EKİM yeni bir kültürü, yeni bir geleneği yaratamamıştır. Burada bir çelişki yoktur. Bir marksist için burada bir çelişki yoktur. Diyalektik düşünmek gücü gösterebilen için burada bir çelişki yoktur. Ancak tekyanlı bakışa sahip olanlar ve darkafalılar bu aynı gerçeğin parçalı niteliğini, parçalı fakat organik

niteliğini kavrayamazlar.

EKİM'in katettiği mesafe katedeceği mesafenin güvencesidir. EKİM'in katettiği mesafe, EKİM'in kendi bunalımını aşacağının güvencesidir. Birikimi vardır, dinamizmi vardır, bunu başaracaktır. EKİM bunu erken bir tarihte başarabilmeliydi. Belli ki EKİM'de birşeyler aksıyor. EKİM'de nelerin aksadığına dikkatle ve derinlemesine bakmalıyız. Ben EKİM'deki tasfiyeci aksamayı kastetmiyorum. EKİM'in tasfiyeci aksamayı bu kadar süre kendi bünyesinde taşımış olması olgusunu kastediyorum. Bu nereden gelmektedir? Bu konferans bunu mutlaka tahlil etmelidir. Demek ki deminden beri sıraladığım bütün yeteneklerine ve başarısına rağmen EKİM'de hala da aksayan ciddi bir takım yanlar var. EKİM konferansı bunu tahlil etmeli, bunu bilince çıkarmalıdır ki, EKİM bir daha kolay bunalımlardan sakınabilsin. Zira EKİM gerçekten kolay bir bunalıma girmiştir. Devrimci bir hareket bunalıma girebilir; bu son derece normaldir. Ama EKİM çok kolay bir bunalıma girdi. Biraz aşırı bir tahribata uğradı. Bunu hak etmiyordu. Ama zaafları buna zemin hazırladıysa, demek ki bu anlamda da bunu hak ediyordu. O zaafların zemini üzerinde bu zaafiyetin ortaya çıkması, demek ki normaldi öte yandan.

Tasfiyeciliği tasfiye etmek kolaydır yoldaşlar. Tasfiyeciliğin bizde bu kadar kolay boyvermesi, bu kadar uzun süreli yaşayabilmesi, asıl problem budur. EKİM konferansı bu sorunu çözmelidir. Konferans gündeminin altını çiziyorum, önemle hatırlatıyorum. Bir, EKİM bir tasfiyeci saldırıyla karşı karşıya kaldığına göre, öncelikle kendi bunalımı içerisinde, kendi bunalım süreci içerisinde bu tasfiyeci saldırıyı tahlil etmelidir. Bu, gündem önerilerimin ilki. İki, EKİM tasfiyeci saldırıya kendini bu kadar kolay açık hale getiren ve ona altın değerinde iki yıl kaybettiren zaaflarını tahlil etmelidir. Üç, EKİM'in örgüt yaşamında bir kirlenme yaşanmıştır. EKİM geçmişte küçük burjuva devrimciliğinden yolunu ayırdığı zaman, bu tür bir kirlenmeye net bir tavır almıştır. Ve örgüt iç yaşamı konusunda, kendi örgüt tabanı, kamuoyu ve kitleler önündeki davranış biçimleri konusunda değişik değerler ve ilkeler benimsemiş ve uygulamıştır. Bunu iç ve dış mücadelede esas almıştır. Ama EKİM bu alandaki mevzilerinde de büyük bir zaafiyet gösterebilmiştir. Bu örgütte **açıklık ilkesi** aksayabilmiştir. Bu aksamanın kendisi örgüt süreçlerimizin ilerleyişine ilişkin olarak örgütte bir bilgisizliğe yolaçmıştır. Bu bilgisizlik sayısız yoldaşı yanılgıya ve bazı anlamsız yanlışlara düşürebilmiştir. Böyle bir safhada belli yoldaşların gösterdiği bazı yanlışlar, süreçlere hakim olamamanın, olayların bilgisinden yoksun olmanın yarattığı elverişsiz ortamda düştükleri yanlışlar, bu yoldaşlara karşı tuhaf bir silaha dönüştürülebilmiştir. Bunlar EKİM'e yabancı yöntemler. Ama EKİM açıklık ilkesini ihlal ettiği ölçüde bu zayıflıklar yaşanmıştır ve bu yöntemlerin kullanılmasına uygun bir zemin doğabilmiştir. EKİM bunu da tahlil etmelidir.

Devam ediyorum. Tam da açıklık ilkesinin aksamasından dolayı, tam da hareketin süreçlerinin örgüt tarafından zamanında izlenememesinden dolayı, bu iç tartışma döneminde çok kolay spekülasyonlar yapılabilmiştir. Örgüt önünde ve yazılı olarak. Bir yoldaşın kişiliği hakkında söylenmedik söz bırakılmamıştır. Belgesiz, kanıtsız soyut iddialara dayalı olarak söylenmedik söz bırakılmamıştır. Bu örgütün hiç değilse belli öğeleri, buna katlanabilmişlerdir. Bu çok ilginç bir olay gerçekten. Halbuki EKİM'in değerleri nedir biliyor musunuz yoldaşlar? Bir örnek vermek istiyorum. EKİM I. Genel Konferansımızda, o zamanki birlik muhataplarımızdan birisinin (X) kişisel zaaflarına ilişkin olarak söylenen sözler anında protesto edilmiştir ve tutanaklardan çıkarılması istenmiştir. İnsanların gıyabında da olsa, kişilikleri hakkında bu kadar kolay konuşulmamalıdır, denmiştir. X'nin "kariyeristliği"nin tartışılması ayıplanmıştır. Bu EKİM'de bir değerdir, bu EKİM'de yeni bir kültürdür. Yeri gelince birçok yoldaşın ama içtenlikle ama ikiyüzlülükle bu harekette emeği çok büyüktür dediği bir yoldaşın üzerine iftira çamurları yağdırılmıştır. Belgesiz, kanıtsız, dayanaksız bunu ne hakla yapıyorsunuz? diye, yeterli bir söz yükselememiştir, maalesef. İnsanlar içlerinden ya da ikili ilişkileri içerisinde bunu yadırgamışlardır Ama (burada Nadir yoldaşı dışında tutuyorum) yürekli bir ses örgüt önünde yükselememiştir.

Bu EKİM'de birşeylerin aksadığın gösteriyor. EKİM ki bu konuda kendi dışındaki devrimcilerin bile hukukunu özenle savunuyor. Kendisine hiç değilse yakın zamana kadar en çok hizmeti geçtiğini iddia ettiği bir yoldaşın üzerine birileri tarafından savrulan bu çamur yığınını ayıplayamamıştır. Sunulan belgelerin ortaya çıkardığı gerçeklere rağmen, demin konuşan yoldaş da bu harekette bu nasıl yapılabildi diyememiştir. Biz bir süreç yaşadık;

şimdi bir takım belgeler açığa çıkıyor ve gösteriyor ki, erken bir zamanda ileri sürülen bir takım iddialar hiç de gerçeği yansıtmıyor. Bu örgütte bu nasıl yaşanabiliyor? Konferans gündeminde bu da tartışılmalıdır, bunu da öneriyorum, diyememiştir. Hayır, tasfiyeci tortunun kafasına biriktirdiklerini burada gündem önerisi olarak sunmayı, ilgili yoldaş „kişilik" ve „devrimcilik" göstergesi sanmıştır. "Kişilik" ve "devrimcilik" kompleksi tuzağına düşürüldüğü için. EKİM bütün bunları tahlil etmelidir.

Mektuplarım var; döne döne, bu örgütün içine kolay yoldan üye ve aday üye doldurmayın demişimdir. Siz bu insanları neye göre bu örgüte alıyorsunuz? demişimdir. Biz kırtasiyeci miyiz ki bu işlevsiz metinleri kabul ediyorsunuz, bu baştansavma başvuru belgeleriyle örgüte üye, aday üye alıyorsunuz? diye sormuşumdur. Hareketin ideolojik kavrayışı, mücadele anlayışı, örgüt ve disiplin anlayışı konusunda bu metinlerde bir açıklık yok; neye göre bu insanlar saflarımıza dolduruluyor? diye sormuşumdur. Bu konuda sayısız mektubum vardır. Sözlü eleştiri ve çabalarımı bir yana koyuyorum. Bazı yönetici yoldaşlardaki Menşevizme karşı bu noktada sürekli mücadele edilmiştir. Ama bu örgütün saflarına kolayından insan doldurulmuştur. Onun için bu örgüt bugün kolayından tartışma konusu olmaktadır. Ama EKİM'de gene de bir maya vardır. EKİM bunu ayıklayacaktır. EKİM irini akıtacaktır. EKİM yolunu yürüyecektir. Bütün tahribata rağmen bu dinamizm ve güce sahiptir.

EKİM Konferansı'nın gündemi bunlardan oluşmalıdır. Gündem önerilerim bunlardır.

Üçüncü maddenin bir ara şıkkı olarak birşey öneriyorum. Örgütte kirlenmeden, spekülatif kirlenmeden sözettim. Bu benim şahsım üzerinden gelişmektedir. Burada yorumlara ilişkin hiçbir şey söylemeyeceğim. Ama konferansımız yalnızca belgelerle açığa çıkarılabilecek olanlara ilişkin olarak, bana özel bir hak tanımalıdır. Yalnızca belgelerin konuşabildiği noktada konuşacağım, önemle belirtiyorum. Ama inanıyorum ki bu kadarı bile bütün o yalan ve spekülasyon yığınını dağıtmak, yaşandığını iddia ettiğim "hava kirliliği"nin anlamı konusunda açıklığa kavuşmak imkanı verecektir. Konferansımıza, örgütümüze ve kamuoyuna... Bu çok önemlidir. Bu yapılmalıdır ki bir daha bu örgütte böyle yöntemler kullanılmalısın. Bu örgüt konferansı bu konuda öylesine sonuçlar çıkarmalıdır ki, bir daha kimse böyle bir şeye cesaret etmesin. Bir daha kimse, bildiğinden fazla konuşmasın. Bir daha kimse, belgeler olmadan spekülatif iddalarla ortaya çıkmasın. Bir daha kimse yoldaşlarını bu kadar kolayından yargılama yoluna gitmesin. Bu EKİM'de bir ahlaka ve bir kültüre dönüşebilsin. Dönüştüğünü zannediyorduk ama, bu zaafiyet MK düzeyinde bile yaşandığına göre, demek ki dönüşmemiş. Dönüştürmek diye bir sorun var hala önümüzde.

Cihan yoldaşın ikinci konuşması:

Yoldaşlar, ben gündem önerimi yaptım. Çerçevesini çizdim. Çizdiğim çerçeve içerisinde kullandığım belli ifadelere, kastımı tümüyle aşan -artık burada niyetten sözetmiyorum, bu biraz kavrayışla ilgili göründü bana- çarpık bir anlam yüklemek çabası karşısında bir kaç şey söylemek istiyorum.

Ben bu hareketin sorunları üzerine, her zaman en acımasız giden devrimci oldum. Buradaki belgeler yığını bunun kanıtıdır. Bu hareketin sorunlarını en uç noktada kamuoyu önünde ben ifade ettim. Birilerinin yüreklerine inecek kadar... Benim bunları ifade ettiğim dönemde, örneğin 5. yıl başyazısını kastediyorum, EKİM hiç de henüz bunalım aşamasında bir hareket olarak tanımlanmıyordu. Eğer bu örgütün sorunları bir de gelip bunalıma varmışsa, belli ki bu harekette epey bir dağılma yaşanmış kendi içinde. Sorunlar iyice ağırlaşmış, çeşitlenmiş ve yumaklanmış demektir. Benim buna gözlerimi kapatmam akla, mantığa aykırıdır. İki yoldaş konuştular. Nesimi ve Adil. Sorunları dış koşullarla izah etmek ya da dış koşulları tartışarak sorunları gözden kaçırmaktan sözettiler. Hayır, hayır! Bu yoldaşlar benim şu veya bu ifademden bağımsız olarak bana ilişkin, benim perspektiflerime ilişkin düşüncelerini ifade edebilirler. Ama benim sözlerimdeki mantığı anlayamazlar, lütfen yorumlamaya kalkmasınlar.

EKİM I. Genel Konferansı belgelerinde „reçete" vardır demedim ben. Dedim ki, biz marksist bir örgütüz ve bir bunalımın içindeyiz. Bu bunalımı marksist yöntemle tahlil etmeliyiz. Yöntem sorunu EKİM'de çok temel bir sorundu ve bizi ileriye sıçratan temel halka oldu. Benim anlatmak istediğim yalnızca buydu. Biriken ve bizi boğmak aşamasına gelen sorunlarımızı kavramada Marksizmin

yöntemini kullanacak mıyız? Konu, sorunlarımızdır yoldaşlar. En başta da örgüt sorunlarımız. Tasfiyecilik burada bir sonuçtur. 5. yıl başyazısında yalnızca örgütsel sorunlarımızdan sözettim. Ama ekledim, okuyorum:

*„Bu son derece ciddi bir durumdur. Yalnızca örgüt yaşamımızı bozmakla, örgütsel pratik faaliyetimizi zaafa uğratmakla kalmamakta, EKİM'in yeni kimliğinin pratikte somutlaşmasını güçleştirdiği ölçüde, bilinç karışıklıklarına neden olmaktadır. İdeolojik çizgimize, politik görüşlerimize yakınlık duyan, ama farkımızı pratik örgütsel pratiğimiz içinde de görmek isteyen dışımızdaki bazı devrimcileri tereddüte düşürdüğü gibi, pratik bir farklılık sergileyememek ölçüsünde, **bizzat içimizde, proleter sosyalizmi ile küçük burjuva sosyalizmi arasındaki ayrım çizgilerini silikleştirmede ifadesini bulabilecek bir liberal eğilime de zemin olmak** tehlikesi taşımaktadır."*

Hareket teori-pratik bütünlüğünü kuramazsa, hareket kendi perspektiflerini maddi bir güç haline getiremezse, bu, hareketin yaşadığı ideolojik gelişmeye de bir biçimde yansıyacaktır. Dönüp birileri yaonu bozmaya yadaonu anlamsızlaştırmaya kalkacaklardır. Yani bu zemin üzerinde liberal bir tasfiyecilik boy verecektir deniyor. Ve son bir yıl içerisinde, bu zemin üzerinde liberal bir tasfiyecilik boy verdi. Liberal tasfiyecilik yeni dönemin sorunudur. Yani 6. yıl başyazısına konu {Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi} olabilmiştir. EKİM zamanında sorununu çözemediği için ağırlaşan sorunlar, ağırlaşan zaafiyet, EKİM'in zaafiyeti, önemle belirtiyorum, EKİM'in kendi sorunlarından kaynaklanan zaafiyeti, EKİM'in en zayıf unsurlarının şahsında tasfiyeci bir kimlik kazanabilmiştir.

Tasfiyecilik bir partinin, bir örgütün bünyesinde daima böyle ortaya çıkar. Dış koşullar içerdeki zaafı harekete geçirir. Dış koşullar kendi kendine birşey yaratmaz. O harekette zaafiyet yoksa, o harekette aksama yoksa, dış koşullar etkisiz de kalabilir. O hareket göğüs de gerebilir dış koşullara. Ama dış koşullar içteki zayıflığı harekete geçirmiştir. Bazı arkadaşlar, bu zayıflığın yalnızca biriktiği alanlara dönüşmüşlerdir. Birikip yoğunlaştığı ve tasfiyeci bir kimlik kazandığı alanlar olmuşlardır. Onların yeri yalnızca budur. Onlara ve onların fikirlerine karşı tutum, kendi başına asla EKİM'i problemlerden kurtarmayacaktır. Tersine EKİM'in o problemleri varolduğu sürece, bu noktada Nesimi'nin yaptığı vurguya katılıyorum, EKİM o problemlerini çözemediği sürece, EKİM'de yeni tasfiyecilik şu veya bu biçimiyle boy verecektir, doğacaktır. EKİM içten içe bu tahribatı yaşayacaktır. Giderek kendi kimliği bir biçimde erozyona uğrayacak, yitip gidecektir.

Çözemediği sorunlar ve gerçekleştiremediği görevler zemini üzerinde EKİM'de tasfiyecilik boy vermiştir. Tasfiyeciliği tasfiye edersiniz, ama eğer sorunlarınızı çözememişseniz, o sorunlar bir yandan yeni tasfiyeci süreçlerin zemini olur, öte yandan da sizi artık kendi kimliğinizi savunmak gücü ve olanağından da yoksun bırakır. Giderek sizin kimliğinizin kendisi tasfiyeciliğe dönüşür. Perspektifim budur yoldaşlar.

Ama nedir tasfiyecilik? Bu Türkiye sol hareketinde çok ciddi bir tartışmadır. EKİM bu soruna da bilimsel bir yanıt vermek olanağını bulabilmiştir. Tam da popülizmden kopuş süreçleri içerisinde tasfiyeciliği basit örgütsel tutumlara indirgeyenlere bir çok vesileyle demiştir ki (ben aklıma ilk gelen parçayı okumak istiyorum): *„Tasfiyecilik gibi derin toplumsal kökleri ve ideolojik-siyasal içeriği olan bir kavram, akıldan ve bilimsel anlayıştan yoksun olanların elinde, ona buna olur olmaz savrulan basit bir küfre dönüştü. TDKP tabanı tasfiyeciliği pratik olarak yaşadı, acısını duydu. Fakat ideolojik-siyasal muhtevasını henüz anlayamadı..."* {*Teori ve Program Sorunları*, s.85} Lenin'in tasfiyecilikle ilgili çok veciz bir tanımı vardır: *"Tasfiyecilik, kökü derinlerde olan toplumsal bir olgudur, liberal burjuvazinin karşı-devrimci ruh haliyle, demokratik küçük-burjuvazideki dağılma ve parçalanmayla ayrılmaz biçimde bağlıdır."* {*Tasfiyecilik Üzerine*, Sol Yayınları, s.68} Eğer ben bir marksistsem ve EKİM'de bir tasfiyeciliğin boy verdiğine inanıyorsam, peki bizim hareketimizde bu tasfiyeciliği besleyen süreçler nelerdi? diye sorabilmeliyim. Kendi iç zaaflarımız Türkiye'deki süreçlerin hangi kendine özgü koşulları içerisinde bir zaafiyet, bir tasfiyeci zaafiyet alanına dönüştü? Eğer bunu böyle tahlil etmezsem, yalnızca kişilerin niyetiyle ya da geriliği ile izah ederim. Ama biliyorsunuz ki biz zamanında popülizmden koptuğumuz dönemde, tasfiyecilik ne kişilerin kötü niyetiyle ne de insanların geriliğiyle ya da dar kafalılığı ile izah edilebilir, tasfiyecilik kökü derinlerde bir toplumsal-siyasal olgudur, diye döne döne hatırlatmıştık. Dolayısıyla kendi payıma ben Türkiye'nin süreçlerine dikkatle baktığım zaman,

içimizdeki tasfiyeciliğin mantığını çok rahat bir biçimde yakalayabiliyorum.

Evet, 6. yıl başyazısı hareketimizin bugüne kadar ki perspektiflerinin dışına bir milim bile kaymadan bunu tahlil etmiştir.

Buraya gelmek istiyorum, 6. yıl başyazısına. Bu yazıda söylenen herşey, özü itibarıyla bugüne kadar EKİM'de söylenen şeylerin bugünden bakılarak sistematik bir tekrarından ibarettir. Bakınız, göreceksiniz. Alıntılar kasıtlı olarak yapılmıştır. Bugün yapılan türden kolay tartışmalara konu edilmesin diye. EKİM bahsi ise çok dikkatli kaleme alınmıştır. Okuyan her yoldaş görmüştür. EKİM'in Türkiye sol hareketindeki bu tasfiyeciliğin etkisi altında kaldığı belirtilmiştir. Ama bu genel bir tespittir. Bununla bırakılmıştır, içini konferans dolduracaktır. Ola ki gerçekten, „aydın oportünizmi" ile bu tasfiyeciliğin temsilcileri bizleriz. Ama bizim sorunlarımız, bizim süreçlerimiz, Türkiye'de sol hareketin yaşadığı bu süreçlerden ayrı değil. EKİM başyazısı bu konuda hiçbir şey söylemiyor. Kimseyi özel olarak itham etmiyor. Herhangi bir eğilimi hedef almıyor. Öncesine, sol harekete ilişkin söylenen herşey, bugüne kadar EKİM'de söylenenlerdir. Yeni bir şey söylenmiyor. Peki bu, bugüne kadar EKİM'de söylenenler, bizim içimizde nasıl yankı bulmuştur? Öyle ya, ola ki gerçekten „aydın oportünizmi" şeklinde yankı bulmuştur.

Öte yandan, EKİM başyazısı asla bir kolaycılığa kaçmamıştır. Bu tasfiyeci baskının EKİM'de yankı bulmasını, EKİM'in kendi sorunlarını çözememesi ile izah etmiştir. EKİM kendi zaaflarını gideremediği için, kendi sorunlarını çözemediği için, kendi görevlerini gerçekleştiremediği için, kendi perspektiflerinde ısrarlı olamadığı için, aslında zamanında teşhis ve teşhir ettiği tasfiyecilik karşısında zayıf kalabilmiştir. Onu görmüştür, onu teşhis etmiştir, ona karşı bir biçimde direnmiştir. Ama bu direnişin esas alanı, kendi devrimci perspektiflerini gerçekleştirmekten geçerdi. Bu devrimci politika ve örgüt pratiğiydi. Bunu yapmaktan geçerdi. EKİM bunu yapmakta zaafiyet gösterdiği ölçüde, kendi içinde tasfiyecilik boy vermiştir. Tıpkı 5. yıl başyazısında önceden öngörüldüğü gibi: Hareket sorunlarını çözemezse, EKİM'in yaşadığı ideolojik gelişmeyle, geride kalan küçük burjuva devrimciliği arasındaki ideolojik ayrım çizgileri karartılacaktır; bu liberal bir eğilime zemin olacaktır, denmiştir. Burada bugün bunun yeterli belgesi vardır.

Biz bir takım arkadaşlara kolayından yafta asmak için tasfiyeci demiyoruz. Adil'in hazırladığı ikinci yazı, tasfiyeciliğin çok veciz bir belgesidir. Oradaki birlik sorununa ilişkin perspektif, tasfiyeciliğin çok net bir zeminidir, platformudur. Ama bundan mı ibarettir? Hayır, bu sorunun vardığı yerdir. Özcan'ın önerisi güzeldi, ilk madde. EKİM'in örgütsel gelişme süreçleri diyordu. Benimki daha geneldi. Başkan yoldaş aradaki paralelliği kurarken haklıydı. İsabetli bir parelellik kurdu. Evet, EKİM'in I. Genel Konferansa kadar, kendi iç süreçlerindeki zaaflara rağmen, başarılı bir gelişme kaydettiğini söylüyoruz. Bugüne kadar da hep söyledik.

Fakat Kasım yoldaşa katılıyorum. Bu geçmiş süreci yeniden ve iyice bir eşelemek gerekiyor. Geçmiş sürecin belgeleri onun için bugün burada örgütün önüne konuyor. Evet, EKİM'de birönderlik problemi vardır. Geçmiş süreç tahlil edilmeden bu anlaşılmaz. Ama buna rağmen, tekrar ediyorum, şu hala da ortak bir değerlendirmedir: EKİM, I. Genel Konferansına belli bir başarıyla gelmiştir.

Peki ne olmuştur da, I. Genel Konferanstan itibaren bu hareket tökezlemeye başlamıştır? Yoldaşlar, EKİM'in sorunlarını alın, Türkiye'deki süreçlerin seyriyle, mantığıyla birleştirin, marksist yöntemin gücünü göreceksiniz. Herşey o kadar net ortaya çıkacaktır ki. Soldaki bir takım zaafiyet alanlarının EKİM'de nasıl bir izdüşümü yarattığını göreceksiniz. Bu tartışmalar bizde ilk defa yapılmıyor. Bu tartışmalar MK toplantısında da yapıldı. O güne kadar iyi kötü gelişen bir hareket, neden tam da Şubat-Mart '91 dönemecinin, bu EKİM I. Genel Konferansı oluyor, ardından tıkandı? Ama bakıyorsunuz, o günün Türkiyesi'nde de ciddi sorunlar ve tıkanıklıklar var. Bakıyorsunuz, bu sorunlar ve tıkanıklıkların sol hareket üzerindeki ideolojik-politik yankıları var. Bakıyorsunuz, bu ideolojik-politik yankıların EKİM'de bir izdüşümü var.

İşte bu, tasfiyeciliğe ilişkin marksist tahlildir. Ben bunu anlatmaya çalıştım yoldaşlar. Bir takım insanlara tasfiyecilik yaftası asarak bir yere gidemeyeceğimizi, kendi bunalımımızı izah edemeyeceğimizi anlatmaya çalıştım. Bunu onun bunun iyi ya da kötü niyetiyle izah edemeyeceğimizi anlatmaya çalıştım. Bunu kendi koşulları içerisinde ve kendi zaaflarımızın zemini üzerinde kavramaya çalışalım dedim. Biz marksist-leninistleriz, bunalımımızı marksist-leninist bir tarzda izah edelim,

dedim. EKİM'in sorunlarının üzerini örtmek benim sorunum değil. Tersine, EKİM'in sorunları ve zaafları derinlemesine kazınmalıdır, açığa çıkarılmalıdır artık. Zira EKİM bugün kendini hala da savunabiliyor ama, bu sorunları çözemezse savunma gücünü kaybedecektir. Ben bundan da hiçbir kuşku duymuyorum. Bir hareket sorunların ve zaafların yarattığı tahribatı uzun süreli kaldıramaz. Bu hareket şimdiden bir takım ciddi tartışmalara konu edilmiştir kendi nezdinde. Eğer bu sorunları çözemezse, bu tartışma artık EKİM'in bir biçimde yozlaşması sürecine dönüşecektir. Sorununu çözemezse, EKİM'i böyle bir akibet bekliyor.

Bu çerçevede ben Kasım yoldaşın söylediklerine gelmek istiyorum. Geçenlerde bir vesileyle iki yoldaşa da önemle hatırlattım. Konferansta tasfiyeciliğin tartışılması, bu hareketin sorunlarının enine boyuna tartışılması zemini üzerinde yapılmalıdır; biz kendimizde aksayanı tartışmadan tasfiyeciliği anlayamayız, dedim. Bu bende yeni bir perspektif değil. Dolayısıyla ben yoldaşın tedirgince ifade ettiği bir takım açıklamaları, bu hareketin nasıl çarpık bir ruh haline itildiğinin bir kanıtı sayıyorum yalnızca. Yoldaş diyor ki, benim bu hareketteki örgütsel aksaklıklara, ilkesel veya kurallara ilişkin aksaklıklara, önderlik aksaklıklarına ilişkin eleştirilerim var. Eğer bunları ifade edersem, beni başkalarının platformuyla mı karıştıracaksınız? Demek ki gerçekten örgütte bu çarpık platform, bu çarpık ruh hali bir biçimde oluşmuş bulunuyor.

Ben yoldaşı ve tüm yoldaşları davet ediyorum. EKİM'in sorunları bütün kapsamıyla burada tartışılmalıdır. Tasfiyeciliği kavrama sürecinden başka bir şey olmayacaktır bu. Tasfiyecilik ancak bu zemin üzerinden kavranabilecektir. Kendimizde aksayanı kavrayamazsak, bizdeki aksaklığın sistemli bir ifade kazanmasını da anlayamayız. Bizde kökü olan bir şey, içimizden birilerinde bir sisteme, bir eğilime dönüşmüştür. Tasfiyeciliği böyle kavrayamayan marksist değildir benim nezdimde. Dolayısıyla da yoldaşın sıkıntı duyarak böyle bir istemi, bir rahatlık talebini dile getirmesi gerçekten anlamsızdır. Evet, burada EKİM'in sorunları tartışılmalıdır. Ben konuşmamda buna yeterince açık bir biçimde işaret ettim, önemle belirttim bunu. Bu harekette insanların hataya sürüklenmesinin gerisinde de EKİM'de ve önderlikte aksayan sorunların bulunduğunu söyledim. Bunu 5. yıl başyazısından beri de kamuoyu önünde döne döne tekrarlıyorum. EKİM'de aksayan önderliktir. EKİM'in örgüt problemi, doğrudan önderlik problemi ile bağlantılıdır.

Bugün o kadar tuhaf bir ikilem yaratılıyor ki, güya bazı yoldaşlar sorunlarımızın örgütsel olduğunu iddia ediyorlar. Biz ise, hayır sorunlarımız yalnızca ideolojik gelişme yetersizliklerinden kaynaklanıyor diyormuşuz. Bu çok kolay ve çok çarpık bir ikilemdir. Bunu bir kılıç darbesiyle çözmek hiç de zor değildir. Belgeler önümüzdedir. Buradaki 4 Mayıs 1991 tarihli mektubumdur. Mektup derlemesindeki ilk mektuptur. Bu mektupta bu hareket örgüt problemini çözemezse, inandırıcılığını kaybedecektir denmiştir. Demin Mart '91 tarihli MK toplantı tutanaklarını aradım, fakat bulamadım. O tutanakları bu ara yeniden okumadığım için bir kesinlik içinde iddia etmek istemiyorum. Ama benim orada da döne döne anlattığım şey bu oldu. Aslında benim I. Genel Konferansta döne döne anlatmaya çalıştığım da bu oldu. EKİM'in aciliyet kazanmış somut görevleriyle, EKİM'in belli bir genel perspektif içerisinde orta vadedeki genel sorunlarını, bu ikisini doğru bir biçimde bağdaştırabilecek bir bakışaçısıydı bu. Benim ideolojik atılım ihtiyacına yaptığım vurgu, hiçbir biçimde örgütsel ve politik gelişme ihtiyacını gölgeleyen değil, tersine onu anlamlandıran bir vurguydu.

Bunu yoldaşın tekine {Adil} orada da anlattım. Sen EKİM'in kavramlarıyla düşünemiyorsun dedim. Bu bir. İkincisi, konferansın döne döne tartıştığı, EKİM'de örgüt adımının son derece güncel, somut, acil bir sorun olduğu idi. Bu böyle olduğu içindir ki, ben de konferansın bu bilincini taşımaya devam ettiğim içindir ki, 4 Mayıs '91 tarihli mektubumdan itibaren, ideolojik atılım çerçevesindeki bir gelişme süreci ile bir yere gidemeyeceğimizi anlatmaya çalıştım hep. Burada vardır, vaktinizi almak istemiyorum. Ama bana bir hafta sonra 10 Mayıs '91 tarihli mektupla yanıt verilmiştir. Yanıtların altını burada çizmiş bulunuyorum. Hayır, eğer ideolojik atılım sorununu çözemezsek, biz hiçbir yere gidemeyiz, denmiştir. Okuyorum:

„Devrimci hareketin içindeki sosyalist potansiyeli gerçek anlamda hareketlendirecek ve ifadelendirecek tek şey, sözünü ettiğimiz yeni bir ideolojik atılımdır. Bu atılımın alanı ise bellidir. Tarihsel sorunlar. Devrimci hareketin kendisi bunu yapmaya müsait değil." Ve, biz bunu yapalım ki hem örgüt sorunlarımızı çözelim, hem devrimci hareketi toparlayalım, onlardan güç kazanalım, denmiştir. Bu benim 4 Mayıs tarihli mektubumdaki

perspektife karşı, MK'nın üçte iki çoğunluğunun 10 Mayıs 1991 tarihli mektupta ortaya koyduğu karşı perspektiftir. Alana da dikkatinizi çekerim. **Tarihsel sorunlar!** Burada bitmemiştir. Zincir burada, bu karşılıklı çatışma süreci burada bitmemiştir. Mesut yoldaş oturmuş bu mektuba cevap yazmıştır. Bu mektubun son bölümünden okunabilir. Demiştir ki; yoldaşlar biz devrimci hareketteki birikmiş potansiyeli, elbette, genel planda bir ideolojik mücadeleyle kazanabiliriz. Ama güncel planda, eğer biz devrimci politika ve örgütpratiğinde gerekli ilerlemeleri sağlayamazsak, zaafiyet içerisindeki devrimcilere güven veremeyiz. Onlar için toplanma merkezi haline gelemeyiz.

Bizi ideolojik atılım alanına kilitlemeye çalışanlara başka uyarılar da yapılmıştır. Olay burada da bitmemiştir. Bir ay sonra, 15 Haziran 1991 tarihli mektubumda konuya yeniden değinilmiştir. Dönedöne ideolojik atılım diyorsunuz, denmiştir, evet orta vadede hareketimizin gelişmesi, kaderi buna bağlıdır; ama kısa vadede örgütümüzün ilerleyip ilerleyememesi, örgütsel sorunlara müdahale gücü ve iradesi ortaya koyup koyamamasına bağlıdır. Eğer bunu yapamazsak, denmiştir, ideolojik atılımın gücüyle kazandığımız güç ve olanakları, örgütsel beceriksizlik nedeniyle kaybedeceğiz. Ve yaşanan da bu olmuştur. Bu bir kehanettir. Yaşanmıştır ve gerçekleşmiştir. Olay burada da bitmemiştir. Ben Türkiye'ye gelmiş örgütü dolaşmış, örgütün içinde bulunduğu durumu, vehameti görmüşümdür. Bundan büyük bir ürküntü ve acı duymuşumdur. Dönüp 5. yıl başyazısı olarak yazılması gerekenin bu olduğunu söylemişimdir. Bu sorun kamuoyuna açık bir biçimde örgütün önüne konmalıdır, demişimdir. Bu örgüt acilen bir örgütsel müdahale ihtiyacı içerisindedir, demişimdir. 5. yıl başyazısı yazılmıştır. Bu hareketin kadrolarında büyük bir heyecana yolaçmıştır. Bu hareketin kadroları nihayet gerekli müdahale yapılıyor coşkusu içerisine girmişlerdir. Fakat örgüt kadrolarının sahip çıktığı bu perspektif, bu heyecan, örgütün MK çoğunluğu tarafından boşa çıkarılmıştır, malesef.

Evet yoldaşlar, sorunlarımızın esası örgütseldir. İyi ama kim kime anlatıyor bunu? Bunu kim kime anlatıyor sahi? Bu belgeler yığını buradayken, tasfiyecilik, örgütü tasfiye edip örgüt kadrolarını örgüt sorunları karşısında artık isyan eder hale getirdikten sonra dönüp örgüt sorunu önemlidir dediğinde mi, örgüt sorunu kavranmış oluyor gerçekten? Peki ama bu belgeler neye tanıklık ediyor?

Sorunlarımız örgütsel niteliktedir yoldaşlar. Örgüt sorununu çözemediğimiz için, sorun dönüp içimizde ideolojik perspketiflerimizde bir tartışmaya, bir liberal dağılmaya yolaçabildi. Şimdi iki sorunla karşı karşıyayız. Temelde örgütsel sorunlarımızla ve o zemin üzerinde boy veren tasfiyecilikle. Dün sorunumuz tekti. Şimdi ikiye çıktı. Bu örgüt konferansı, bu iki sorunu birarada çözmek zorundadır. Çözemezse EKİM hiçbir yere gidemez.

Tüzük sorunu, Kasım yoldaş belirtti; "hukuk sorunu". Evet yoldaşlar, bu örgütün hukuku aslında, sayısız defa sorumsuzca çiğnendi. Fakat bizzat çiğneyenler bugün hukuk tartışması yapıyorlar. Bir arkadaşın (Adil) yazısında bunu gördüğüm zaman utanç duydum. MK'da tartışılmış bir meseledir. Yapılan hukuk tartışmasının çerçevesi konmuştur. Ama ilgili arkadaş almıştır, yazısında bunu hukukla siyasetin karşı karşıya getirilmesi ve hukukun hiçe sayılması ikilemi içerisinde ifade edebilmiştir. Bu aynı şeyi MK toplantısında da yapmıştı ve önemle uyarılmış, yoldaş yapma böyle bir şey denmişti.

Hukuk tartışması nedir yoldaşlar? Sorun şudur: Bir örgütün en üst organı onun konferansı ya da kongresidir. Onun seçtiği MK, o konferansın çizdiği çerçeveyi boşaçıkarırsa, kendi hukukunu tartışmalı hale getirmez mi? MK kendi hukuku adına bir konferansın hukukunu boşa çıkarma hakkına sahip midir? Evet yoldaş lartüzük, güzel! Ama ne olacaktır onun en temel maddesi biliyor musunuz? Bir hareketin genel çizgisi ve taktikleri, bir döneme ilişkin temel görevleri, onun konferans ya da kongrelerinde saptanır, denecektir o tüzükte. Devamla, kongre ya da konferansta seçilmiş MK, iki kongre ya da iki konferans arası dönemde, bu temel üzerinde, altını çiziyorum, **kongre ya da konferansın ortaya koyduğu bu ideolojik ve ilkesel temel üzerinde**, bu çerçevede örgütü yönetmek, ona önderlik etmek görev ve sorumluluğu ile yüzyüzedir, denecektir. Yani MK'nın hukuku, örgütün konferansı ya da kongresi çerçevesinde oluşur.

Peki yoldaşlar bu 10 Mayıs 1991 tarihli mektubu alınız. Yaptığımız konferansın karşısına koyunuz. Bu MK'nın yarattığı hukuk tartışmasının gerçek anlamını göreceksiniz. Buna çok kapsamlı bir cevap vermiş bulunuyorum. 24

Haziran 1991 tarihli mektubum buradadır, o ünlü mektubum. İlk defa bu konferansa sunulmuştur, bu mektup. O mektup tüzüğün hazırlanmasında, bu örgütün deneyimlerinden yararlanma konusunda bize müthiş bir kaynak vazifesi görecektir, buna inanıyorum. Evet, orada leninist normlar, o çerçevede hukuk savunuluyor. MK'nin bazı üyelerinin aklına yatmıyor diye bir örgütün iradesinin öyle kolayından boşa çıkarılamayacağını anlatıyor. Bu hareketin konferansını „yalan"a çevirenlerin bu hareketi yönetmeye hakları olmadığı, buna rağmen, yönetmeye kalkmaları durumunda bunun bir yüzsüzlük olduğu anlatılmaya çalışılıyor. O mektupta müthiş bir hukuk dersi vardır. O mektupta hazırlayacağımız tüzüğe geniş bir zemin vardır. O mektupta deneyimler vardır. Yalnız o mektubu değil yoldaşlar, dönün, Cihan yoldaşı bu açıdan çok tartışan bir başka eski yoldaşa '88 Ağustosu'nda verilmiş yanıtı okuyun. (...)

Bu konuda vaktinizi almak istemiyorum yoldaşlar. Hem 24 Haziran 1991 tarihli mektubum, hem de MK tutanaklarının 6. bölümünde verdiğim yanıtlar bu konuda yeterince açık ve kapsamlıdır. Bu örgütte en az yetkili olan, en az hukuksal yetki kullanabilen bir devrimciyim ben. O orada bütün kapsamıyla anlatılmıştır. Ama orada bir bürokrat tanımı vardır. Onu anlamınızı öneriyorum. Oradaki o „bürokrat" tanımı çok dikkate değerdir. Önderlik düzeyinde bürokrasi, ideolojik ve siyasal sorumluluklarını bir yana bırakarak ve örgüt yetkisinin arkasına sığınarak iş yapmak davranışıdır. İşte bu tipik bürokrasidir. Bunu yapan tipik bürokrattır. Halbuki MK bir önderlik düzeyidir yoldaşlar. Önderlik kendini ideolojik siyasal kapasiteyle ortaya koyar. Hukuk bunu kolaylaştıran araç ve olanaklardır. Lenin'de önderlik tanımı çok vecizdir; önderler der, gücünü teorik birikimden, ideolojik kuvvetten, siyasal tecrübeden, manevi otoriteden alırlar. Bunu gösterebilen bir önderlik zaten geniş yetkilerle de donatılır devrimci bir örgüt tarafından. Ve o yetkiler sağlıklı bir tarzda kullanılır.

EKİM önderliğinde başından itibaren sorun budur yoldaşlar. Bu konferansa önerdiğim gündem maddeleri içinde vardır. EKİM'de önderlik problemi benim için, bu konferansın temel gündem maddelerinden biridir. Ben bunu daha başından ifade ettim. Salt EKİM'de önderlik problemi de değildir bu. EKİM'de önderlik probleminin temel halkası, önderlik düzeyinde ideolojik-siyasal kapasite ortaya koyamayanların, keyfilik alanına kaçışından ibarettir... Okan meselesinin gerisinde yatan budur. Konferansta yenilgiye uğratılanlar, konferans sonrasındaki MK toplantısında yenilgiye uğratılanlar, dönmüşlerdir, 10 Mayıs '91 tarihli mektupta yeniden bu hareketi belli tuzaklar içerisine çekmeye çalışmışlardır. Evet, en başta Hüseyin yoldaşı eleştiriyorum. Bunların farklı fikirlerine tahammül mü edilmemiştir? Adil yazdığı yazıda bunu bana söylüyor. Ama benim burada MK'ya yazılmış mektuplarım var. Örneğin 4 Mayıs tarihli mektubum. Orada, iki ayda fikir değiştirmek bir tutarsızlık olsa bile herkesin hakkıdır; ama MK üyelerimizi bu farklı fikirlerini bir an önce MYO'da, örgüt ve kamuoyu önünde ortaya koymak görev ve sorumluluğu beklemektedir; bu bir yanıyla bir zenginliktir, öte yanıyla bu örgütteki iç mücadele için iyi bir olanaktır, denmiştir. Bunu diyen bir yoldaş mı bu örgütte farklı fikirlere tahammül etmiyor. „Kekeme"liğe ilişkin düşüncelerimi 24 Haziran '91 tarihli mektubumda ortaya koymuşum. Bu konuda da sözü uzatmak istemiyorum. Ama 4 Mayıs '91 tarihli mektup buradadır. Yoldaşlar, hangi yoldaş fikirlerini yazdı da (ama birlik sorunu, ama legalizm cereyanı alanında gösterdiği zaafiyet, ama bir başka bir sorun), hangi yoldaş görüşlerini oraya koydu da yayınlanmamazlık edildi. *İşçi Hareketi ve Devrimci Hareket*'e ilişkin olarak bunun yapıldığı Nesimi'nin yazısında iddia ediliyor. Fakat belgeler buradadır. {Cihan'dan Adil'e 15 Haziran 1991 tarihli mektup.} Belgesi okunduğu zaman kimin ne hale geleceğini beraber göreceğiz.

Hukuk tartışması bu örgütte önemlidir. Tüzük tartışması önemlidir. Tüzük, ideolojik-politik bir muhtevanın belli kurallar sistematiği içerisinde ifade edilişidir. Lenin'de çok veciz tanımlar vardır bu konuda. EKİM'de bugüne kadar belli ilkeler ve değerler için uzlaşmaz bir mücadele yürütülmüştür. Bu mücadele, tam da EKİM'in hukukunun oluşması mücadelesidir. Daha önce de örnekledim. Bazı yoldaşlar net bir biçimde, tok bir biçimde, bu bizim hakkımızdır diye konuşabiliyorlar. Demek ki bu EKİM'de artık bir biçimde kazanılmış bir haktır. Tüzüğümüzde örnek bir biçimde ifade kazanacaktır. Eğer bu içeriği kazandıramazsanız örgüte, tüzük bir kağıt parçası haline gelir. Oraya her türlü kural yazılır. Dikkat ediniz, geleneksel partilerin tümünün de mükkemmel tüzükleri vardır. Ama bunun hiçbir içeriği ve örgüt yaşamında hiçbir geçerliliği de yoktur.

Bir başka noktayı belirtmek istiyorum. Adil bir konuşma yaptı. Konuşmasında ifade ettiği belli noktalar son derece önemlidir. Bir; EKİM'in pratiği onun ideolojik bakışaçısını sorgulamayı gerektirir (teorik-pratik bütünlüğü içerisinde ifade etti); pratiği aksıyorsa teorisine dönüp bakmak gerekiyor, dendi. İki; EKİM, Marksizmin temelleri üzerinde duruyor mu? konferans, buna yanıt vermelidir, diye soruldu. EKİM'e bu soru soruluyor yoldaşlar. Bu hareketin bir üyesi ve bir MK üyesi, EKİM'e bu soruyu soruyor.

Üç; altmış-yetmiş yıllık bir geçmiş süreç içerisinde, politika ve iktidar perspektifi içerisinde örgüt sorunuyla bağı kuruldu. Politika ve örgüt pratiği perspektifi içerisinde, sol hareketin yaşadığı dağılma EKİM'de nasıl yankılanmaktadır? Soru böyle sorulduğu zaman, işte tam da bu noktada, TKP-ML Hareketi gibi devrimci bir örgütten, gevşek bir yurtdışı mülteci çevresi yaratanlar ile, TDKP gibi dağılmış bir örgütten EKİM gibi (bugünkü tasfiyecilerin bile hala Türkiye'deki en ileri örgütü deme durumunda kaldıkları) bir örgütü çıkarmak başarısı gösterenler arasındaki derin farklılık ve bu farklılığın kökleri üzerine, burada meşru ve kapsamlı bir tartışma alanı oluşacaktır.

Bu konuda Adil'den öğrenebileceğimiz tırnak ucu kadar bir şey yoktur. Örgüt sorununa bakış sözkonusu olduğu zaman Adil'in söyledikleri, bu hareketin önderlik kadroları içerisinde her zaman gülümsemeyle karşılanmıştır. Bunu da artık belirtmek zorundayım. Kendisi bu konuda örgüt sorununa ilişkin olarak en son konuşacak yoldaşlardan biridir. Çünkü son iki yıl içerisinde EKİM'i legalist tasfiyeci cereyanının içine hep çekmeye çalışmıştır. Örgüt sorunu bu kadar önemlidir de, örgütle ilgilenen MK üyeleri bu örgütü yaratmada müthiş bir araç olan ve tasfiyeciliğin en uğultulu döneminde tercih edilen illegal MYO'yu neden kullanamamışlardır? Neden bugünkü tirajı, 5 yıl önceki tirajıyla, yani EKİM bir avuç insandan ibaretken ulaştığı tirajla aşağı yukarı aynı düzeyle kalabiliyor? Çünkü bu arkadaşlar için bunun fazla bir değeri yok. Onlara bir an önce legal bir siyasal organ lazım. Onlara bir an önce tersanelerde, bütün işçi mahallelerinde dernekler lazım. Onlara bir an önce HEP içerisinde mevzilenmek lazım. Onlara bir an önce devrimci hareketle ayrım çizgilerini ortadan kaldırarak liberal bir birlik perspektifi içerisinde gevşemek lazım. Dün gevşek bir yurtdışı grubu yaratanlara, bugün gevşek bir yurtiçi EKİM'i lazım.

Böylelerinden örgüt konusunda öğrenebileceğimiz hiçbir şey yoktur. Böylelerinin pratiği de ortadadır. Bu tam bir tasfiyeci pratiktir. Kendi bölgelerinde taş üstünde taş kalmamıştır. Buradaki delege topluluğunu alınız somut olarak kağıdın üzerine yazınız. Adana delegesi yoldaş ve yurtdışı delegesi yoldaşları çıkarınız. Gerisi hep İstanbul kadrolarıdır. Gerisi aslında hep İstanbul'un temsil edilmesidir. Çünkü tasfiyeci perspektifler, örgütte de tasfiyeci bir dağılmaya yolaçmıştır. Belli bölgeler tasfiye olmuştur. Evet, bu kadar.

Bu örgütte, örgüt sorunları iki yoldaş tarafından yazılmıştır. Biri Cihan yoldaştır, öteki S.Engin yani Nesimi yoldaştır. Ama altını çizmek istiyorum. Artık bunu da ifade etmek istiyorum. Nesimi yoldaşın örgüt sorunu üzerine yazdığı her yazı benim evimde yazılmıştır. Yoldaşı çok özel bir tarzda bu konuda teşvik etmişimdir. Çünkü örgüt sorununun taşıdığı hayati önemin bilincindeydim. O yoldaş emeğini kullanmıştır, o yazıları yazmıştır. Hareketimize çok anlamlı bir katkı da olmuştur. Bu MK'yla en gerilimli dönemde *Komünist Bir Siyasal Sınıf Örgütü İçin* yazısının girişinde bunu belirtmeyi de bir vicdan borcu bildim. Ama örneğin Adil yoldaş ne yapmıştır? Adil yoldaş örgüt sorununun bizim için en güncel ve pratik olduğu bir dönemde Türkiye'ye gelmiştir de önüne çektiği sorun, Arnavutluk olmuştur. Arnavutluk sorunu üzerine hala kimsenin görmediği yazıyı yazmıştır. Oturmuştur, arkadan *Devrimci Hareket ve İşçi Hareketi*'ni yazmıştır da, Doğu Avrupa'daki çöküşün devrimci hareket içindeki yapay ayrılıkları nasıl da ortadan kaldırdığı, bir birlik olanağının nasıl da oluştuğu üzerine yazılar yazmak gereği duymuştur. Demek oluyor ki bu hareketten ideolojik kopuş platformunu kaleme almıştır. Bunu ilk defa söylemiyorum yoldaşlar. Anında yazmışım, belgesi şimdi önünüzdedir. (15 Haziran 1991 tarihli mektup). Yeni bir şey söylemiyorum. EKİM'de örgüt sorununun en acil olduğu, bu örgütü en bunalttığı bir dönemde, EKİM MK, X ile birlik sorunu ile ilgilenmiştir de, Cihan ve Mesut yoldaşlar üç bin kilometre öteden hep örgüt sorunuyla ilgilenmişlerdir. Hep bu hareketin politik perspektifleri, bu çerçevede pratik görevleriyle ilgilenmişlerdir. Bu pratik, bu tutum bu derece açık iken, bütün bu açıklığa rağmen, burada tasfiyecilik kalkıp, örgüt problemini kendi tekeline alacaktır! Bizim gibi devrimciler buradayken, bu belgeler de ortada duruyorken, birileri bunu başaracaktır!

Bunalımlı küçük-burjuva "solcu"luğu: Tasfiyeci kişilik

Tasfiyecilik tasfiye edilmiş bulunuyor. Bugün, artık yeni dönemin gelişme ihtiyaçlarına yanıt verebilecek bir örgütsel şekilenmenin önü her yönüyle açılmış bulunmaktadır. Daha güçlü adımlar atmanın ve partiye yakınlaşmanın öngününde bulunuyoruz.

Tarihsel önemde bir evrede bulunuyoruz. Devrimci harekette, arayışların, ideolojik ve örgütsel kargaşanın, belirsizliğin, toplam olarak tasfiyecilik ve bunalımın etkilerini sürdürdüğü bir dönemdir bu. *„Toplumda ve devrimci harekette yaşanan ve sol hareketi tasfiyeci bir dağılma ile yüzyüze bırakan gelişmelerin, yaşayan bir varlık olarak EKİM'de az-çok yankı bulmaması düşünülemezdi." (Solda Tasfiyeciliğin Yeni Dönemi)* İçimizde çıkmış tasfiyeci tortuyu tasfiye eden EKİM, belirlenmiş politik ve örgütsel hedeflere ulaşmada, gelişme ve ilerleme yolunda bir dönüm noktası geride bırakmış bulunuyoruz.

Gelecek dönemi güçlü bir ideolojik hamle ve örgütsel sıçrama ile karşılamak, ilerlemenin yolunu, politik ve örgütsel gelişme yolunu, güçlü bir hamle ile hazırlamak görevi ile karşı karşıyayız. Bu hazırlığı daha ileri mevzileri kazanmak olarak anlamalıyız.

Yeni dönemi tasfiyeci ayak bağlarından kurtularak karşılayacak olan bizler, işimize, geride kalan dönemi bütün yönleri ile anlamak ve aşmak perspektifiyle başlamalıyız. Ancak eleştirmek ve anlamak yetmez, yetinecek de değiliz. Yeni dönemin politik ve örgütsel çalışma ihtiyaçlarını da net ve kesin bir biçimde izah etmek ve ortaya koymak durumundayız. Bu, politik ve örgütsel çalışmanın düşünsel temelleri ve esaslarını ortaya koymak anlamına da gelir. Bu, ideolojik bir hamle ve aynı anlama gelmek üzere, düşüncede yenilenme, çalışma üslubunda değişme ve toplam olarak örgütsel hamle anlamına gelecektir.

Yeni dönem **atılım dönemi** olacaktır. Ve kendisini çalışma tarzında, alışkanlıklarda, politik faaliyette ve toplam olarak yenilenmede ifade edecek; giderek gelişecek ve derin kökler üzerinde yerleşerek sağlamlaşacaktır.

Yeni dönem atılım dönemi demektir.

*

* *„Devrimci siyasal mücadelemizin bir dönemine damgasını vuran küçük-burjuva devrimciliğinin bir dizi grup ve çevre şahsında uzun ve karmaşık evrimini gelinen aşamada küçük-burjuva reformizmi olarak noktalaması"* nın (agy) bir dizi nedeni bulunuyor. Devrimci hareketin en temel **ortak** özelliği, küçük-burjuva sınıf yapısı ve ortamıdır. Bugün yaşanan tasfiyecilik bu sınıf yapısı ve ortamının ürünüdür. Yükseliş döneminde moral ve güç kaynağı olan küçük-burjuva sınıfsal zemin, bugünlerde temel bir bunalım etkenidir. Sınıfsal özellikleri bakımından dayanıksız ve takatsiz olan küçük-burjuva katmanlar, yenilgi döneminde ve günümüz ortamında hızlı bir çöküş ve dağılmanın ana unsurudurlar. Bunun sonuçları sol hareketin bünyesinde çok ağır ve çok yönlü olarak yansıdı, yaşandı ve yaşanıyor.

Devrimci hareket geçmişin köklü ve kapsamlı bir değerlendirmesini yaşamadı. İşçi hareketinin yükselişinin sağladığı ek avantajlarla geçici ve sahte bazı „yenilenme" girişimleri ile toparlanma çabaları içine girdi. Ne ki, dayandığı sınıfsal temelolan küçük-burjuva katmanların güçsüzlüğü, mücadele istek ve aktivitesini büyük ölçüde kaybetmesi, yorgun, yılgın ve güvensiz oluşu, aşırı ihtiyatlılık göstermesi, ek bazı sorunlar da yarattı. Kolay yoldan güç kazanmaya alışkın devrimci harekette, dayandığı sınıfın yorgunluğu ve güvensizliği, bunalım öğelerini güçlendiren ve çoğaltan ana etken oldu.

Ancak günümüzdeki tasfiyeciliğin bazı özgün yanları da bulunmaktadır.

1984'lerde başlayan Kürdistan'daki gerilla savaşı, gelişip güçlenerek 1987'de işçi hareketindeki canlanma ve atılımla birleşti. Buna öğrenci hareketindeki kısmi ve zayıf canlanma da eşlik etti. 1987-1990 yılları her yönüyle yeni bir dönemi ifade ediyordu. Bu dönemde, işçi eylemleri büyüyerek gelişti ve daha ileri biçimler kazandı.

Kürt hareketi ise toplumun gündemine güçlü bir şekilde gelip yerleşti. Bütün bunlar devrimci saflarda ilgi, umut ve heyecan yarattı.

Bu aynı yıllar uluslararası planda gerici rüzgarların güçlü bir şekilde estiği bir dönemdir. Fakat dünya çapında bu gelişmelere rağmen devrimci hareket, toparlanma çabalarını az-çok yeni güçlerin elde edilmesiyle devam ettirdi. Bu, aynı zamanda, devrimci hareketin sorunlarını örtmeye ve gizlemeye çalıştığı bir dönemdir de. Ancak '90 yılının sonuna gelindiğinde „değirmenin suyu bitmiş"ti. '91 yılına girildiğinde işçi hareketi eski hızını ve genişliğini kaybetti; nispi bir durgunluk ve gerileme dönemine girdi.

İşçi hareketindeki gerileme, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki çöküş, Kürt ulusal hareketinin tersten etkisi ve düzenin „ehlileştirme" ve „ezme" politikası hep birarada ve her biri kendi yönlerinden, devrimci hareketi kıskaca alarak ağır ve derin bir bunalıma soktular. Bütün bunlar sol hareketin bilinen temel zayıflıkları ve bunalım zemini ile birleşince, devrimci hareket, tasfiyeci bir sürece girmiş oldu.

** „Toplumda yaşanan ve sol hareketi tasfiyeci bir dağılmayla yüzyüze bırakan gelişmelerin, yaşayan bir varlık olarak EKİM'de az-çok yankı bulmaması düşünülemezdi. Bu değil tersi anormal bir durum olurdu."* (agy)

Hareketimiz 1987 yılında „geçmişin köklü ve kapsamlı bir değerlendirmesi" ihtiyacına dikkat çekerek ve „geçmişten, geleneksel hareketten, ileriye doğru bir sıçrama" yaparak ortaya çıktı. '90 yılına kadarki dönem bizim için „bir ilk ideolojik, politik ve örgütsel şekillenme sürecidir. En elverişsiz koşullarda siyasal yaşama girmemize rağmen, ideolojik gelişmemizin gücü ve dinanizmi, bizi '90 yılı tamamlandığında, I. Genel Konferansımızı toplayacak örgütsel düzeye ulaştırabilmişti."

İdeolojik gelişmemizin gücü, ve halkçılığın ulusal ve evrensel temellerine yönelttiğimiz ideolojik saldırı işçi hareketindeki gelişme ve büyümenin yarattığı umut ile birleşince, bugünden baktığımızda, sağlam devrimcilerin yanında saflarımıza bazı geçici yol arkadaşlarının, „abbas yolcular"ın da akmasına yolaçtı.

Bu öğeler, hareketimizin ideolojik çizgisini anlamakta, yaşama geçirmekte isteksiz ve yeteneksizdiler. İdeolojik gelişmenin şiddeti ve işçi hareketindeki canlanmanın yardımı ile gelen bu küçük-burjuva öğeler, „solda ters akıntı"nın başlaması ile hemen sağa-sola yalpalamaya başladılar; hızlı bir çözülme yaşayarak liberalleştiler ve tasfiyeci-gerici bir konuma kaydılar.

Bu tasfiyecilerin sınıfsal özellikleri ile doğrudan ilgilidir. Ara bir sınıf olan küçük-burjuvazi zayıf, güçsüz ve sürekli çözülmeye uğrayarak dağılan ve çoğalan bunalımlı bir sınıftır. İktisadi ve politik özelliklerinden dolayı iktidar olma gücü yoktur. Proletarya ve burjuva egemen sınıf arasındaki güç ilişkisinin değişmesine göre sürekli değişken bir politik tutum sergiler.

Dün EKİM'in misyonu üzerine yemin edenler ve işçi sınıfının tarihsel rolüne „inanan"lar, karşı-devrimin ilk ciddi baskı ve saldırısı karşısında hemen yüzgeri edebildiler. Anlaşılır bir olgudur bu. Bunlar ihtilalci bir örgütsel konumlanışa ve faaliyete uygun düşmeyen, güçsüz ve soluksuz küçük-burjuva unsurlardı. Ağır siyasal koşullar altında ihtilalci bir örgüt yaratmanın güçlüklerine ve işçi sınıfı içinde çalışmanın zorluklarına dayanamazalardı. İlk terslikte işçi sınıfına olan inançlarını yitirmeye ve küçük-burjuvazinin „ihtilalci"liği ve „eğitilmiş"liğini hatırlamaya yatkınlardı. Güvensiz, zayıf ve zorluklar karşısında dayanıksızlardı. Rüzgara göre yön değiştirmeye hazır öğelerdi bunlar.

Küçük-burjuva devrimcisinin bu tipi işçi sınıfına güvenmez. „Şimdi örneğin" der, „bizim örgüt ve politika sorunlarına yönelişimizde baz aldığımız şeyler, işçi sınıfına ilişkin olarak, komünist bir örgüttün işçi sınıfı örgütü olması ve sınıf temelinin işçi sınıfından oluşması vurgumuz" doğrudur. Ve devam eder; „şöyle bir örnek vermek istiyorum" diyerek asıl meramına gelir: „Evet, Türkiye'de düzene ve rejime muhalefet edebilecek, düzeni yıkabilecek ve ona alternatif olabilecek yegane toplumsal güç işçi sınıfıdır." Ama bu sınıftan kazandığımız güçlerle „bu toplumu, bu sınıfı dönüştürmek ve istediğiniz düzeye getirmek mümkün olmaz." Sınıfı örgütlemeyi ve en ileri unsurlarını kazanarak örgütlemeyi „bir devrim durumu öncesine yaklaşma"ya havale eder. Zira ona göre, onlar „o nüveler aniden serpilecektir ve onu alıp götürecektir, çoğalacaktır." Devrim öncesinden „o nüveleri istediğimiz duruma getirme"yi olanaksız bir çaba olarak görür. Burada iddialıdır. Zira bu "uvriyerizm" olacaktır. Çünkü, işçi sınıfı „burjuva toplumunun bir sınıfıdır" ve herşeyi bu burjuva topluma göre şekillenmiştir. Beyinleri esir alınmış, ruhları teslim alınmıştır. İşçileri örgütlemek zordur ve küçük-

burjuva devrimci tipi tövbelidir buna. Mevcut koşullara ve sınıfın verili bilincine teslim olan bu tipler, bu tipik kuyrukçu öğeler, sınıf içinde uzun soluklu ve azimli, sabırlı bir çalışma yürütme gücünü gösteremezler. Onlar için işçi sınıfının ve ileri unsurlarının mevcut bilinci bir veridir.

İdeolojik donanımlarının sağlam olmadığı hemen açığa çıktı. Bilimsel bir kavrayıştan ve sınıf tutumundan yoksunlardı. İşçi hareketi yükseldiğinde „misyon" inançlarını tazelerler; zayıfladığında ise tersini yaparlar. Kürt ulusal hareketinin gücü karşısında „HEP"li olmaya hazırdırlar; düzenin baskısı şiddetlendiğinde „legal olanak"ların faziletini hatırlayabilirler. Güçlü olduğumuzu düşündükleri zaman devrimci hareketi aşağılarlar, tersi durumu varsaydıklarında ise „komünist güçler" aramaya koyulurlar vb. vb.

Dış baskılar karşısında örgüt saflarındaki küçük-burjuva yabancı öğelerin tasfiyeciliğe soyunmalarının sınıfsal mantığı ve ideolojik çözülmeye, çürümeye uğramalarının sonucudur bu. Hareketimizin yabancı öğelerden temizlenerek arınmasıdır da diyebiliriz buna. Bunlar bunalımlı bir sınıfın, dağılma ve çökme sürecine giren ve bunu tasfiyecilikle tamamlayan küçük-burjuva tortusudur. Ve hareketimiz bunlardan arınarak saflarını sağlamlaştırmakta ve ilerlemekte güçlü ve önemli bir adım atmıştır.

Devrim adına „devrimi, güçlerini ve araçlarını yeterince ciddiye almayan" ve bunu rahatlıkla, sıkılmadan itiraf edenlerin bulunduğu ve ortalıkta dolaştığı bir dönemde, bir ülkede yaşıyoruz. Dün „yetersizlik" ve „ciddiyetsiz"liklerini itiraf edenler, bugünlerde „resmi çizgimize kalırsa" diye başlayıp „başaramadıklarını" gizleme ve önemsizleştirerek örtme yolunu seçmiş bulunuyorlar. Dün düşmanın ilk küçük çaplı saldırıları karşısında bunalarak „alabildiğine dağıtmış" olanların, bugünlerde, ayakta durmaları ve gericilik, çözülme günlerinde, sol hareketteki dağılma ortamında, işçi hareketindeki durgunluk koşullarında sistemli ve düzenli çalışmada, adım adım mevziler kazanmada ısrarlı olmalarını beklemek mümkün olmuyor. Düşman saldırıları karşısında sarsılmış ve çözülmüş kişilikler olarak böyleleri, örgütü inşa görevine sırt çevirişin ve „çözümsüz", „üretken olmayan", zorluklar ve görevler karşısında „dağılan" ve bir atımlık barutu olan dönemsel ve soluksuz küçük-burjuva devrimci tipinin en kötüleridir.

Böylelerinin „beyni esir alınmıştır", kötürümleşmiştir. „Ruhları teslim alınmıştır, yürekleri dev organizasyonlar şeklinde karşılarında duran burjuva toplumun karşısında ezilmektedir." Şimdi bu tiplerin, kişilikleri dumura uğramış ve bilinçleri parçalanmış „bu insanların" dönemin zorluklarına karşı dayanıklı olmaları beklenemez. Dahası da, hafızalarını yitirmiş ve gelişmeleri tıkanmış bu „devrimci tip"ler, dönemin görevleri karşısında zayıf ve hazırlıksızdırlar. Böyle olduğu için de politik ve örgütsel görevleri hayata geçirebilecek, örgütü ve devrimi örgütleyebilecek özelliklere ve kişiliğe sahip değillerdir.

Devrimi örgütlemeye hazırlıksız olanlar genel bir kural olarak sızlanırlar ve „dönemin, görevlerin zor olduğunu" söyleyerek şikayetçi olurlar. İlk fırsatta, „biz kadrolardan ve faaliyet içindeki militanların durumundan şikayetçiyiz" derler. Eğer bu yetmiyor ve onları tatmin etmiyorsa bir adım daha atarlar ve „ama genel olarak şikayetçi olunması gereken şey, EKİM'in örgütüdür" demeye başlarlar. Her durumda ve zorlukta „şikayetçi" olmaya, sağa-sola yalpalayarak sızlanmaya ve „palyatif" önlemler sıralamaya başlarlar. Bu da yetmezse, kendilerinden de şikayet etmeye başlar ve „gerçekleri olan somut gerçekleri", „yetmezlikleri"ni, hatırlatarak düzeysizliklerini ve bunalımlarını gizlemeye çalışırlar. Kişilik çözülmesi ve dağılmasını yaşayan böyleleri, bu dönemsel „devrimci tipleri" hep şikayetçidir. Dönemden döneme, sorundan soruna ve güçlükten güçlüğe şikayet gerekçeleri değişir. Fakat sızlanma ve yakarışlar hiç bitmez; bir tek bu sürekli ve değişmezdir. Militandan şikayetçidir; örgütten şikayetçidir; ve en nihayet gizleyemediği yer ve zamanda, kendinden şikayetçidir.

Rahat günlerin, emirlerle örgüt yönetildiği dönemin, hazır ve oturmuş örgütsel yapının ve eğitilmiş kadroların varolduğu koşulların tipleridir bunlar. Ellerine geçen her olanakta bunu anımsar ve talep ederler. Olmadığı yerlerde ise kusurları devrimin „maddi güçlerine" yüklemeye hemen hazırdırlar. Bunlar kendilerini anlamak, çözümlemek ve tanımlamaktan özenle kaçınırlar. Zayıflıkları ve yönelimleri konusunda, çok sıkıştıkları zaman veen fazla „genelolarak" konuşmayı ve tanımlamayı severler. „Somut gerçekleri" üzerine somut çözümlemeler yapmaya gelemezler. Bu kişilik haklarına dayanılmaz bir saldırıdır. Ve hemen „adalet! adalet!" haykırışları ile vicdanlara seslenmeye ve kendilerini acındırmaya, „puan toplama"ya çalışırlar. „Onur" ve „şeref" üzerine ahlaki nutuklar çekerek „zulme

uğramış mazlum" pozlarında ortalıkta dolaşmak ve kulaklara fısıldamak pek sevdikleri bir yöntemdir. Herşey mübahtır böyleleri için. Yeter ki „haklı oldukları" ve „hakarete uğradıkları" anlaşılsın! Yeter ki „bu kadar yaşa gelmiş olmalarına rağmen", „çocukları eğitme"ye mecbur bırakıldıkları ve sebebinin „bir zalim" olduğu anlaşılabilsin! Yeter ki anlaşılsın! Gerisi mi?...

„Zenginlik" hayranıdır bu tipler. Görevlerini yapmazlar. Randevularını ve örgütsel görevlerini savsaklarlar. En çok eleştirdikleri „bir gevşekliğin, laçkalığın, liberalizm ve başıbozukluğun"un baş sorumlusudurlar. Fakat en çok da onlar şikayet ederler bundan. Hatırlatıldığında ise, „hayatın karmaşıklığı ve zenginliğini anlayamamak"la eleştirirler karşılarındakini. Zenginlik bunlara göre mazaret ve bahane çeşitliliğidir. Dolayısı ile bir „zenginlik teorisi"dir tutturur giderler. Zayıflıklarının, liberalizmlerinin ve başıbozukluklarının üstünün örtülmeye çalışıldığı bir zenginliktir bu. Eleştirildiklerinde ve „neden" diye sorulduğunda ise „ben de bunu merak ediyorum" diye şaşkın cevaplar verirler ve devam ederler: „Ama bu öyle bir şeydir ki; boğulup gidiyoruz hayhuyun içinde."

Devrimci görevlerini yerine getirecek özellik ve hazırlığa sahip olmayan sıradan küçük-burjuva devrimcileridirler. Ya görevlerini birilerine devrederler veya başarısızlıklarını üstüne yıkacakları „suçlu" birilerini ararlar. „Evet" derler, „ben kendi çalışma alanımın ötesinin ne bilgisine sahibim, ne de onların sorunları diye sorunlarım vardır. Bu aynı şey tersten de vardır. Benim çalışma alanım benim sorunumdur". Sıradanlığın ve amatör devrimciliğin bir itirafıdır bu. Ama aynı zamanda, zavallılığın birilerinin zayıflığı ile mazur gösterilmeye, anlaşılabilir ve kabul edilebilir olarak gösterilmeye çalışılmasıdır da. Kendi zayıflıklarını çözümlemekten itina ile kaçınırlar. En fazla toplam içinde izah etmek eğilimindedirler. Üstlerine gidilir ve „kafaları bozulursa", „toptan aksayan bir şey vardır; dolayısıyla kimse pürü pak değildir. Kimse onun dışında değildir" diyerek işin içinden çıkarlar. Daha da fazla ısrar ederseniz „yani biz yapamadık ama nasıl yapılacağını teori içermeliydi" der ve „biraz da teori" hatalıydı da karar kılarlar.

Herşeyi eleştirebilirler; buna her zaman hazırdırlar. Ama bir tek sorunu, zayıflık ve sıradanlıklarını, artçılıklarını tartışmaya ve kabullenmeye hazır değillerdir. Zorunlu itiraflarının ise gerçek anlamı üzerinde düşünmezler bile. Zira, zorda kaldıklarında sağa-sola kaçmak için ve düşünmeden söylenmiştir onlar. En fazla ise zayıflıklarını gizleyemediklerinde kabul edilmiş gerçeklerdir onlar. Erdemin vesilesi yapmaya ise hazırdırlar bunları. „Yetersizliklerimizi teslim ettik", „kimse özel bir çaba içinde olmasın" diyerek erdem gösterisi yaparlar, fakat örgütün ve yoldaşlarının önünde izahına ve çözümlenmesine yanaşmazlar. Dahası bloke etmeye çalışırlar. Zira „onur"larına düşkündürlür!..

Bu, küçük-burjuva devrimciliğinin bunalımlı tipinin bireyciliğidir.

Devrimci kişilik yapısındaki zayıflıkların ve aşınmanın göstergesidir. Bunalımlı kişiliklerdir bunlar. Zayıflıkları ve yetmezlikleri temelinde kendilerini eğiterek yenilemeleri yerine örgüte, kadrolara ve beraber çalıştıkları yoldaşlarına yönelerek zayıflık ve başarısızlıklarını onlarla izah etmeleri genel eğilimleridir. Sonuçta ise, „resmi çizgimize kalırsa" diye başlayarak doğrudan örgüte yönelmeleri şaşırtıcı değildir. Zira zayıflık ve güçsüzlüklerini „koca bir sistem" olarak gördükleri örgütle açıklamaları genel kural olarak alışkanlıklarından biridir.

Zayıf kişilikler, güçlü bir örgütsel yapı ile ortaya çıkmanın belirleyici olduğu bir dönemde bu görevden yan çizer ve kaçarlar. Bir dizi bahane ve gerekçenin arkasına sığınarak bir çeşit örgütsüz durmayı seçer ve savunurlar. „Yetersizlikleri"nin itirafı gerçeklerini anlatsa da, burda, örgütü ve bu anlama gelmek üzere devrimi örgütlemekten kaçışı gizlemeyi hedefler. Dolayısı ile yetersizliklerinin gösterilmesine dayanamazlar ve özel bir tepki gösterirler. „Biz zayıflıklarımızı teslim ettik. Size de ne oluyor?!" dercesine haykırmaya başlarlar. Küçük-burjuva devrimciliğinin bu tipi kendi „somut gerçekleri"nden özel olarak kaçar. Yetersizliğini kabul ettiği yerde ise sorunların asıl özünü gizleme, örtme, daraltma ve örgüt aleyhine kullanmaya hazırdır. Koşullarının olgunlaştığını düşündüğü yer ve zamanda ise açık bir tasfiyeciliğe ve gericiliğe baş vururlar. Örgüte karşı tasfiyeci bir kampanya başlatırlar.

Böylesi „kadrolar" düzenin baskıları karşısında çözülmeye uğramışlardır. Dayanıksızdırlar. İddiasız, sıradan ve kuyrukçudurlar. Gelişmelerin arkasından sürüklenirler, ona yön verip etkileme ve örgütlemede ısrarlı ve sebatkar değildirler. En fazla bir iki yıl içinde tam bir çözülme ve çöküşe düşerler. Hep „yukardan" yardım dilenirler. Eğer yönetici iseler

en yetkin olan yoldaşlarından beklerler. Onun her şeyi kısa zamanda ve çarçabuk çözeceğini sanırlar. Gerçek yaşamda böyle olamadıklarını gördüklerinde de „taptıkları"nı „tepmeye" başlarlar. Artık, o her belanın müsebibidir. „Fakat yoldaşa kalırsa..."larla başlayıp herşeyi onla izah etmek ve kampanyalar açmak kolaydır! Bu gerici kampanya zorluklardan yılmanın ve geriye düşüşün, devrimden kaçışın bir ifadesidir. Yetmezlik ve sıradanlığın gizlenmeye çalışmanın aracıdır yalnızca. Zira, böyleleri „kişi olarak birşeyler yapma ve kişi olarak da söyledikleri(yle) birşeyleri dönüştürme inancını da yitirmişler"dir. „Dolayısıyla atalete düşmüş"lerdir. „Sağlarına bakıyor, ordan rahatsız oluyor, yöneliyor;" ve itiraf ediyor: „Ben bile kişi olarak bunu yapamıyorum." ve devam eder bu türleri; „kendi geçmiş çalışmamızı sorguluyorum, düşünüyorum." Ve „düşünme" hükmünü veriyor: „Yeteneğim olsaydı..."

„Yeteneği olmayan"lar, içinden geçmekte olduğumuz tarihsel dönemin en önemli ve belirleyici ihtiyaçlarına, özellikle de örgütsel ihtiyaçlarına, yanıt verecek özelliklere sahip „kadrolar" olmadıklarını da, böylece bir çeşit, itiraf ederek kabul etmiş oluyorlar. Bu bir kadronun kendi tarihsel görev ve fonksiyonundan uzaklaşmasıdır da. Dahası böyleleri, sorunun örtülerek gizlenmesi ve devrimci bir tarzda ortaya konulamamasının sorumlusudurlar aynı zamanda. Zira bunlar, kendi kişiliklerinde devrimci militan bir tip geliştirmekten ve bunu bir tarz haline getirmekten uzaktırlar. Görevlerini ortada bırakırlar. Talip oldukları sorumluluk boşlukta kalmıştır. Örgütsel gelişmenin sorunlarını pratikte hemen tümü ile tek tek mahalli kadroların sırtına yüklemişlerdir. Politik faaliyet birilerinin „insafına ve vicdanına kalmış"tır. Bunlar kendilerini bile örgütlemekten uzaktırlar. „Örgüt! örgüt!" diyerek inlerler, ama her faaliyetin temeline örgütleme esaslarını koyan, örgütü örgütleme yeteneğinde olan ve örgütlenmeyi tüm boyutlarıyla içselleştiren, örgütü ve kadroları da böyle bir perspektifle eğitmeye çalışan „kadrolar" olmaya çalışmaktan özenle kaçınırlar. Zira bunları yapmaya elverecek kişilik özelliklerine, devrimciliğe sahip değildirler. Kişilikleri zayıf, ideolojik donanımları yetersiz, yetmezliklerle dolu sıradan „devrimci tip"lerdir bunlar. Dahası, bu yetmezliklerinin önem ve yakıcılığının farkında bile değillerdir. Farkında olduklarında ise kendilerini, sıradanlıklarını aşacak güç ve derman bulamazlar kendilerinde.

Küçük-burjuva devrimciliğinin bu tipi yetersizlik ve yetmezliklerini aşmak için güçlü bir kavrayış, bilinç ve arzu ile dolu olmaktan uzaktır. „Kusurlarını ve yetersizliklerini" kabul eder. „Yaratıcı olamama", „üretken olmamak, bunlar vardır" der ama, vardır dediklerini aşmak için yetkin ve azimli bir çaba içinde olmaz. Çalışkan, hırslı ve girişken değildir. Kendini sıradanlığa mahkum etmiştir. Vasat ve ortalama bir teoriden yanadır; budanmış reformist taktikleri benimser, illegal çalışmadan kolay olana, legal çalışmaya kaçar. Sınıfı örgütlemeyi olanaksız bir çaba olarak görür. Ve devrim günlerine erteler. Liberaldir, gevşektir, ilkesizdir ve koşullara boyun eğicidir. Ortalama bir çalışmanın ortalama devrimcisidir aslında. Kendisini aşmak, koşulları altetmek ve daha ileri, daha büyük görevlere hazırlanmak yeteneğinde değildir. Basit, sıradan bir devrimcidir.

Küçük-burjuva devrimciliği ve özellikle bu tipi iktidar perspektifinden yoksundur.

Devrimden ve devrimci görevlerden bir kaçışı anlatır. Devrim örgütünü istemek ve yaratmaktan uzaklaşmayı ifade eder.

Bunlar devrim davasında ciddi değildirler. Zira „arkadaşlarına bir şey katmayan", „mevcut kadrolara perspektif vermeyen", „denetleyip yönlendiremeyen ve eğiterek politik çalışmada değerlendiremeye"cek kadar yeteneksiz, geri ve sıradan, hergün ve her dönemde görülebilecek türlerdendir. Böylelerin olduğu herhangi bir örgütün fazla yol alamayacağı açıktır. Bu türleri güçlü bir arzu ve istekle savaşmazlar. Görevlerine gerçekten ve samimice bağlı değildirler. Bir dava adamı ise hele hiç olamazlar. Devrimi ve örgütlü mücadeleyi bir yaşam biçimi olarak benimsemeye yatkın değildirler. Devrimin sorunlarını çözebilecek hazırlığa sahip olmayı ve böylesi özellikler kazanmayı kendileri için belirleyici bir görev olarak benimsemezler.

Sorumlu oldukları alanların çalışmasının „gelişim süreçlerini doğru tespit etmek, sorunları ve görevleri yeniden tanımlamak ve çalışmaya yeni bir biçim vermek görevlerini savsaklayan" „kadro"lardır bunlar. Fakat hemen arkasından eklemeyi unutmazlar; „ne var ki, asıl sorumlusu biz olamayız." Peki kimdir? Sorusuna cevap hazırdır: „Yabancılaşan" mahalli kadrolar!.. Böyle tipler sorumsuzluk ve oportünizmi bir alışkanlık haline getirmişlerdir. Ne kendilerine biçtikleri devrimci rollerine layıktırlar ve ne de onun gerçek anlam ve

önemini kavramaya ve ona uygun davranmaya çalışmaktadırlar. Kendilerini aşmaz ve görevlerine layık olmazlarsa, doğabilecek tahribatları görmekten ya uzaktırlar ya da mevcut konumlarında ısrar ederek, fiilen ve bilinçli bir tarzda gerici ve olumsuz bir rol oynamaya kalkarlar. Yaşanmış deneyler göstermiştir ki, devrimci görevlerini yerine getirmeyenler süreç içinde bozguncu bir işlev görmekte ve açıktan tasfiyeci bir konuma düşmektedirler.

* Sıradan kişilik, sorunlara ve görevlere örgütün ideolojik perspektifinden bakmaz. Belirlenmiş çizgiye maddi bir kuvvet kazandırmak yerine, buradaki belirleyici rolünü görmek yerine, koşullara teslim olur; güncelin peşinden sürüklenir. Faaliyetinde kendiliğindencidir. Görevleri „konuşan, ama takipçisi olmayan", „güçlerimizi gözlemeyen, denetlemeyen ve pratik olarak yönlendiremeyen" bir kadrodur. „Tecrübesizlik, sorunlara dar bakış, kendiliğindencilik ve amatörlük" hep yakasını bırakmayan illetlerdir. Fakat aslında o, „kendisini, örgütünü ve devrimi ciddiye almamak"tadır.

Bir devrimci kendisini mevcut olanla, eldeki mevcut güçler ve olanakların yetersizliği ile sınırlayamaz. Gelişimini verilen görevlerle sınırlamaz. Daha ileriye yönelmek, görevlere yaratıcı bir şekilde yaklaşmak ve gelecek görevlere hazırlanmak perspektifi ile yaklaşır kendisine. Sıradanlaşmayı ve sıradan bir devrimci gibi hareket etmeyi kabullenmez. Eğer o günkü kavrayışı ve yetenekleri belli bir noktaya gelip dayanıyor ve daha ilerisine elvermiyorsa, kendisine yönelmek ve kendisini örgütlemek zorundadır. Bunu yapamayan bir kadronun militan devrimci bir kadro olması mümkün değildir.

Böylesi tipler koşullara teslim olan, kendisini ve dünyayı değiştirme gücünü bulamayan sıradan insanlardır ve görüldüğü gibi, örgütlü yaşamın dışına düşmeleri ve tasfiyeci konuma kaymaları, gericileşmeleri kolaydır. Bir çeşit mevcut özellikleri ve geriliklerinin savunmasıdır bu.

Burada yalnızca niyet sözkonusu değildir. İyiniyete sahip olan, yaşamını devrime adadığı iddiasında bulunan, az çok propaganda ve örgütleme yapabilme yeteneğinde olan ve devrimci teoriye yabancı olmayan ortalama bir çok devrimciyi bu ülkede bulmak kolaydır. Ne ki, sözkonusu olan bu değildir. Biz, burada sözüm ona „kadro", üstelik "yönetici kadro" konumunda bulunanların oynamaları gereken tarihsel rolün önemini anlayamadıklarını, kendilerini hazırlamayarak tasfiyeci bir işlev üstlendiklerini sözkonusu ediyoruz. Örgüt deneyimimiz bu konuda epey zengindir. Pratikte çarpıcı kanıtların ortaya çıkmasından sonra bir çeşit vicdan rahatlamasına ulaşmak için, bu tasfiyeci rollerini itiraf edenlere de rastlayabiliyoruz. Dün, *„asıl önemlisi tarihsel bir misyon üstlenmiş olan bizlerin, hangi oranda* -görevlerimizi bn.- *yerine getirip getirmediğimizdir. Bu gibi durumlarda belirleyici olan nesnel toplumsal yaşamın burjuva topluma karşı harekete geçirdiği bu güçlere biz komünistlerin ne kattığıdır. Soruna böyle yaklaşıldığında vicdanen rahat olamadığımı, olamayacağımızı, çekincesiz olarak söylemek durumundayım. Eğer basiretsizlik ve yeteneksizlikle suçlanacak birileri varsa bu herkesden önce biz olmalıyız... Onlarla ilişkilerimizde alabildiğine sorumsuz ve hoyratça davrandık. Saflara davet ettik, hayhay deyip geldiler. Ne ki geldikleriyle kaldılar... İlişkilerimize bir türlü çeki düzen veremedik... müdahale etme güç ve başarısını gösteremedik. ..."* diye yazabiliyorlar. Evet yaşanan bir "müsibetten" sonra „kavranıp" dile getiriliyor bu günah çıkarmalar. Fakat, bunalım döneminin bunalımlı kişilikleri, bu „vicdan rahatlama"larını köklü bir kavrayış üzerinde dile getiremezler. „Örgütsel yaşamımızın ve çalışma tarzımızın ciddi zaaflarının", yani basiretsizlik ve yeteneksizliklerinin, yani ne katmadıklarının „düşman saldırıları karşısında açığa çıkması sonucu" söylerler. Bu fiiliyatta beceriksizliklerinin tamamen açığa çıkarak gizlenemez duruma gelmesi sonucu çekincesiz yapılan „samimi" itiraflardır.

Deneyimlerin ortaya çıkardığı önemli bir gerçek daha var: Örgüt çalışmasında bir kaç adım atan yeteneksiz küçük-burjuva devrimcisi, herşeye yetebileceğini ve eksiksiz bir devrimci olduğunu düşünmeye başlar. Eleştirilerden uzak olduğunu ve eleştirilemez devrimciler durumuna geldiklerini sanırlar. Yetmezlikleri ve yeteneksizlikleri tahlil edilip çözümlenmeye tabi tutulduğunda ise, hemen yakınmaya, söylenmeye ve karşı saldırıya geçmeye başlarlar. „Evet" derler, „kadrolar bizden şikayetçidir". Ama „kusurlarımız da bu sistemin, örgütün, parçasıdır." Veya „başarılarını" ve geçmişlerini sayıp dökmeye başlarlar. Devrime ve örgüte bilmem kaç yıldır hizmet ettiklerini, fedakarlıklarını anlatıp dururlar. „Ben şu kadar görevi üstlenip yapmadım mı? Şu kadar insan örgütleme-

dim mi? Bildiri, gazete vb. yayınları dağıtmıyor muyum?" vb. vb. Sorun bu mudur? Devrim ve parti çalışması salt bu kadarını mı gerektiriyor? Tabii ki hayır! Böyle bir anlayışla, memur tipli devrimcilerle devrimin örgütlenemeyeceği ve bu tiplerin, partinin, komünist hareketin devrimci militanları-kadroları olamayacakları açıktır. Memur devrimcilerle en zor koşulları altetmek, olanaksızlığı olanağa dönüştürmek ve örgütsel atılımı sağlayacak bir gelişim sürecine girmek olanaksızdır. Parti militanları olmayı başarabilmek, görevlerin en zoruna talip olmak ve devrimimizin, bugünkü koşullarında devrimi örgütlemeyi geliştirebilmek ve bu özelliklere sahip olabilmek için, daha elverişli olanaklar elde edebilmek için, memurlardan ve tasfiyeci-bunalımlı tiplerden kurtulmak zorunluluktur; bir önkoşuldur.

Devrim yüce bir idealdir. Devrimci militan bu yüce idealler için çıkarsız, gözüpek ve kahramanca savaşandır. Açıktır ki devrimci savaş, bireysel değil, ortak idealler üzerinde birleşmiş devrimci militanların sınıf temelleri üzerinde kurulan örgütü ile örgütlü olarak yürütülür. Dolayısı ile bir militanın değeri ve yeteneğinin sınanacağı yer örgütlü mücadeledir. Onun yeteneklerini belirleyen ve ortaya çıkaran öznel iddiaları değil, örgüt çalışmasında sergilediği pratik çabadır.

Devrimci çalışmada deneyim yetersizliği ve eğitimsizlik o kadar da korkulacak bir olay değildir. Bunlar örgüt çalışmasında ve militanın kendisinde yaratacağı bilinçli ve sistematik bir çaba ile aşılabilecek kusurlardır. Militan bütün koşulları sonuna kadar zorlar, sebatkar, ısrarlı ve azimli olur. Böyle bir çaba ile kazanacak olanın yalnızca kendisi değil, ama aynı zamanda, örgüt ve devrim olduğunu bilir. Zira onu bekleyen binler ve milyonlar vardır. Yarın onun devrimci çalışması ile yeni devrimci kadrolar çıkacak ve devrim, sınıf davası, daha güçlü ve sağlam temeller üzerinde serpilip gelişecektir.

Devrimci militan devrimi ve örgütü kendisinde somutlar. O yarınki güzel toplumun bir cisimleşmesidir. Bugünden, daha şimdiden, geleceğin toplumunun özelliklerini kendisinde toplamalıdır. Ancak bilir ki, yarına ulaşmak bugünden savaşmakla olanaklıdır. Zira, bir ölçüde ve bir yönü ile, devrimin başarısı veya başarısızlığı devrimci militanın çalışması ile, başarısı veya başarısızlığı ile doğrudan ilişkilidir. O, bugünün toplumunu, kapitalist sistemi yıkma eylemini yani devrimi örgütlemektedir. Bugüne karşı tahripkar ve yıkıcıdır. Ne ki, geleceğin yapıcılığının temellerini de hemen şimdiden attığı her adımda kuran ve inşa eden birisi de olacaktır. Bunun en net, kesin ve güzel örneklerini örgüt çalışmasında sergiler; örgütünün serpilip gelişmesi için savaşır. Zira devrim gelecektir; örgüt ise o geleceği yaratmanın aracıdır.

Bugünün militanı yeni dönemin sorunları ve görevlerini çözümleyebilen, dizginsiz baskı ve teröre direnerek devrimi örgütleyen, devrim ve parti davasına sahip çıkan ve bunları devrimci sınıf temelleri üzerinde ideolojik açıklık ve sağlamlıkla birleştirerek vareden militandır.

Tasfiyecilik ise bunalımlı bir kişilik demektir. Koşullara ve zorluklara teslimiyettir.

Tasfiyecilik dünyayı değiştirmeye sırt çevirmektir. Burjuva-kapitalist topluma esir olmak demektir. Devrimi örgütlemekten vazgeçmektir.

Tasfiyecilik kişinin ideolojik olarak çözülmesi, kişiliğinin dejenere olmasıdır. Örgüt nezdinde devrimden kaçıştır.

Tasfiyecilik kişilik çöküşüdür. Toplumsal bunalım ve çöküşün kişide somutlaşmasıdır.

F. KEMAL

EKİM
I. Genel Konferansı

Değerlendirme ve Kararlar

EKSEN Yayıncılık

(Baştarafı s.48'de)

Kuşkusuz bizim sosyalistlere ve perspektiflerine diyeceğimiz bir şey yoktur. Ama bizim için sorun ve kaygı bu aşamada bu değildir." Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin gelişmesinin ya da bir takım demokratik mevzilerin ve hakların korunup geliştirilebilmesinin Kürdistan'daki özgürlük mücadelesini kolaylaştıracağı, onu rahatlatacağı, ona nefes aldıracağı inancı ve değerlendirmesi çerçevesi içerisinde HEP'e tanımlanmış bir yeni işlev vardır.

Ben sorunu böyle görüyorum.

Ama sorunun bu çerçevede ele alınması, aslında Türkiye devrimci hareketine karşı belli bir tasfiyeci yaklaşımı da içeriyor. Onun iktidar perpektifli bir mücadele yeteneğinden ve imkanından zaten bugün için yoksun olduğu varsayımı üzerinden değerlendiriliyor. Ve gerçekten Türkiye devrimci hareketi burada yedek ve yardımcı güç konumunda değerlendiriliyor.

HEP tartışması, HEP'de birlik tartışması bu kaygılardan, bu değerlendirmeden çıkıyor. Ve Türkiye devrimci hareketinde ilgi ve tartışma konusu olması da, aslında bu değerlendirme sahiplerinin devrimci hareket üzerindeki ideolojik-politik basıncından, etkisinden kaynaklanıyor. Yoksa HEP kendini nesnel olarak gündeme sokmuş değil. Evet, şu veya bu hareketin Kürt tabanını bir biçimde belli bir erozyona uğrattığı, bir biçimde sürekli olarak kemirdiği bir gerçektir. Ama bu, HEP'in kendini Türkiye devrimci hareketinin gündemine bir ortak platform olarak nesnel bir biçimde soktuğu anlamına gelmiyor. Tersine PKK'nın gelişen politik etkinliğinin Türkiye devrimci hareketinin güçlerini belli bir biçimde kemirdiği anlamına geliyor. Dolayısıyla bizim HEP çerçevesinde, HEP platformunda birlik gibi bir sorunumuzun olduğunu da zannetmiyorum. Bu kendi kişiliğini ve kendi iddialarını gözden kaçırmak, biraz bu şimdiki olumsuz süreç içerisinde erimek anlamına da geliyor. Ama görebildiğim kadarıyla çeşitli devrimci grupların bu tartışmalardan giderek geliştirdikleri bir başka fikir var. Söylenen kısaca şudur: "Bir legal parti lazımdır. Bir legal siyasal odak lazımdır. HEP buna elverişl değildir", diyorlar. "Çünkü HEP bir Kürt partisi olarak doğmuştur; bu imajı oturmuş ve sinmiştir onun kimliğine. Programını değiştirmek, bununla da bağlantılı olarak bu imajını değiştirmek isteği her ne kadar varsa da, bunda başarılı olmanın olanaksız olduğu ya da işe zordan başlamak olduğu", söyleniyor devamla. Dolayısıyla bu birliği HEP çerçevesinde değil de HEP'i aşan, gerekirse HEP'in güçlerini de.... *(Kaset bitti)*

Bir legal siyasal parti önerisiyle ortaya çıkıyor bir dizi devrimci grup. Bu özellikle de HEP'in seçim başarısı ve seçimlerde legal alan ve imkanların belli bir biçimde kullanılmasının ortaya çıkardığı sonuçların yarattığı bir etkidir. Ama bu bir cereyandır. Ben bunun sağlıksız bir cereyan olduğuna inanıyorum. Bu aslında iddiasızlığa ve yönsüzlüğe yeni boyutlar ekliyor. Türkiye devrimci hareketi zaten iddiasızdır. Zaten stratejik değerlendirmeler üzerine oturan taktik yönelimlerden yoksundur. Bu etki, onun bu zayıflığını yalnızca derinleştiriyor. Örnek aldıkları siyasal harekete dikkat edilirse, bu siyasal hareket zordan başlayarak kolaylıklara ulaşmıştır. Ama onlar, onun, zordan başlayarak bir türev olarak ortaya çıkan kolaylıklarından hareketle zoru başarabileceklerini zannediyorlar. Bu aslında perspektifsizliğin, iddiasızlığın, güçsüzlüğün yarattığı bir sonuçtur. Bir tasfiyeci baskıdır; nesnel olarak bir tasfiyeci baskıdır. Bir gelişmenin karşısıda ezilmektir. Kendi cephesinden, kendi platformundan bu gelişmeyi, güçlüklerden hareketle yaratabilmek konusundaki bir iddiasızlıktır. Bizim onu da göğüslememiz gerektiğine inanıyorum. Kürt devrimci hareketi yarattığı devrimci süreçlerle bugün legaliteyi en geniş bir biçimde kullanabilir bir hale gelmiştir. Ama örneğin bugün devlet onların geniş ölçüler içerisinde kullanmayı başardığı legaliteye bir darbe vurmaya kalksa bile, Kürt devrimci süreçlerinde herhangi bir aksama olmayacaktır. Belli imkanlardan yoksun kalacaktır, ama süreç de devam edecektir. Çünkü hareketin omurgasında ihtilalci bir parti vardır. Onun sürüklediği kuvvetleri ve organizasyonu vardır. *Yeni Ülke* bugün bir imkandır, ama *Yeni Ülke*'nin kapanması hiç de Kürt devrimci hareketinin zaafa uğraması anlamına gelmeyecektir. Oysa Türkiye devrimci hareketi kendisini öyle bir platforma mahkum ediyor ki, bizzat Kürdistan'daki devrimci gelişmelerin yaratabileceği taktik siyasal sonuçlar temeli üzerinde tümüyle tasfiye olabilecek, tümüyle ortadan kalkabilecek, objektif olarak bu riskle yüzyüze bulunabilen bir platform oluyor bu.

Dolayısıyla bugün Türkiye'nin gündeminde bir legal siyasal parti sorunu olduğunu da zannetmiyorum. Komünistler siyasal sahneye çıktıkları andan itibaren, öncelikle kendi partilerini, kendi öz partilerini kurma kaygısı ve çabası içerisinde

(Devamı s.20'de)

MK Tutanakları (Mart '92)

HEP sorunu üzerine tartışma

Mart '92 tarihli MK tutanakları, tasfiyeci öğelerin yaşadığı ideolojik dağılma ile buna karşı yürütülen mücadeleye ilişkin önemli bölümler içermektedir. HEP sorunu üzerine tartışma bunun örneklerinden yalnızca biridir. Aylarca "HEP'e hep beraber!" rüzgarına kapılan tasfiyeci zat (Adil), MK'da sorun gündeme alındığında nedense ağzını açıp tek kelime söyleme cesareti gösterememiş, Cihan yoldaşın yaptığı ve aslında kendisini hedef alan değerlendirmeyi onaylar görünmüştür. Fakat bu bir ilerleme sağlamamış, olay gerçekte EK‹M'in rüzgarı karşısında "HEP'te hep beraber!" rüzgarının etkisinden bir an için kurtulmak ya da öyle görünmekle sınırlı kalmıştır. Aynı kişi, daha sonra Kürt devrimci hareketi+Türkiye devrimci hareketi=HEP'te birlik! şeklindeki basit toplama çıkarma işlemini "yüksek politika" ("politikada cebir"!!!) dersi gülünçlüğü eşliğinde yeniden savunmuştur.

Cihan: HEP olayı ve HEP'in sol hareket içerisinde ilgi ve tartışma konusu haline gelmesi, bence Kürt devrimci hareketinin belli bir basıncını anlatıyor yalnızca. HEP'in Kürdistan'da ve özellikle de seçim vesilesiyle ortaya çıkan belli bir kimliği, belli bir varlığı ve başarısı var. Bu parti Kürt sorunu temeli üzerinde şekillendi kendi çıkışında Bu başlangıç oluşumunu ve o oluşumla hedeflenenleri bir tarafa bırakıyorum, bunlar iyi kötü biliniyor. Biraz devlet destekli bir girişim olduğu bugün açığa da çıkmış bulunuyor. Yalnız Kürt devrimci hareketinin kendisinin de açıkladığı gibi, devletin belli niyetlerle gündeme sürdüğü bu alternatifi ya da bu girişimi kendileri belli bir çabayla boşa çıkarmış bulunuyorlar. Onu farklı bir platforma çevirdiler. Kendileri ele geçirdiler ve bu planları boşa çıkardılar. Dahası kendi genel politik mücadeleleri içerisinde buna belli bir işlev de kazandırdılar, kendi lehlerine bir işlev kazandırdılar.

Bu partinin bu açıdan tuttuğu konum, sağladığı başarı, yerine getirdiği işlev yeterince açıktır bence. Yeni olan şey şudur; özellikle bu seçim başarısının ardından ve Kürdistan'da kendi içindeki mücadeleyi kucaklamak sözkonusu olduğunda, HEP'in çok da fazla özel bir anlam taşımadığı gerçeğinden de hareketle, PKK HEP'i daha çok Türkiye'nin metropollerinde değerlendirmek yoluna gitti. Türkiye'nin metropollerindeki Kürt kitlelerini toparlamak, kendi politik etkinliği alanında tutma doğrultusunda bir çabası ve tercihiv ardır. HEP bu açıdan bir işlev yerine getirebilmektedir.

Şimdi hem bu işlevi güçendirmek istiyor Kürt devrimci hareketi, ama hem de buna ek bazı işlevler kazandırmak istiyor. Metropollerdeki kendi Kürt potansiyellerini, Kürt ilerici potansiyelini Türk ilerici potansiyeli ile birleştirebilen bir platforma çevirmek istiyor. PKK'nın genel politik perspektifi içerisinde HEP çok özel bir yere oturuyor ve özel bir boşluğu dolduruyor. Sözkonusu olan hiç de Kürdistan devrimi ile, Kürdistan devriminin akışı ile Türkiye devriminin akışını birleştirmek değildir. HEP'i legal alanda bir cephe gerisi olarak değerlendiriyor ve bu cephe gerisini daha da güçlendirmek, yeni unsurlarla birleştirmek istiyor. Bu aslında aynı zamanda Türkiye devrimci hareketinin kişilikli bir devrimci çıkışı, kendi kimliğinden iktidar perspektifine dayalı bir çıkışı bugün için yapamayacağı değerlendirmesinden de doğuyor, bundan hareket ediliyor. Ama; "bunlar hiç değilse bugünün özgürlük mücadelesine ve onun bir uzantısı olarak da Türkiye'deki demokrasi mücadelesine katkıda bulunabilirler bir politik etkinlik gösterebilirler", diye düşünülüyor. HEP'in de hem Kürtlerin özgürlük mücadelesinin büyük kentlerdeki yankılarını toparlayan, hem de Kürt ve Türk emekçilerinin bu kısa dönemde demokratik-siyasal mücadelelerini bu ilkiyle birleştiren bir platform olabileceği ve bunun Kürt hareketini rahatlatabileceği değerlendirmesi var. HEP bu değerlendirme içerisinde bir yere oturuyor ve HEP'in son girişimleri de bu değerlendirmeden hareket ediyor. Son derece dar bir platformdur. Yakın zamanda *2000'e Doğru*'da HEP yöneticileri ile röportajlar vardı: "Bu bir demokratik platformdur" deniliyor. "Acil bir demokrasi mücadelesi vardır.

(Devamı s.47'de)